

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ  
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

# ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Ο ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΧΩΡΟΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ  
ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

# ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Ο ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΧΩΡΟΣ

**Επιστημονική Επιτροπή Αξιολόγησης**

Συντονιστής / Αξιολογητής

**Βοργιάς Κωνσταντίνος**

Εν ενεργεία μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού Πανεπιστημίου

Αξιολογητής

**Κίρχινας Σωτήριος**

Εν ενεργεία Εκπαιδευτικός

Αξιολογητής

**Μασλάρης Γεώργιος**

Εν ενεργεία Εκπαιδευτικός

Τεχνικός Εμπειρογνώμονας

**Γαζιλιάν Εμμανουήλ**

Πτυχιούχος Πληροφορικής

Επικουρικός Εμπειρογνώμονας

**Παπαδάτου Ψημάρη Χαραλαμπία**

Πτυχιούχος Γραφιστικής

**Υπεύθυνη του μαθήματος/γνωστικού  
αντικειμένου στο πλαίσιο της Πράξης**

**Άννα Αικατερίνη Λυκούρη, Σύμβουλος Α΄ ΙΕΠ**

Μέλος της Επιστημονικής Ομάδας Έργου (ΕΟΕ) της Πράξης

**Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή, Αξιολόγηση και Ένταξη διδακτικών βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων» με κωδικό ΟΠΣ 6010165 στο Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027**

**ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

**Σπυρίδων Δουκάκης**

**Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής**

**Υπεύθυνη Πράξης**

**Πολυξένη Μπίλλα**

**Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής**

**Προϊσταμένη Τμήματος Β΄ Προγραμμάτων Σπουδών και Εκπαιδευτικού Υλικού**

**Αναπληρώτρια Υπεύθυνη Πράξης**

**Άννα-Αικατερίνη Λυκούρη**

**Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής**

**«Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης»  
και το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ  
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

# ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Ο ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΧΩΡΟΣ



ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ  
ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

## ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΗ **Δημήτρης Παπαμιχαήλ**

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ **Νίκος Χάτσιος**

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ **Νίκος Χάτσιος**

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ / ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ **Τμήμα Επιμέλειας Εκδόσεων Πουκαμισάς**

## ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θερμές ευχαριστίες στην Ευθυμία Δούση για την επιμέλεια και διόρθωση των κειμένων.

## ΠΗΓΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

### Γενικά δεδομένα:

Cartopsis: <https://www.cartopsis.com/>

Copernicus Land Monitoring Service: <https://land.copernicus.eu/>

National Aeronautics and Space Administration Shuttle Radar Topography Mission: <https://www.earthdata.nasa.gov/sensors/srtm>

Open Street Maps: <https://www.openstreetmap.org/>

Wikimedia Commons: <https://commons.wikimedia.org/>

### Εξειδικευμένα δεδομένα φυσικού περιβάλλοντος:

Ecole Normale Supérieure de Lyon: <https://eduterre.ens-lyon.fr/>

National Oceanic and Atmospheric Administration: <https://www.noaa.gov/>

Natural Earth Data: <https://www.naturalearthdata.com/>

Natural History Museum in London: <https://www.nhm.ac.uk/>

Stockholm Resilience Centre: <https://www.stockholmresilience.org/>

United States Geological Survey: <https://www.usgs.gov/>

### Εξειδικευμένα δεδομένα ανθρώπινων δραστηριοτήτων:

Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία: <https://ec.europa.eu/eurostat>

Παγκόσμια Τράπεζα (βάση δεδομένων): <https://data.worldbank.org/>

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (βάση δεδομένων): <https://data.un.org/>

Eurogeographics: <https://eurogeographics.org/>

## ΠΗΓΕΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Η ιστορία του σύμπαντος. Αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:The\\_History\\_of\\_the\\_Universe.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_History_of_the_Universe.jpg)

Τοπική ομάδα γαλαξιών. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Richard Powell, CC BY-SA 2.5](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Localgrpgalax.gif), via Wikimedia Commons. URL: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Localgrpgalax.gif>

Δορυφορικά νεφελώματα άστρων του Γαλαξία. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Richard Powell, CC BY-SA 2.5](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Satellite_Galaxies.svg), via Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Satellite\\_Galaxies.svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Satellite_Galaxies.svg)

Τοποθεσία του ηλιακού συστήματος και βραχιόνες του Γαλαξία. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Immanuelle, CC BY-SA 4.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Local_group_map.svg), via Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Local\\_group\\_map.svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Local_group_map.svg)

Ηλιακό σύστημα. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Beinahegut, CC BY-SA 4.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Solar-System.pdf), μέσω των Wikimedia Commons. URL: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Solar-System.pdf>

Γη και Σελήνη. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Campidu, CC BY-SA 4.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Terre_Lune.svg), via Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Terre\\_Lune.svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Terre_Lune.svg)

Τομή της Γης. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [User:Bibar, CC0 1.0 Universal Public Domain Dedication](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Coupe_de_la_structure_de_la_Terre.svg), via Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Coupe\\_de\\_la\\_structure\\_de\\_la\\_Terre.svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Coupe_de_la_structure_de_la_Terre.svg)

Οι τρεις θεμελιώδεις τεκτονικές κινήσεις. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Domdomegg, CC BY-SA 4.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Continental-continental_constructive_plate_boundary.svg), via Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Continental-continental\\_constructive\\_plate\\_boundary.svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Continental-continental_constructive_plate_boundary.svg), [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Oceanic-continental\\_destructive\\_plate\\_boundary.svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Oceanic-continental_destructive_plate_boundary.svg), [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Continental-continental\\_conservative\\_plate\\_boundary\\_opposite\\_directions.svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Continental-continental_conservative_plate_boundary_opposite_directions.svg)

Τα ρεύματα θερμότητας του μανδύα και οι τεκτονικές κινήσεις. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Domdomegg, CC BY-SA 4.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Surachit), via Wikimedia Commons. URL: [Surachit, User:Bibar, CC BY-SA 4.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Surachit), via Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Oceanic\\_spreading\\_fr.svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Oceanic_spreading_fr.svg)

Λίμνες απόψυξης μόνιμου πάγκου στον κόλπο Χάντσον του Καναδά. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Steve Juvetson, CC BY 2.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Permafrost_thaw_ponds_in_Hudson_Bay_Canada_near_Greenland.jpg), via Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Permafrost\\_thaw\\_ponds\\_in\\_Hudson\\_Bay\\_Canada\\_near\\_Greenland.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Permafrost_thaw_ponds_in_Hudson_Bay_Canada_near_Greenland.jpg)

Πυρκαγιά στην Καλιφόρνια. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [BulkyOS, CC BY 4.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Palisades_Fire_from_UCLA_0668.jpg), via Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Palisades\\_Fire\\_from\\_UCLA\\_0668.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Palisades_Fire_from_UCLA_0668.jpg)

Εικόνα από τις καταστροφές του τυφώνα Κατρίνα. Αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hurricane\\_katrina\\_damage\\_gulfport\\_mississippi.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hurricane_katrina_damage_gulfport_mississippi.jpg)

Η μικρότερη καταγεγραμμένη έκταση πάγου στον Αρκτικό Ωκεανό. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [NASA, CC0 2.0 Universal Public Domain Dedication](https://de.wikipedia.org/wiki/Datei:Arctic_Sea_Ice_Shinks_To_New_Low_In_Satellite_Era_(7873358708).jpg), URL: [https://de.wikipedia.org/wiki/Datei:Arctic\\_Sea\\_Ice\\_Shinks\\_To\\_New\\_Low\\_In\\_Satellite\\_Era\\_\(7873358708\).jpg](https://de.wikipedia.org/wiki/Datei:Arctic_Sea_Ice_Shinks_To_New_Low_In_Satellite_Era_(7873358708).jpg)

Παγετώνας Μπαλτόρο στο Πακιστάν. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Guilhem Vellut, CC BY-SA 2.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Baltoro_glacier_from_air.jpg), via Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Baltoro\\_glacier\\_from\\_air.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Baltoro_glacier_from_air.jpg)

Πλημμύρες στο Μπαγκλαντές. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Iftakharul Islam Munna, CC BY-SA 4.0](https://en.wikipedia.org/wiki/August_2024_Bangladesh_floods), via Wikimedia Commons. URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/August\\_2024\\_Bangladesh\\_floods](https://en.wikipedia.org/wiki/August_2024_Bangladesh_floods)

Πτώματα αιγοπροβάτων στη Σομαλία. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Oxfam East Africa, CC0 2.0 Universal Public Domain Dedication](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:2011_Horn_of_Africa_famine_Oxfam_01.jpg), via Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:2011\\_Horn\\_of\\_Africa\\_famine\\_Oxfam\\_01.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:2011_Horn_of_Africa_famine_Oxfam_01.jpg)

Τα εννέα πλανητικά όρια. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Richardson et al. \(2023\), CC BY-SA 4.0](https://en.wikipedia.org/wiki/Planetary_boundaries#/media/File:PBs2023.png), via Wikimedia Commons. URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/Planetary\\_boundaries#/media/File:PBs2023.png](https://en.wikipedia.org/wiki/Planetary_boundaries#/media/File:PBs2023.png)

Αιθαλομίχλη στο Πεκίνο. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Bobak, CC BY-SA 2.5](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Beijing_smog_comparison_August_2005.png), via Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Beijing\\_smog\\_comparison\\_August\\_2005.png](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Beijing_smog_comparison_August_2005.png)

Παγκόσμιος χάρτης εξάπλωσης COVID-19. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Various Commons editors. See file history for latest ones. Older versions: Svenskybygderna \(original author\); Ratherous, AKS471883 \(contributors\); authors of File:BlankMap-World.svg \(source file\), CC BY 4.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:COVID-19_Outbreak_World_Map.svg), μέσω των Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:COVID-19\\_Outbreak\\_World\\_Map.svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:COVID-19_Outbreak_World_Map.svg)

Εικόνες απαγόρευσης κυκλοφορίας εξαιτίας της πανδημίας COVID-19. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [LLs, CC BY-SA 4.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Quarantine_for_the_2019-2020_coronavirus.jpg), via Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Quarantine\\_for\\_the\\_2019-2020\\_coronavirus.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Quarantine_for_the_2019-2020_coronavirus.jpg)

Ανεπτυγμένος και αναπτυσσόμενος κόσμος. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Lvcvlvs, CC BY-SA 4.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Croquis_territoires_3.svg), via Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Croquis\\_territoires\\_3.svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Croquis_territoires_3.svg)

Κενός χάρτης της Ευρώπης το 1870. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Blank map of Europe.svg: maix;? derivative work: Alphathon, CC BY-SA 4.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Blank_map_of_Europe.svg), via Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Blank\\_map\\_of\\_Europe\\_1870.svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Blank_map_of_Europe_1870.svg)

Κενός χάρτης της Ευρώπης το 1914. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Blank map of Europe.svg: maix;? derivative work: Alphathon, CC BY-SA 3.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Blank_map_of_Europe.svg), via Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Blank\\_map\\_of\\_Europe\\_1914.svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Blank_map_of_Europe_1914.svg)

Κενός χάρτης της Ευρώπης το 1920. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [derivative work: Themightyquill \(talk\) Blank map of Europe - Atelier graphique colors.svg: historicair 16:36, 13 September 2007 \(UTC\), CC BY-SA 3.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Blank_map_of_Europe_in_1920.svg), via Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Blank\\_map\\_of\\_Europe\\_in\\_1920.svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Blank_map_of_Europe_in_1920.svg)

Κενός χάρτης της Ευρώπης το 1945. Creative Commons άδειες και αποθετήριο πολυμέσων Wikimedia: [Blank map of Europe.svg: maix;? derivative work: Alphathon, CC BY-SA 3.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Blank_map_of_Europe.svg), via Wikimedia Commons. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Blank\\_map\\_of\\_Europe\\_1956-1990.svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Blank_map_of_Europe_1956-1990.svg)

# ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

---

**Ο** σχολικός άτλαντας δημιουργήθηκε για να συντροφεύσει τους/τις μαθητές/τριες σε όλες τις βαθμίδες της σχολικής τους εκπαίδευσης. Με τον Άτλαντα ΣΤ' Δημοτικού, θα μάθετε περισσότερα για τη γεωγραφία, τους πολιτισμούς και τα προβλήματα του πλανήτη, αναπτύσσοντας μέσα από αυτή τη διαδικασία τα πολιτικά σας κριτήρια και τις περιβαλλοντικές σας ευαισθησίες. Θα ανακαλύψετε την εκπληκτική ποικιλομορφία του κόσμου, θα εξερευνήσετε νέες πτυχές της οικουμένης και θα εμπλουτίσετε τις γνώσεις σας για την πολυπλοκότητα του ανθρώπινου χώρου.

## Μέρος 1ο: Ο γεωφυσικός κόσμος

Το πρώτο μέρος εστιάζει στη Γη υπό το πρίσμα των φυσικών επιστημών, της γεωλογίας και της κοσμολογίας. Μέσα από τους χάρτες και τις εικόνες του θα εντοπίσετε τη θέση της Γης στο σύμπαν και το ηλιακό σύστημα, θα μάθετε τις γεωλογικές διαδικασίες που διαμορφώνουν τη μορφή του εδάφους και θα ταξιδέψετε στα υψίπεδα, τα βουνά, τις κοιλάδες, τις πεδιάδες, τα ποτάμια, τις λίμνες και τους ωκεανούς που συνθέτουν τη γεωγραφική ποικιλομορφία του πλανήτη μας.

## Μέρος 2ο: Το κλίμα της Γης

Το δεύτερο μέρος εξετάζει την ατμόσφαιρα της Γης. Πιο συγκεκριμένα, θα μελετήσετε τα φαινόμενα που εξελίσσονται γύρω μας καθημερινά: το κρύο, τη ζέστη, τις βροχές και τους ανέμους. Θα μάθετε για την κατανομή των κλιματικών ζωνών, την κυκλοφορία των αέριων μαζών και των βροχοπτώσεων. Θα ενημερωθείτε, επίσης, για τις ραγδαίες αλλαγές που γνωρίζει σήμερα η θερμοκρασία της ατμόσφαιρας σε όλο τον πλανήτη, αλλά και για κάποια καταστροφικά φυσικά φαινόμενα που προκαλούνται εξαιτίας αυτών των αλλαγών.

## Μέρος 3ο: Ο πολιτικός κόσμος

Στο τρίτο μέρος επικεντρωνόμαστε στον πολιτικό χώρο. Απεικονίζονται οι χώρες, οι πρωτεύουσές τους, οι επικράτειες και τα σύνορά τους, καθώς και οι πολιτικοί θεσμοί που διαμορφώνουν τη λεγόμενη «διεθνή σκηνή». Θα εξερευνήσετε τους μεγάλους διακρατικούς οργανισμούς και θα γνωρίσετε τους τρόπους και τους τόπους που λαμβάνονται οι αποφάσεις που επηρεάζουν τις ζωές των ανθρώπων σε διάφορα μέρη του πλανήτη. Θα κατανοήσετε καλύτερα πώς η γεωπολιτική επιδρά και διαμορφώνει τις σχέσεις μεταξύ των χωρών και τη λεγόμενη «παγκόσμια τάξη».

## Μέρος 4ο: Τα παγκόσμια προβλήματα

Το τέταρτο μέρος εστιάζει στα παγκόσμια προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι. Θα γνωρίσετε τις μεγάλες περιβαλλοντικές προκλήσεις που γνωρίζει ο άνθρωπος, όπως η λειψυδρία και η καταστροφή των εδαφών και των βιοτόπων σε διάφορα σημεία του πλανήτη, καθώς και άλλες προκλήσεις που επηρεάζουν τη ζωή στη Γη. Επίσης, θα εξετάσετε τα μεγάλα κοινωνικά προβλήματα: τη φτώχεια και τον διεθνή καταμερισμό της εργασίας, τη συγκρότηση «κέντρων» και «περιφέρειας» σε πλανητική κλίμακα, καθώς και τις σχέσεις αυτών των ανθρωπογενών συγκροτημάτων στη δημογραφία και τη μετακίνηση των πληθυσμών.

## Μέρος 5ο: Η Ευρώπη

Το πέμπτο μέρος επικεντρώνεται στην Ευρώπη, την ήπειρο που κατοικούμε, και από πολλές απόψεις μία από τις πιο σημαντικές ηπείρους του πλανήτη μας, ιστορικά και πολιτικά. Θα γνωρίσετε τις χώρες της, τις πόλεις της, τα φυσικά της χαρακτηριστικά και τον πολιτισμό της. Μέσα από την ανάλυση της μακρόχρονης ιστορίας της, των θεσμών και των κοινωνιών της Ευρώπης, θα διερευνήσετε τη σημασία της ως κέντρο πολιτισμού, καινοτομίας και πολιτικής δράσης στον σύγχρονο κόσμο. Θα κατανοήσετε τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει και τον ρόλο που διαδραματίζει για την επίλυσή τους.

Μέσα από τους χάρτες του σχολικού άτλαντα, ευχόμαστε να εμπνευστείτε, ώστε να εξερευνήσετε περαιτέρω τον κόσμο γύρω σας. Η γεωγραφία και η κατανόηση του ανθρώπινου χώρου είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη της πολιτικής μας συνείδησης. Ας συνεχίσουμε να μαθαίνουμε, να εξερευνούμε και να δραστηριοποιούμαστε για ένα καλύτερο και πιο βιώσιμο μέλλον στους τόπους που κατοικούμε.

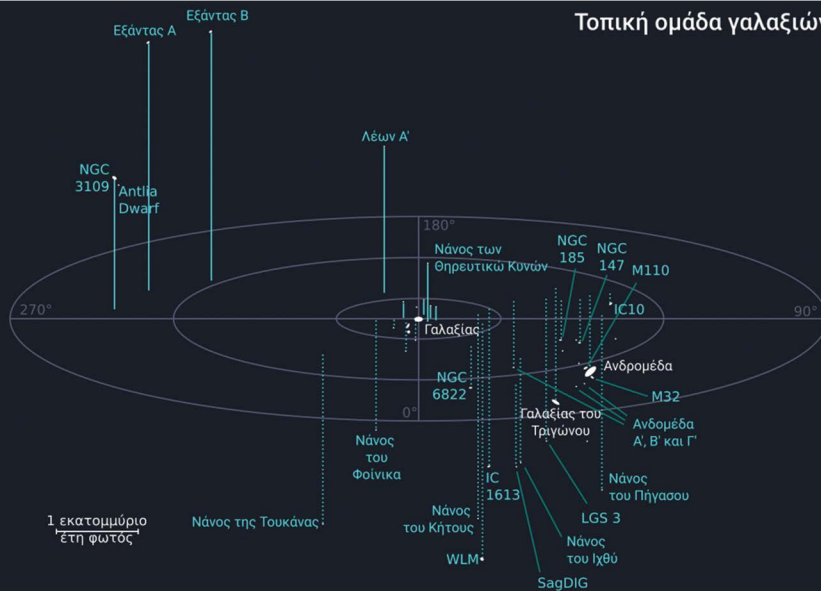
# ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή και περιεχόμενα .....	6-7	ΟΕΠΧ .....	47
<b>Κεφάλαιο 1: Ο γεωφυσικός κόσμος</b> .....	<b>8</b>	BRICS .....	48
Στοιχεία αστρονομίας .....	8-9	ΟΟΣΑ .....	48
Χαρτογραφικές προβολές .....	10	ΟΣΣ .....	49
Ήπειροι - Ωκεανοί .....	11	ΠΟΕ .....	49
Στοιχεία γεωλογίας .....	12	Χαρτόγραμμα του παγκόσμιου πληθυσμού .....	50
Παλαιογεωλογικοί χάρτες και τεκτονικές κινήσεις .....	13	Ο παγκόσμιος αστικός ιστός .....	50
Η τεκτονική δραστηριότητα της Γης.....	14-15	Πυκνότητα του παγκόσμιου πληθυσμού .....	51
Γεωμορφολογικός χάρτης της Ευρώπης .....	16	Συγκέντρωση του παγκόσμιου πληθυσμού .....	51
Γεωμορφολογικός χάρτης της Αφρικής.....	16	Οι κυρίαρχες γλώσσες στον κόσμο .....	52
Γεωμορφολογικός της Βόρειας Αμερικής .....	17	Οι θρησκείες στον κόσμο .....	52
Γεωμορφολογικός χάρτης της Νότιας Αμερικής .....	17	<b>Κεφάλαιο 4: Τα παγκόσμια προβλήματα</b> .....	<b>53</b>
Γεωμορφολογικός χάρτης της Ασίας .....	18	Διάγραμμα των εννέα πλανητικών ορίων .....	53
Γεωμορφολογικός χάρτης της Ωκεανίας.....	18	Η αθικτότητα της βιοποικιλότητας .....	53
Γεωμορφολογικός χάρτης της Αρκτικής .....	19	Η υποβάθμιση των εδαφών.....	54
Γεωμορφολογικός χάρτης της Ανταρκτικής .....	19	Χάρτης λειψυδρίας .....	54
<b>Κεφάλαιο 2: Το κλίμα της γης</b> .....	<b>20</b>	Ατμοσφαιρική ρύπανση και φωτογραφίες ρύπανσης .....	55
Παγκόσμιες κλιματικές ζώνες .....	20	Η διασπορά του κορονοϊού και άλλες επιδημίες .....	56
Κλίμα και γεωγραφικό πλάτος .....	21	Χάρτης AIDS .....	57
Πίνακες: Η ταξινόμηση του Κέππεν .....	21	Χάρτης Πολιομυελίτιδας .....	57
Κλιματικός χάρτης της Ευρώπης και πίνακας στοιχείων.....	22	Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν ανά χώρα .....	58
Κλιματικός χάρτης της Αφρικής και πίνακας στοιχείων .....	23	Το κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ισοτιμία) .....	58
Κλιματικός χάρτης της Βόρειας Αμερικής και πίνακας στοιχείων.....	24	Μία άλλη μέτρηση της ευημερίας .....	59
Κλιματικός χάρτης της Νότιας Αμερικής και πίνακας στοιχείων.....	25	Gini .....	59
Κλιματικός χάρτης της Ασίας και πίνακας στοιχείων .....	26	Το προσδόκιμο ζωής .....	60
Κλιματικός χάρτης της Ωκεανίας και πίνακας στοιχείων .....	27	Αδρός δείκτης θνησιμότητας .....	60
Κλιματικός χάρτης της Αρκτικής και πίνακας στοιχείων .....	28	Η παγκόσμια γεννητικότητα .....	61
Κλιματικός χάρτης της Ανταρκτικής και πίνακας στοιχείων.....	29	Ανεπτυγμένος και αναπτυσσόμενος κόσμος.....	62
Χειμερινή ατμοσφαιρική κυκλοφορία.....	30	Η παγκόσμια κατανομή της μετανάστευσης .....	63
Θερινή ατμοσφαιρική κυκλοφορία .....	30	<b>Κεφάλαιο 5: Η Ευρώπη</b> .....	<b>64</b>
Κύρια θαλάσσια ρεύματα .....	31	Επιφανειακή γεωλογία της Ευρώπης.....	64
Τροπικές καταιγίδες .....	31	Απλοποιημένη γεωλογική ιστορία .....	64
Παγκόσμιος χάρτης ζωνών βλάστησης .....	32	Μεγάλα κοιτάσματα ορυκτών πόρων στην Ευρώπη .....	65
Παγκόσμιος χάρτης βροχοπτώσεων.....	33	Χάρτης βροχοπτώσεων Ευρώπης .....	66
Μεταβολή παγκόσμιας θερμοκρασίας και φυσικές καταστροφές .....	34-35	Χάρτης ζωνών βλάστησης Ευρώπης .....	66
<b>Κεφάλαιο 3: Ο πολιτικός κόσμος</b> .....	<b>36</b>	Αγροτική παραγωγή στην Ευρώπη .....	67
Τα κράτη του κόσμου .....	36-37	Στερεά καύσιμα στην Ευρώπη .....	68
Πολιτικός χάρτης της Ασίας .....	38	Κύριες υποδομές εισαγωγής πετρελαίου και φ. αερίου .....	68
Πολιτικός χάρτης της Ωκεανίας .....	39	Πυρηνική ενέργεια στην Ευρώπη .....	69
Πολιτικός χάρτης της Αφρικής .....	40-41	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην Ευρώπη .....	69
Πολιτικός χάρτης της Βόρειας Αμερικής .....	42	Η ενέργεια στην Ευρώπη .....	70-71
Πολιτικός χάρτης της Νότιας Αμερικής .....	43	Κοινωνικοί και δημογραφικοί χάρτες της Ευρώπης .....	72-73
Πολιτικός χάρτης της Ευρώπης.....	44-45	Οικονομικοί χάρτες της Ευρώπης .....	74-75
ΟΗΕ .....	46	Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης .....	76-77
G20 .....	46	Ιστορικοί χάρτες της σύγχρονης Ευρώπης .....	78-79
NATO .....	47	Πίνακας 193 + 3 κρατών μελών του ΟΗΕ .....	80-82

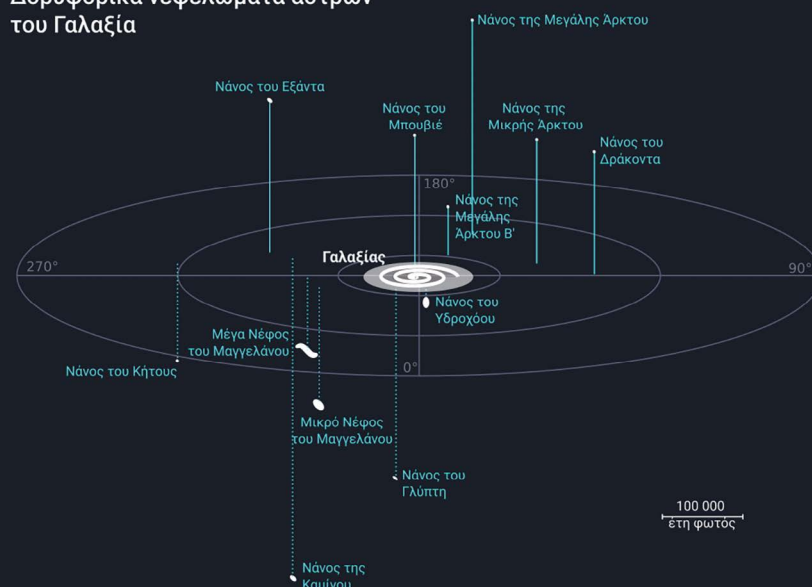
Ιστορία του Σύμπαντος



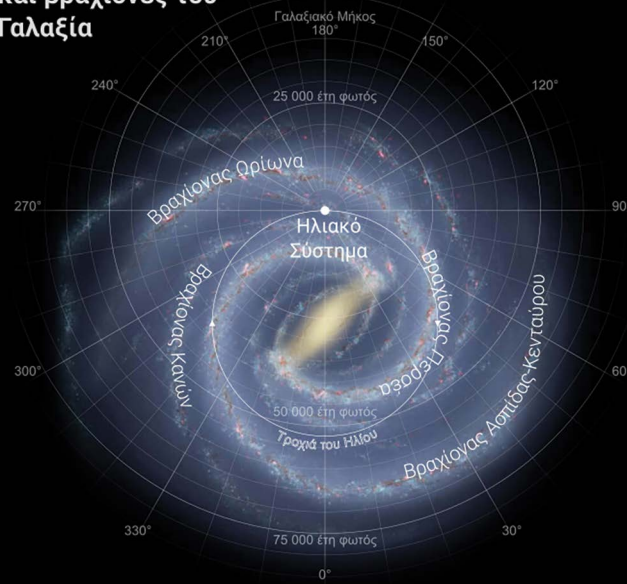
Τοπική ομάδα γαλαξιών



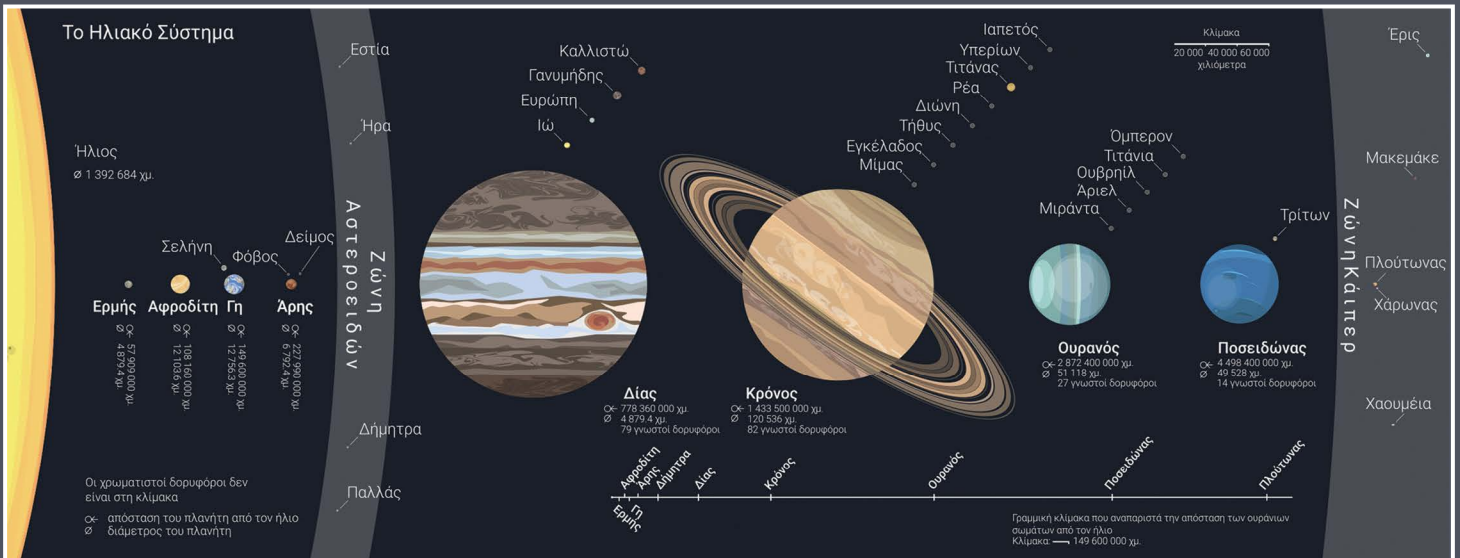
Δορυφορικά νεφελώματα άστρων του Γαλαξία



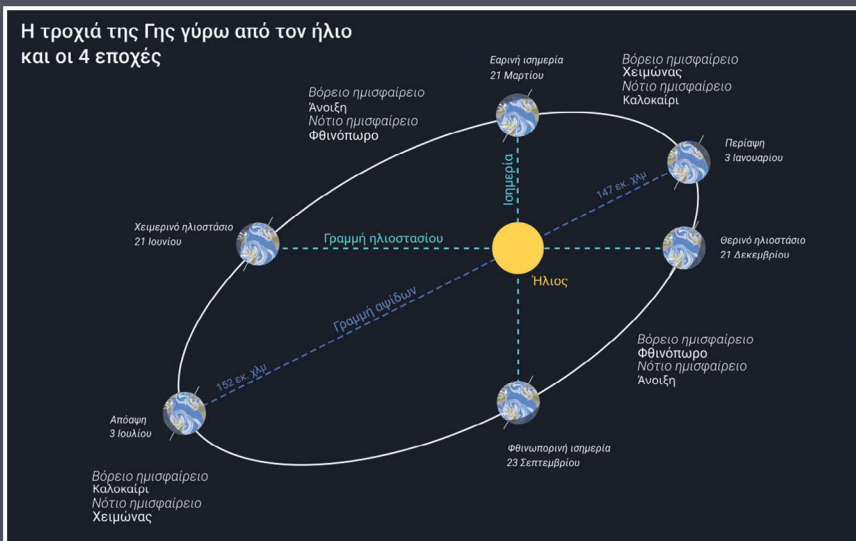
## Τοποθεσία του ηλιακού συστήματος και βραχίονες του Γαλαξία



## Το Ηλιακό Σύστημα



## Η τροχιά της Γης γύρω από τον ήλιο και οι 4 εποχές



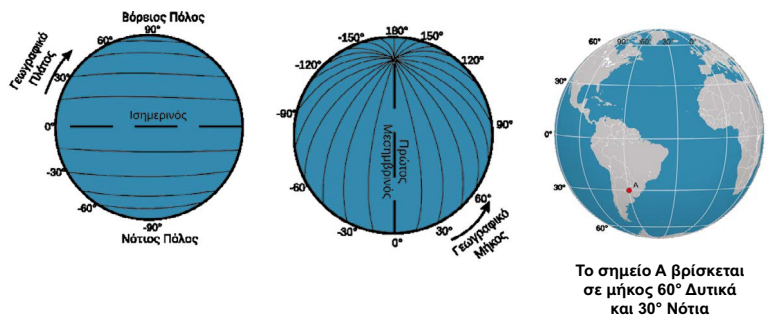
## Σύστημα Γης και Σελήνης



# ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΡΟΒΟΛΕΣ

## Γεωγραφικές συντεταγμένες

Η επιφάνεια του πλανήτη μπορεί να χωριστεί με τη βοήθεια ενός πλέγματος κύκλων. Οι μεσημβρινοί κύκλοι μετρούν το **γεωγραφικό μήκος**, ενώ οι παράλληλοι κύκλοι μετρούν το **γεωγραφικό πλάτος**. Το πλέγμα αυτό ευθυγραμμίζεται με τον άξονα της Γης. Κάθε μεσημβρινός διέρχεται από τους δύο πόλους, τον Βόρειο και τον Νότιο. Ο αριθμός τους ξεκινά από τον 1ο μεσημβρινό (γεωγραφικό μήκος 0°) και συνεχίζεται 180 μοίρες ανατολικά και 180 μοίρες δυτικά. Οι παράλληλοι είναι κάθετοι στον άξονα της Γης. Ο προσδιορισμός τους ξεκινά με τον Ισημερινό (πλάτος 0°) και συνεχίζει βόρεια 90 μοίρες και νότια 90 μοίρες.



## Χαρτογραφικές προβολές

Οι τεχνικές χαρτογραφικής προβολής αφορούν τον τρόπο με τον οποίο η επιφάνεια του πλανήτη απεικονίζεται σε έναν επίπεδο χάρτη. Καθώς η Γη είναι σφαιρική, αλλά οι χάρτες είναι επίπεδοι, απαιτείται ένας μετασχηματισμός για να πραγματοποιηθεί η απεικόνιση. Μπορούμε να διακρίνουμε τρεις βασικές τεχνικές προβολής:

**Την κυλινδρική προβολή**, κατά την οποία οι γραμμές γεωγραφικού πλάτους και γεωγραφικού μήκους είναι ευθείες που τοποθετούνται παράλληλα μεταξύ τους, με τον κύλινδρο να εφάπτεται στον Ισημερινό.

Σε αυτή την προβολή, οι αποστάσεις στον Ισημερινό διατηρούνται ως είναι, αλλά με την αύξηση της απόστασης από τον ισημερινό κύκλο, οι παραμορφώσεις αυξάνονται, ειδικά κοντά στους πόλους.

**Την κωνική προβολή**, κατά την οποία η επιφάνεια της Γης αναπαρίστανται πάνω σε έναν κώνο. Η Γη προβάλλεται πάνω στην επιφάνεια ενός κώνου, με τον άξονα του κώνου να εφάπτεται σε κάποιο παράλληλο.

Αυτή η προβολή διατηρεί την αναλογικότητα των εκτάσεων, ενώ οι αποστάσεις και οι γωνίες παραμορφώνονται όσο πλησιάζουν προς τους πόλους.

**Την αζιμουθιακή προβολή**, η οποία είναι μια από τις πιο απλές και εύχρηστες προβολές στη χαρτογραφία. Σε αυτή την προβολή, η Γη απεικονίζεται ως να την παρακολουθούμε από ένα σημείο έξω από την επιφάνειά της, συνήθως από κάποιον πόλο.

Με την αζιμουθιακή προβολή, οι παράλληλοι κύκλοι έχουν για κέντρο το κέντρο του χάρτη που είναι και το σημείο προβολής. Αυτή η προβολή είναι εξαιρετικά χρήσιμη για να δείξει λεπτομερείς περιοχές, καθώς διατηρεί τις γωνίες αλλά μπορεί να παρουσιάσει παραμορφώσεις, όταν αυξάνεται η απόσταση από το κέντρο της προβολής.

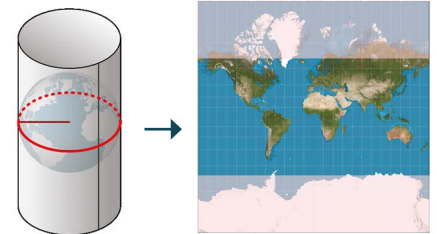
Κάθε προβολή παρουσιάζει μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα. Μαθηματικά αποδεδειγμένο από τον Όιλερ το 1777, όλες οι απόπειρες μεταφοράς της σφαίρας σε δισδιάστατη μορφή είναι αδύνατες χωρίς παραμόρφωση.

Χαρτογραφικές προβολές

### Μία κυλινδρική προβολή: η προβολή του Μερκατόρ

Ένας κύκλος κοντά στους πόλους διατηρεί το σχήμα του, αλλά φαίνεται μεγαλύτερος.

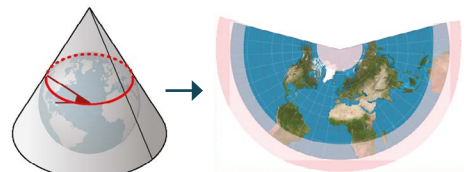
Λόγω της χρήσης της στην πλοήγηση και σε παγκόσμιες χαρτογραφικές εφαρμογές, η προβολή Μερκατόρ αποτελεί, ίσως, την πιο ευρέως διαδεδομένη σήμερα.



Παραμόρφωση μεγεθών στους πόλους

### Μία κωνική προβολή: η προβολή του Λάμπερτ

Οι χάρτες της προβολής Λάμπερτ σήμερα είναι σε ευρύτατη χρήση στην αεροναυτιλία αλλά και ως πολικοί χάρτες.

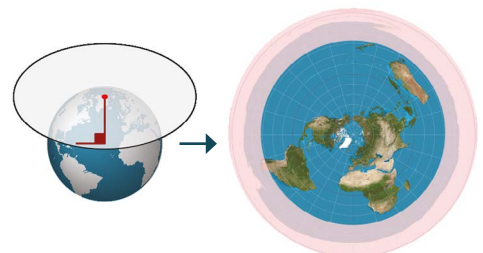


Παραμόρφωση μορφών και μεγεθών όσο απομακρυνόμαστε από τον παράλληλο επαφής

### Μία αζιμουθιακή προβολή: η προβολή Πόστελ

Η αζιμουθιακή προβολή ίσων αποστάσεων, γνωστή και ως προβολή Πόστελ, είναι μια πολική αζιμουθιακή προβολή χάρτη που ισαπέχει από τους μεσημβρινούς. Οι αποστάσεις κατά μήκος των μεσημβρινών διατηρούνται.

Η προβολή αυτή αποτελεί και το έμβλημα των Ηνωμένων Εθνών.

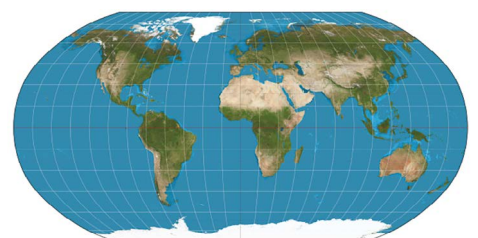


Παραμόρφωση μορφών και μεγεθών όσο απομακρυνόμαστε από κέντρο της προβολής

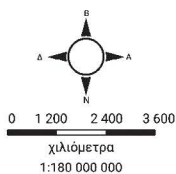
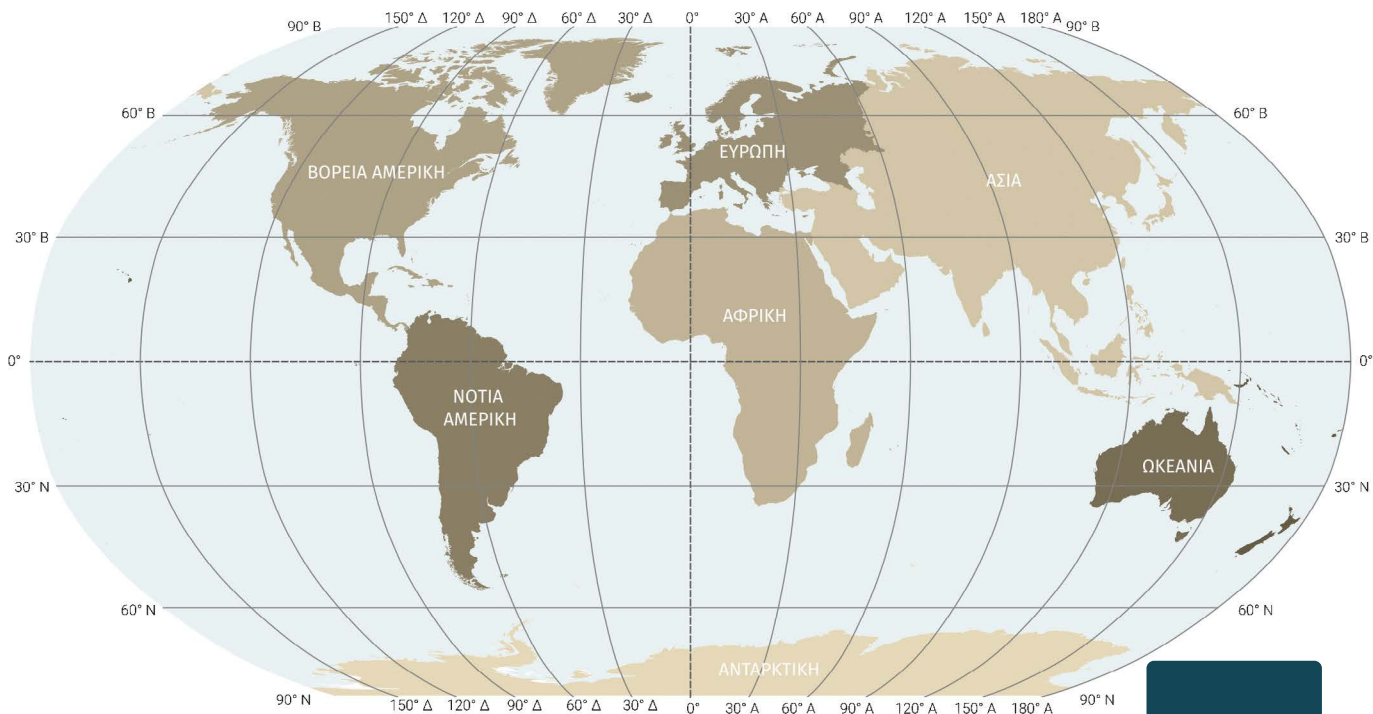
### Η προβολή Ρόμπινσον

Η προβολή Ρόμπινσον χρησιμοποιεί ένα σύστημα συντεταγμένων που συνδυάζει τις ισχυρές πλευρές της κυλινδρικής, κωνικής και αζιμουθιακής προβολής. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα έναν χάρτη που διατηρεί γεωγραφική ακρίβεια, ενώ ταυτόχρονα μειώνει τις παραμορφώσεις σε μεγάλες αποστάσεις από τον ισημερινό κύκλο.

Η προβολή Ρόμπινσον είναι αυτή που έχει επιλεγεί για την πλειοψηφία των χάρτων του παρόντα άτλαντα.

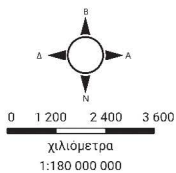
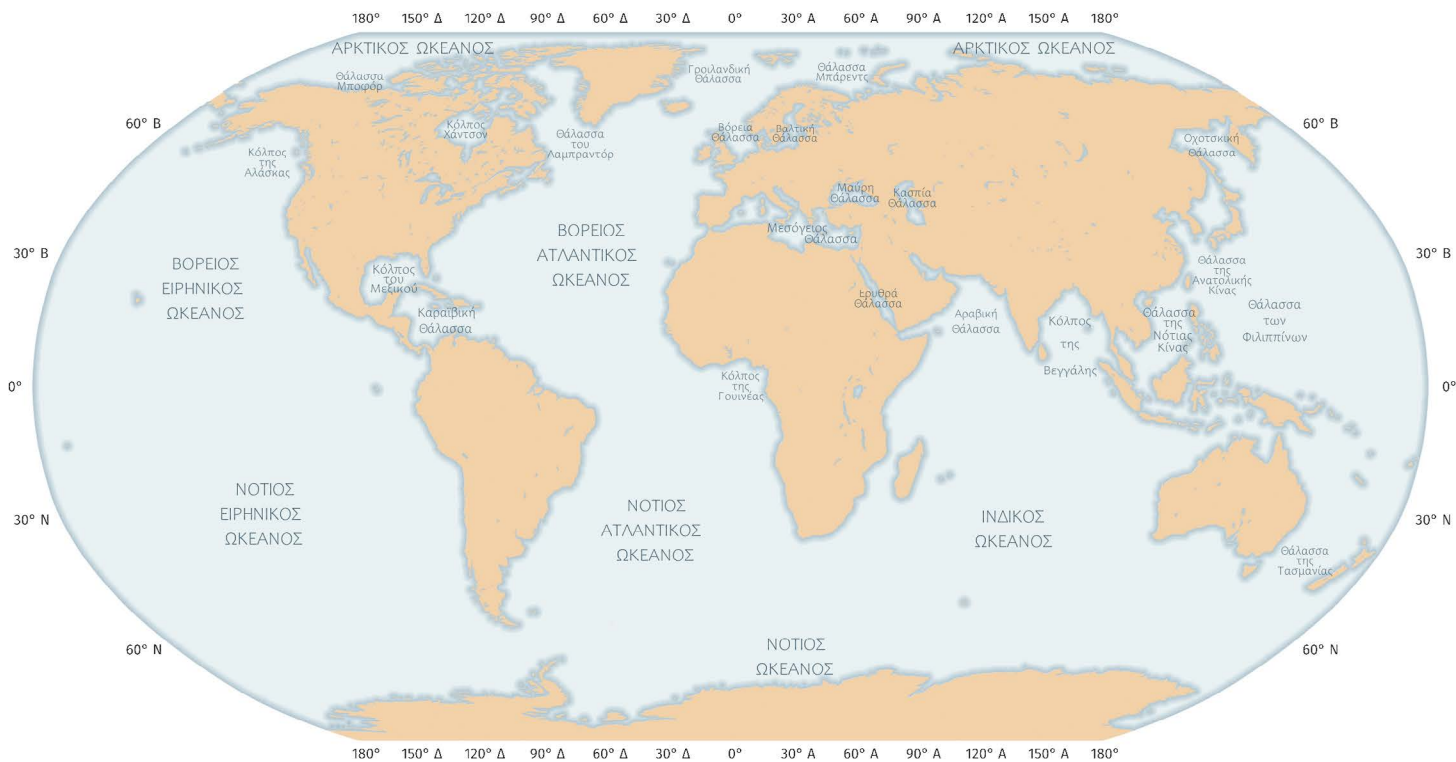


# Ήπειροι της Γης

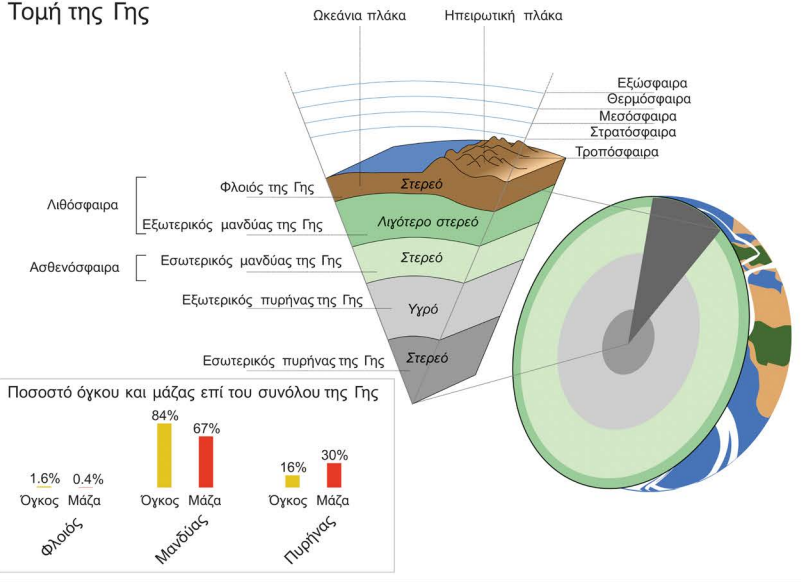


**Ήπειροι και  
Ωκεανοί**

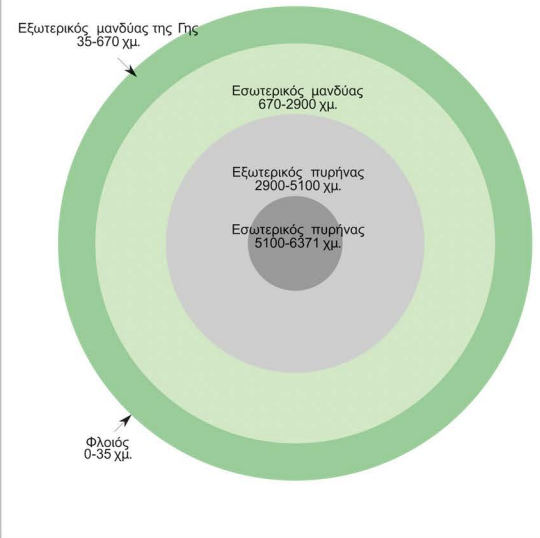
# Ωκεανοί και Θάλασσες



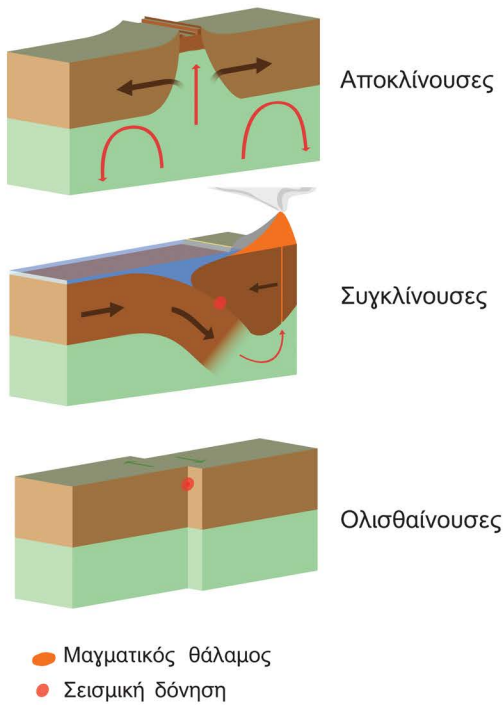
## Τομή της Γης



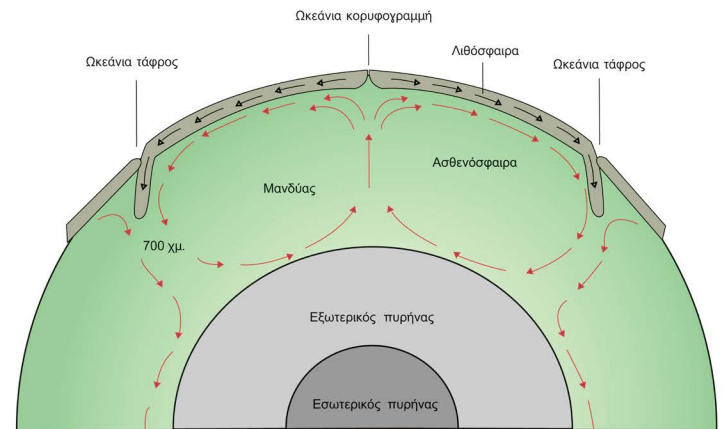
## Βάθος των στρώσεων στο εσωτερικό της Γης



## Οι τρεις θεμελιώδεις τεκτονικές κινήσεις

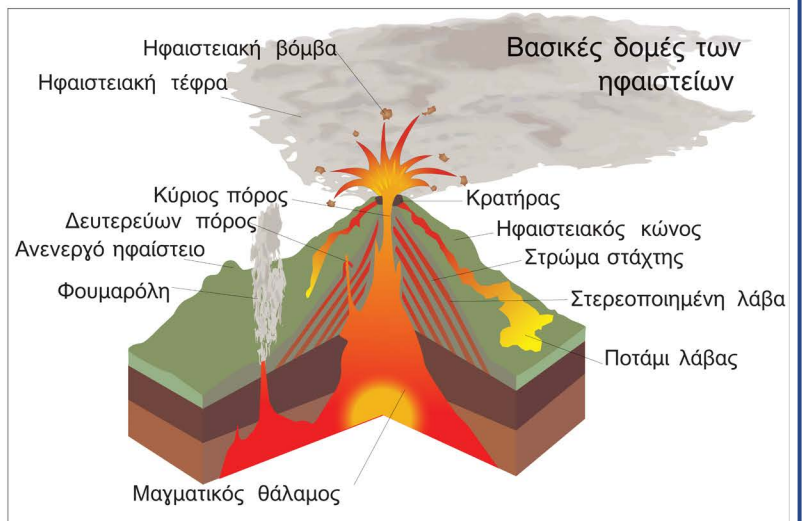


## Τα ρεύματα θερμότητας του μανδύα και οι τεκτονικές κινήσεις

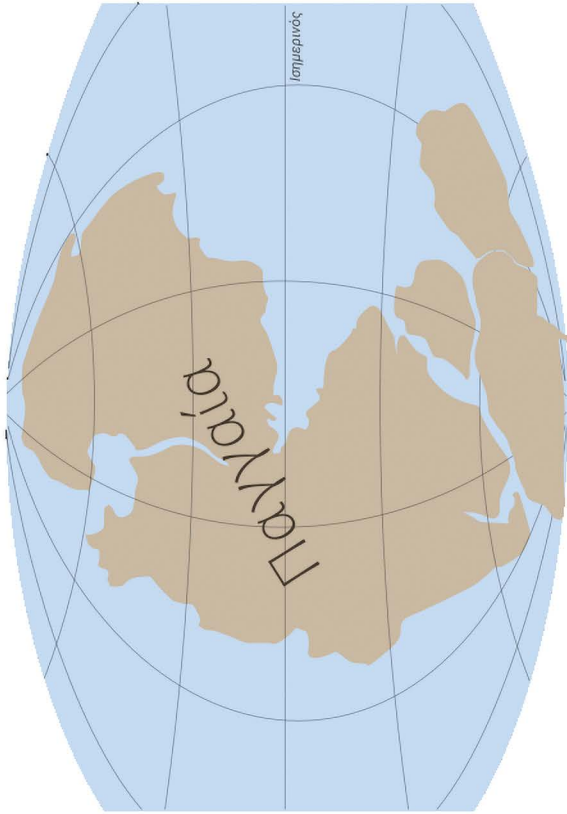


# ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ

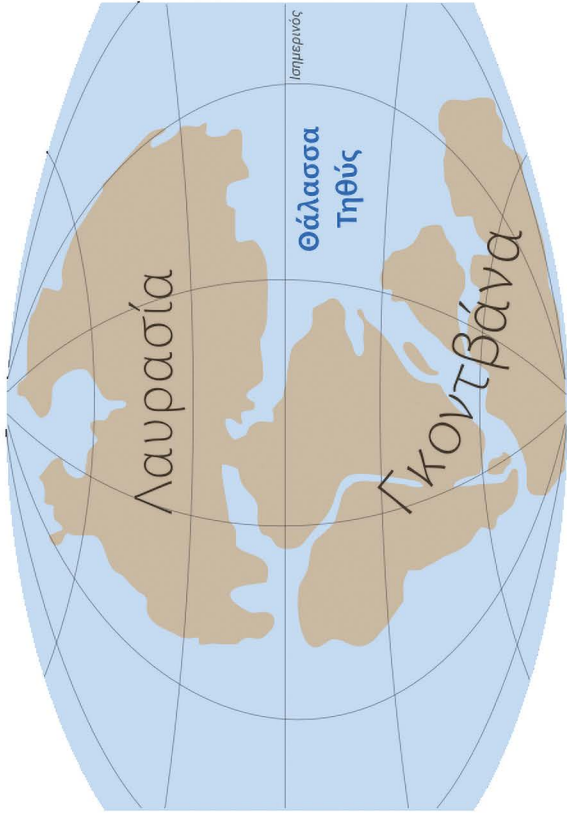
Στρώματα της Γης,  
τεκτονικοί μηχανισμοί και  
ηφαίστεια



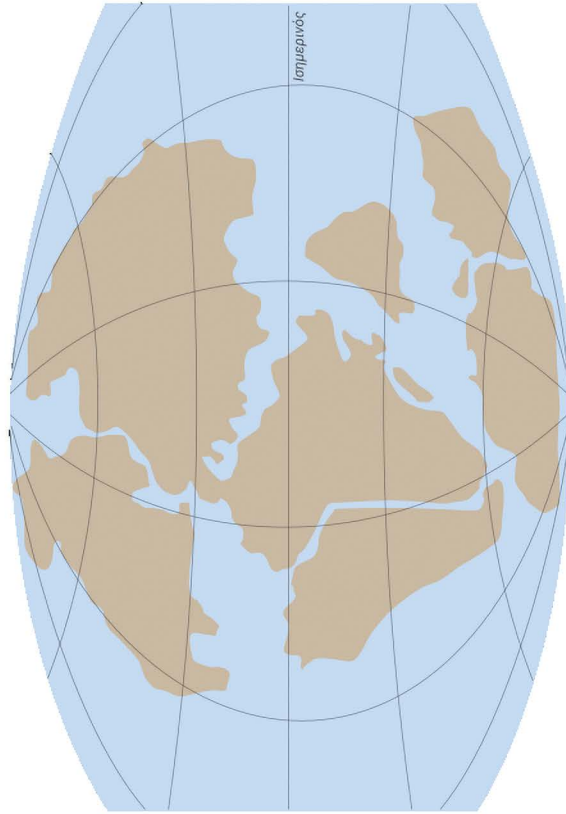
## Παλαιogeωλογικοί χάρτες των ηπείρων της Γης



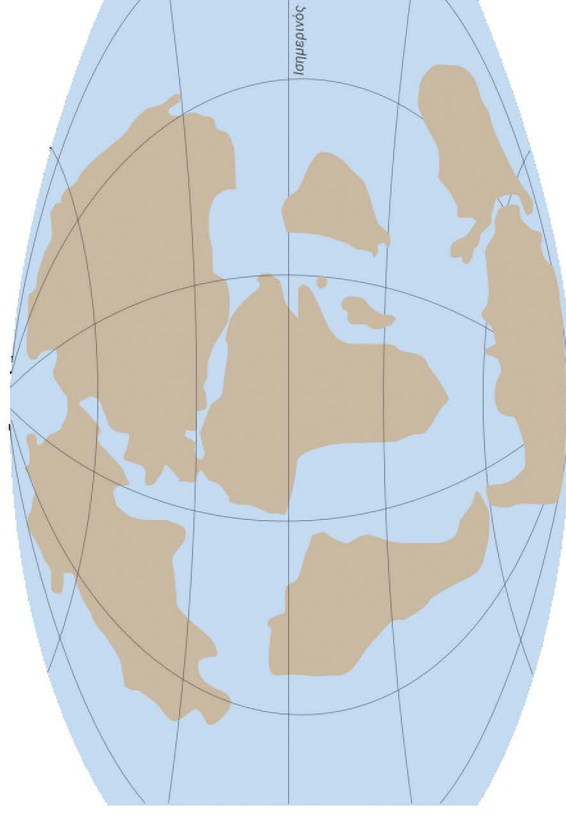
Πέρμια περίοδος  
225 εκατομμύρια χρόνια πριν



Τριασική περίοδος  
200 εκατομμύρια χρόνια πριν



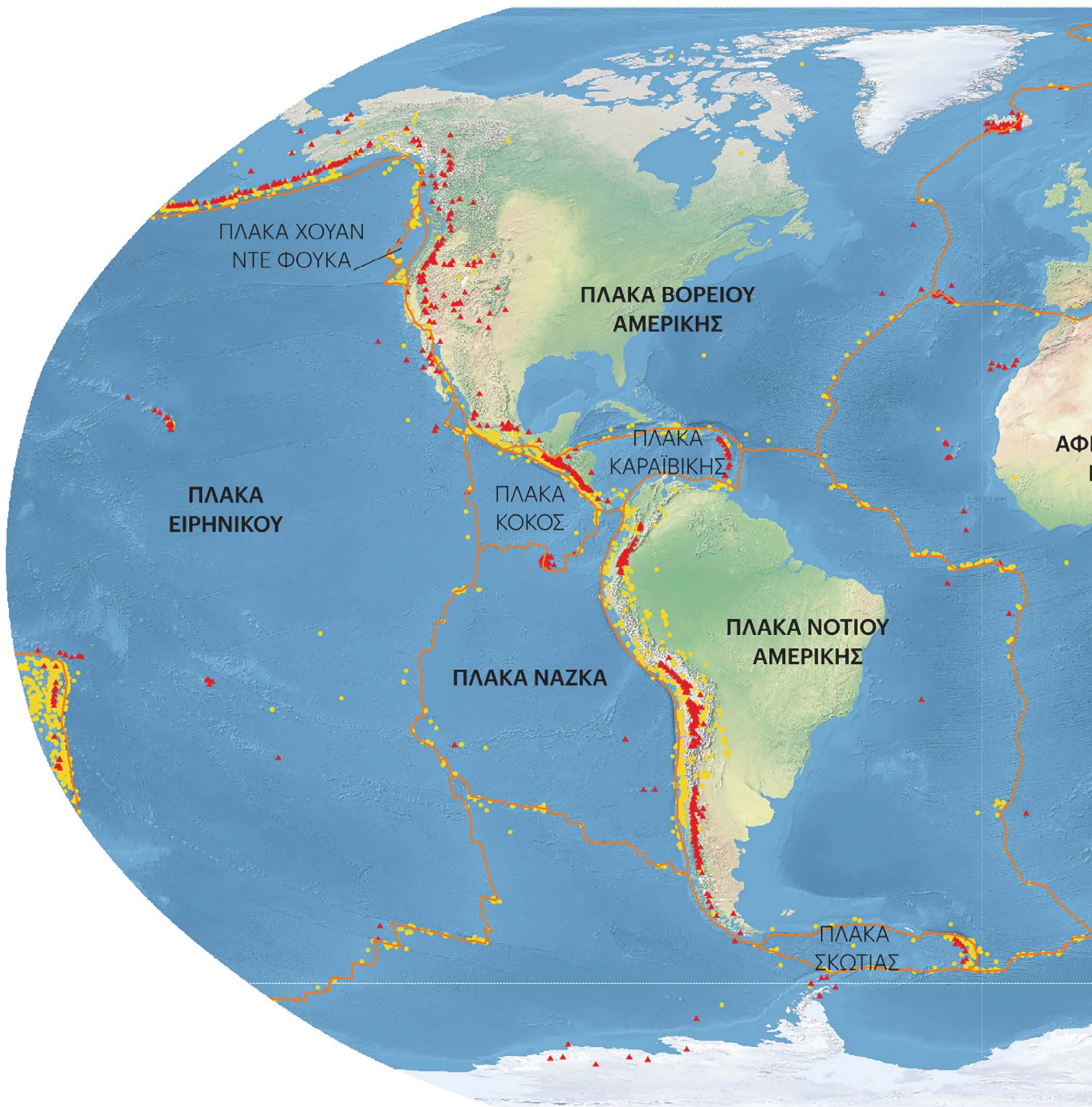
Ιουρασική περίοδος  
150 εκατομμύρια χρόνια πριν



Κρητιδική περίοδος  
65 εκατομμύρια χρόνια πριν

# Η ΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

## ΤΕΚΤΟΝΙΚΕΣ ΠΛΑΚΕΣ, ΕΝΕΡΓΑ ΗΦΗΣΤΕΙΑ

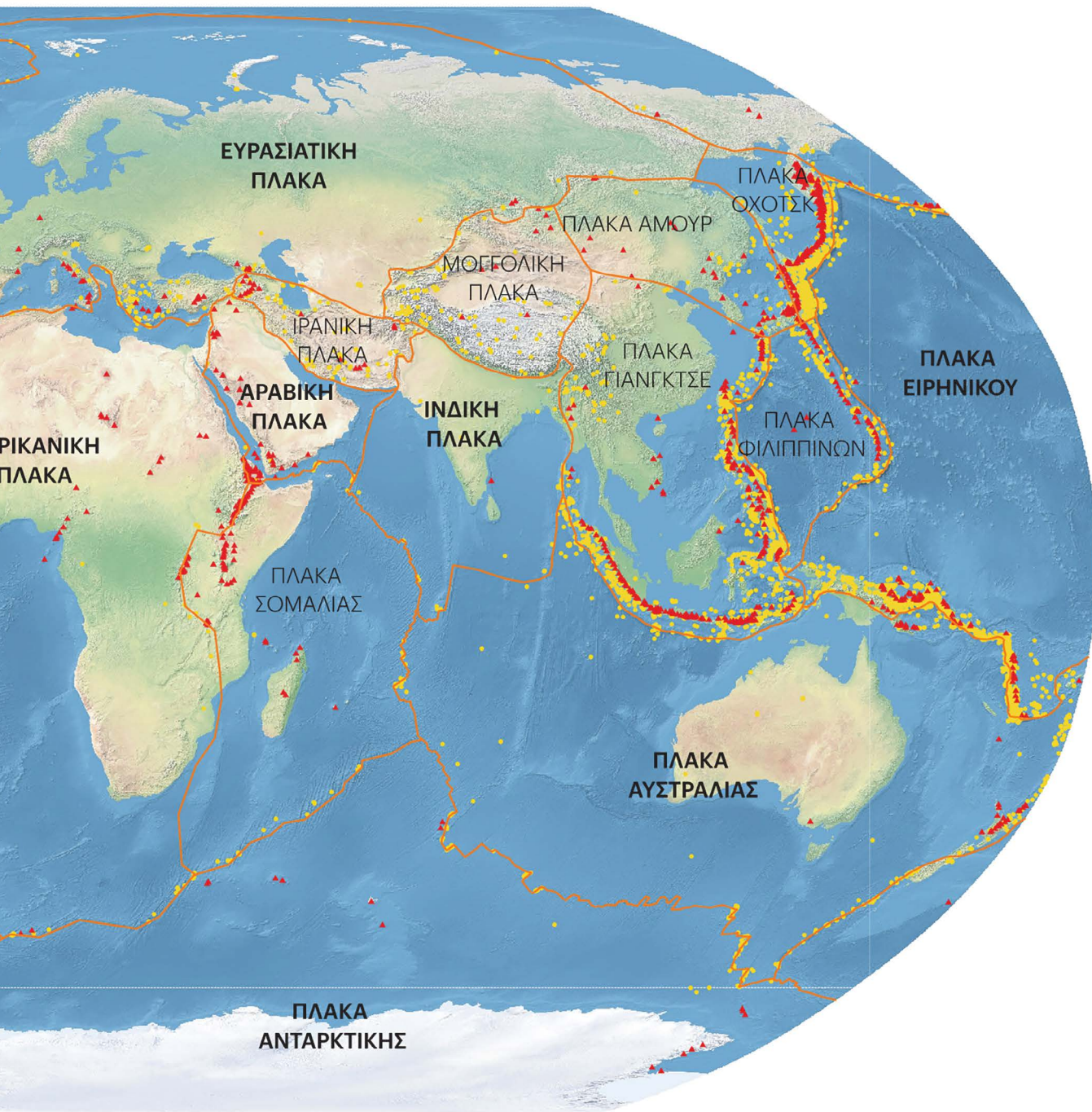


- Όρια τεκτονικών πλακών
- ▲ Ενεργά ηφαιστεια
- Μείζονες σεισμικές δονήσεις

0 1

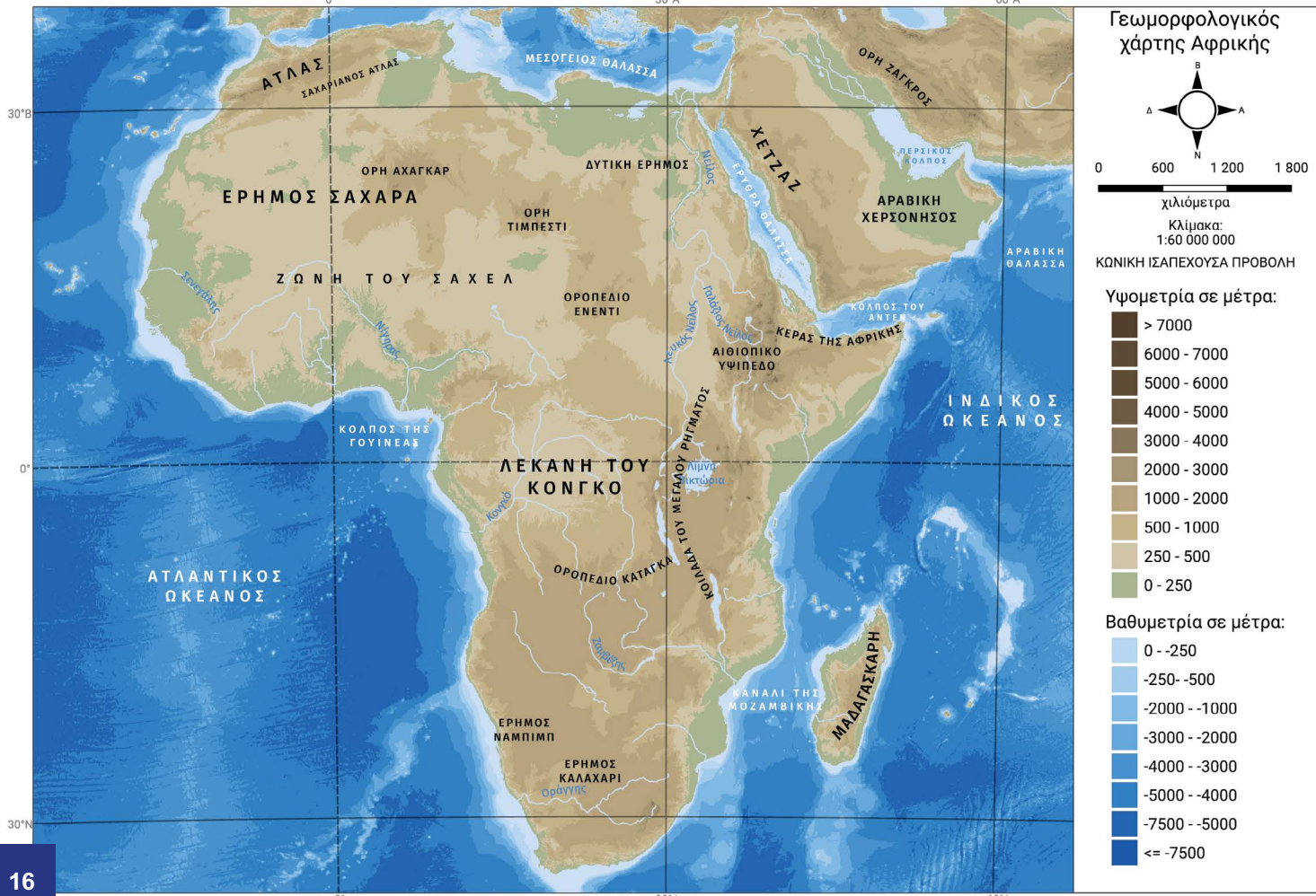
# ΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

## ΗΡΑΙΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ



### Σημειώσεις:

1. Καταγράφονται τα ηφαιστεια που πιστεύεται ότι υπήρξαν ενεργά κατά την Ολόκαινο Εποχή (10 000 χρόνια)
2. Καταγράφονται οι σεισμικές δονήσεις άνω των 6 Ρίχτερ κατά την περίοδο 1970-2014





**Γεωμορφολογικός χάρτης Βόρειας Αμερικής**

0 600 1200 1800  
χιλιόμετρα  
Κλίμακα: 1:60 000 000  
ΚΟΝΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΛΑΜΠΕΡΤ

**Υψομετρία σε μέτρα:**

- > 7000
- 6000 - 7000
- 5000 - 6000
- 4000 - 5000
- 3000 - 4000
- 2000 - 3000
- 1000 - 2000
- 500 - 1000
- 250 - 500
- 0 - 250

**Βαθυμετρία σε μέτρα:**

- 0 - -250
- 250 - -500
- 2000 - -1000
- 3000 - -2000
- 4000 - -3000
- 5000 - -4000
- 7500 - -5000
- <= -7500



**Γεωμορφολογικός χάρτης Νότιας Αμερικής**

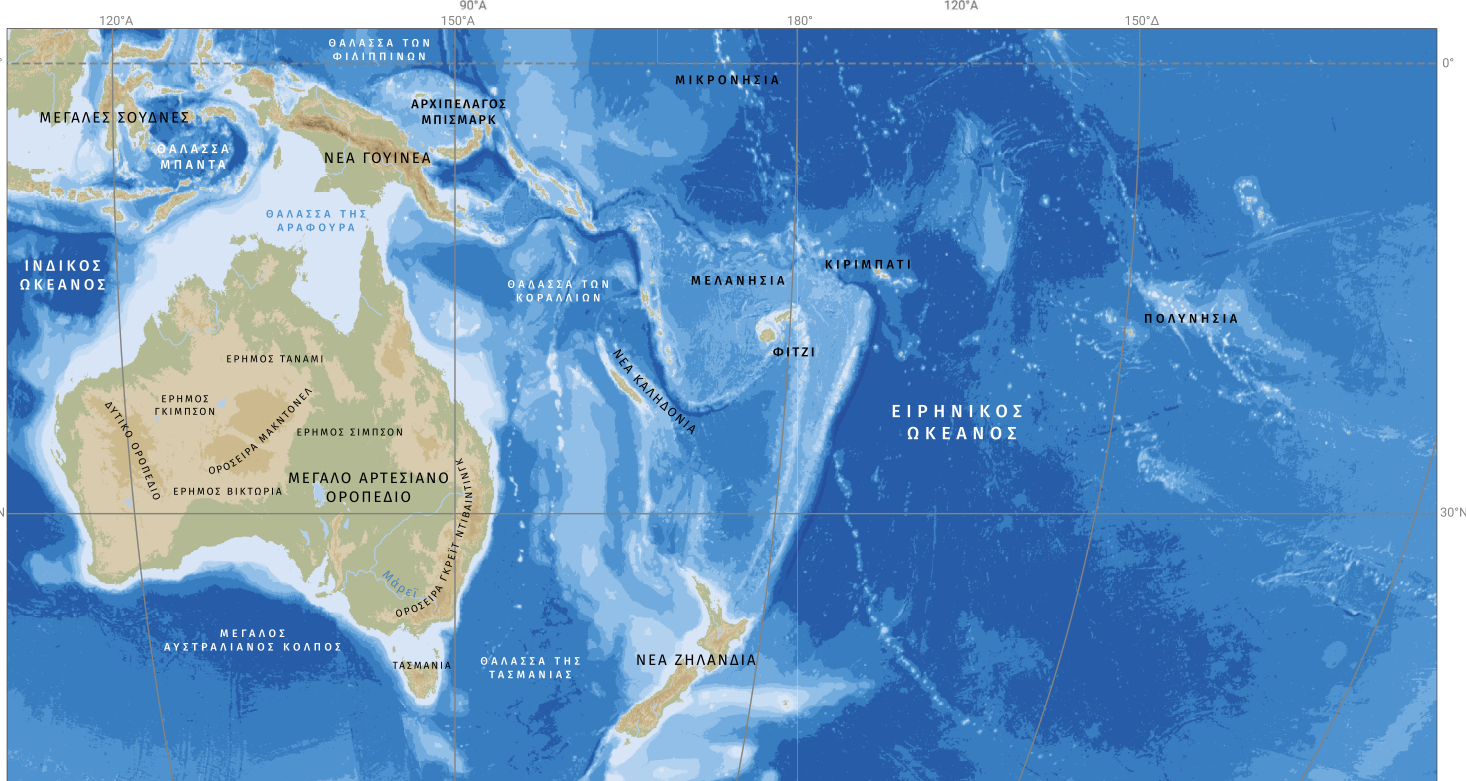
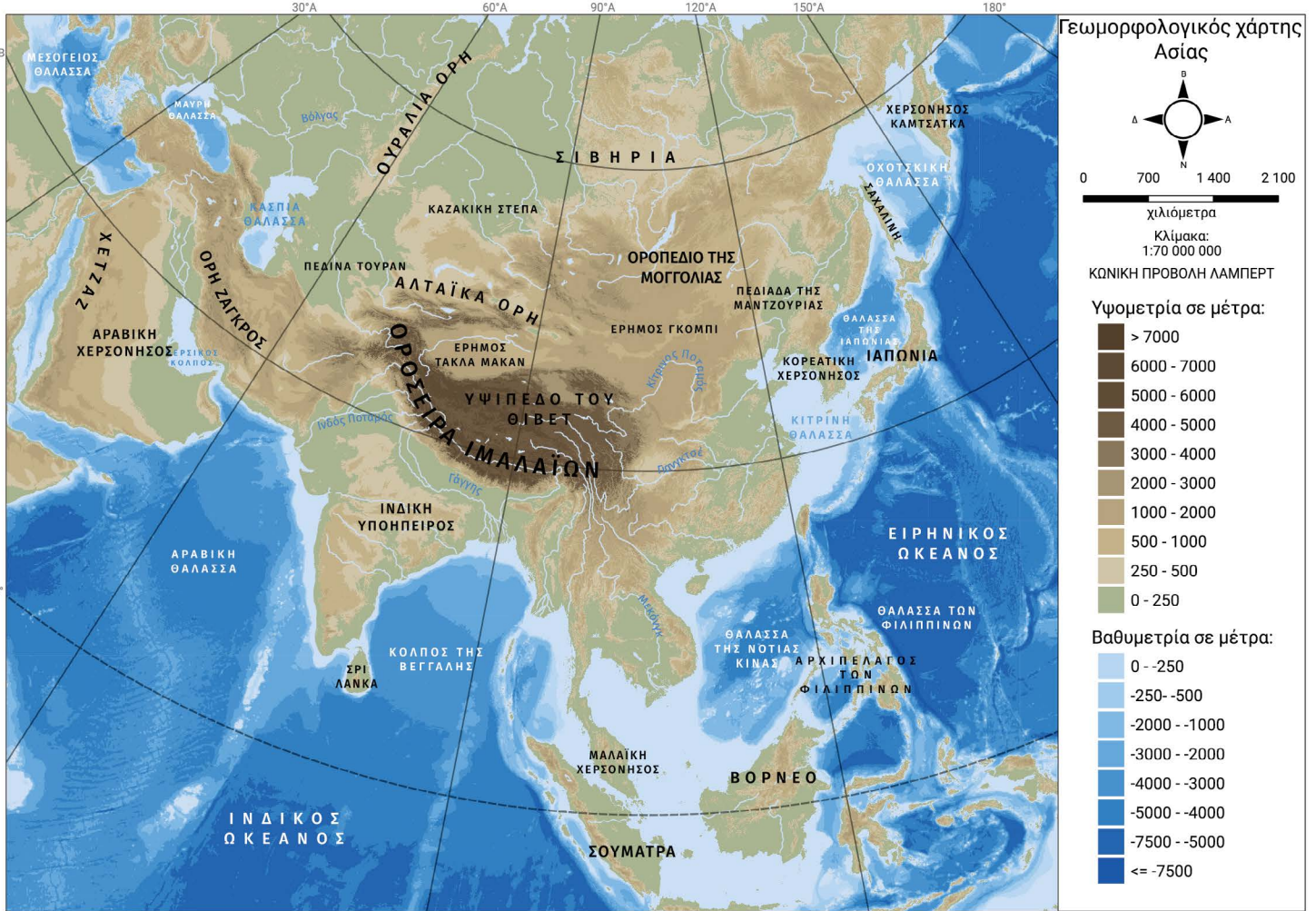
0 600 1200 1800  
χιλιόμετρα  
Κλίμακα: 1:60 000 000  
ΚΟΝΙΚΗ ΙΣΑΠΕΧΟΥΣΑ ΠΡΟΒΟΛΗ

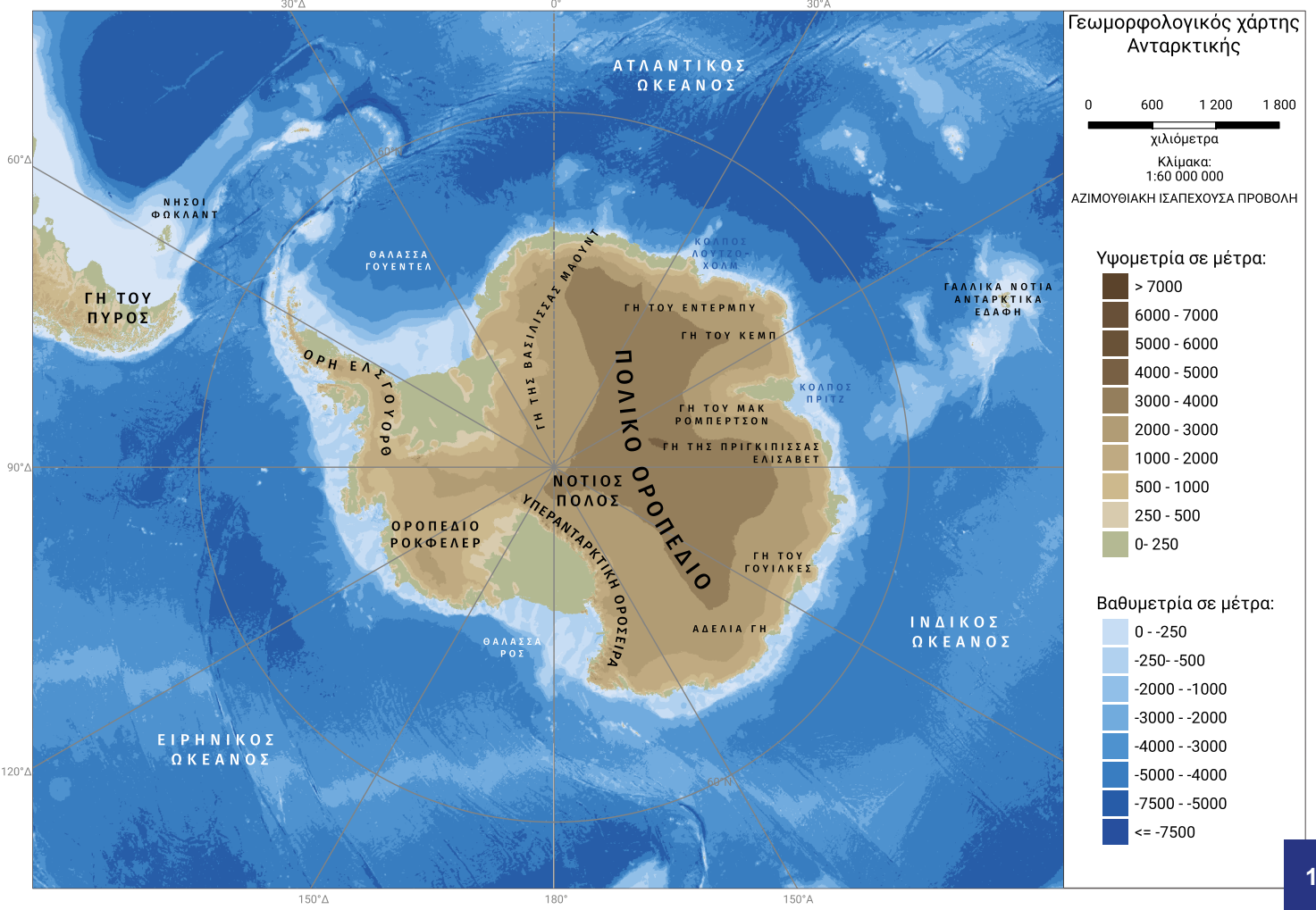
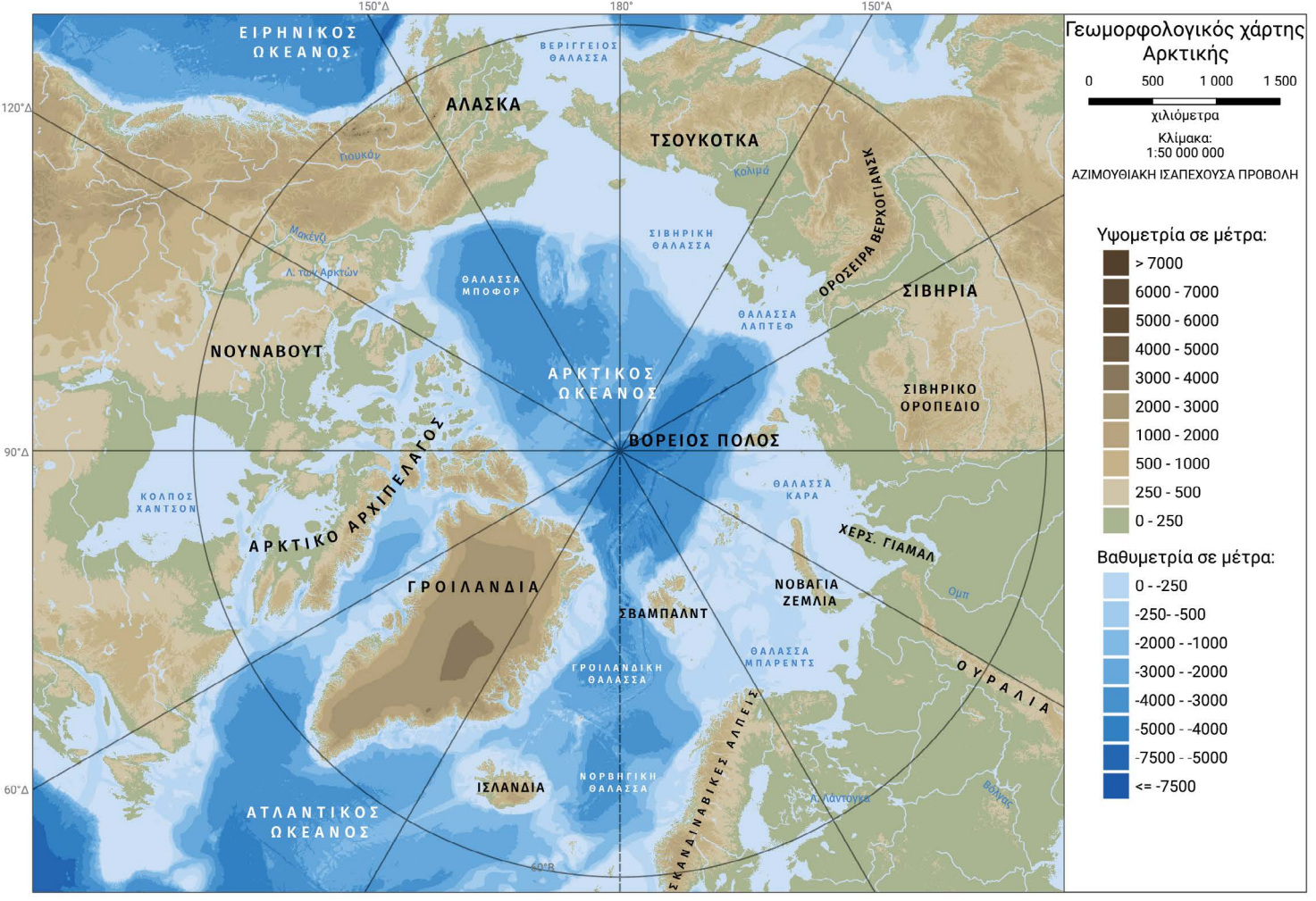
**Υψομετρία σε μέτρα:**

- > 7000
- 6000 - 7000
- 5000 - 6000
- 4000 - 5000
- 3000 - 4000
- 2000 - 3000
- 1000 - 2000
- 500 - 1000
- 250 - 500
- 0 - 250

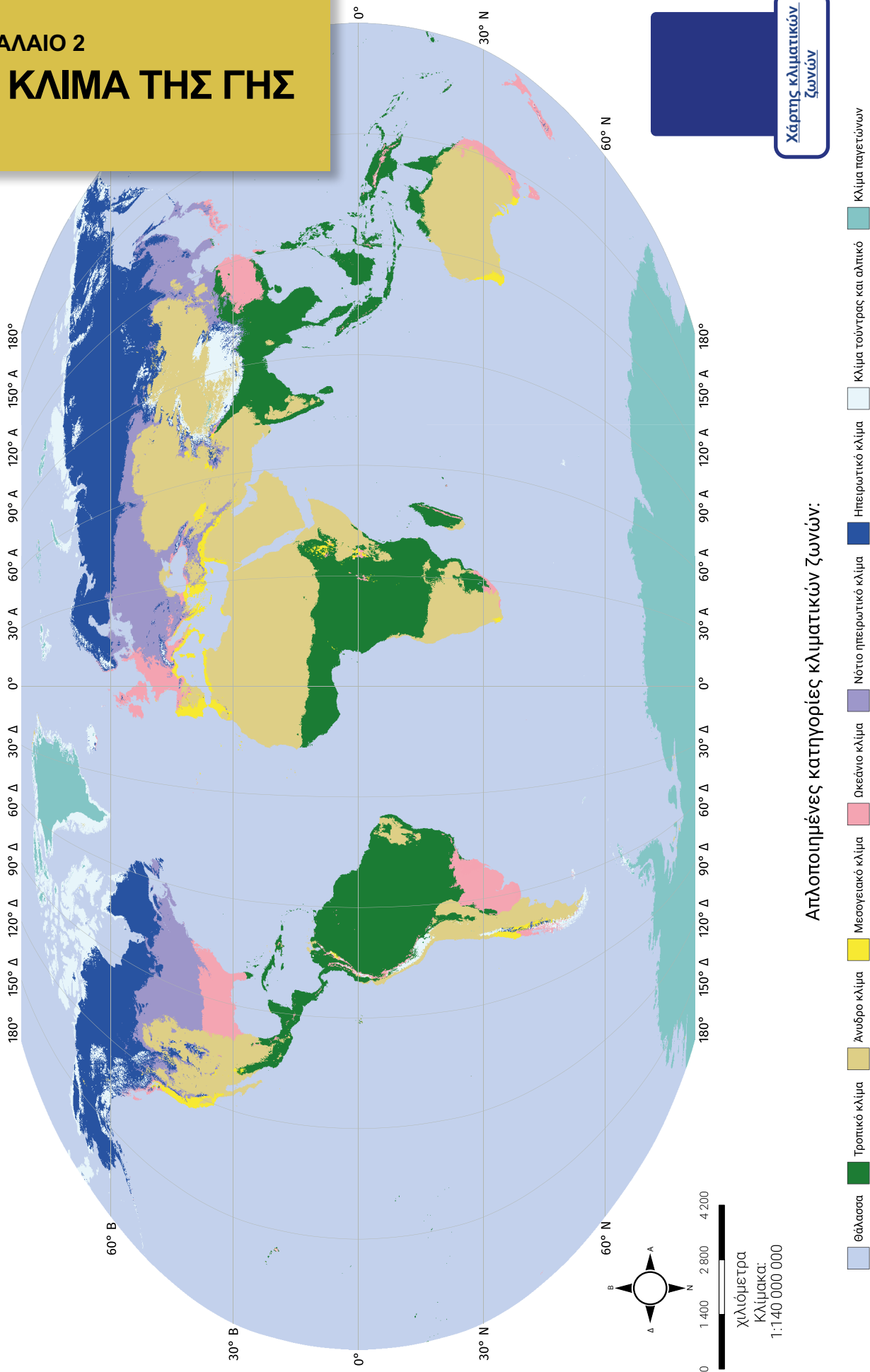
**Βαθυμετρία σε μέτρα:**

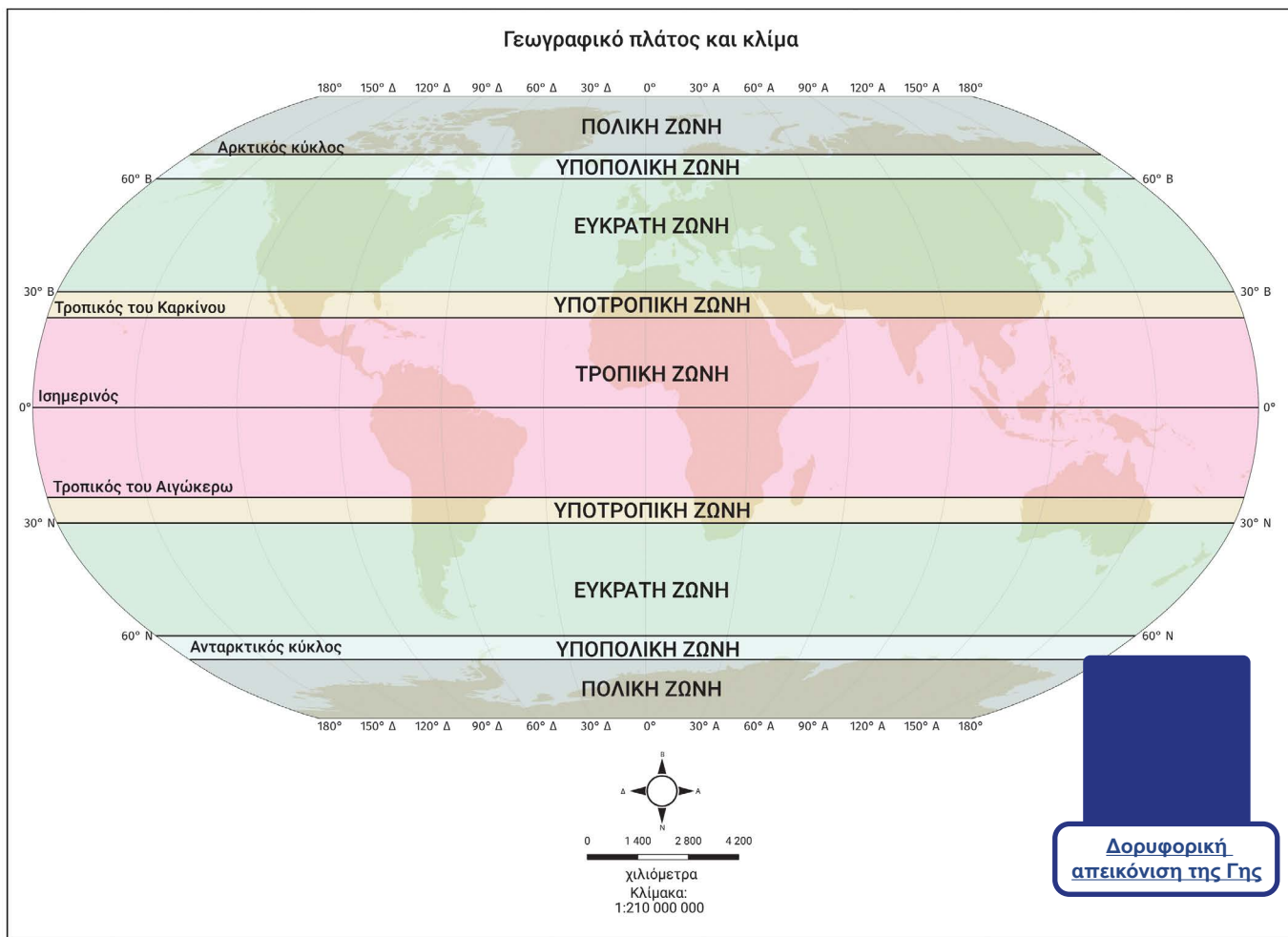
- 0 - -250
- 250 - -500
- 2000 - -1000
- 3000 - -2000
- 4000 - -3000
- 5000 - -4000
- 7500 - -5000
- <= -7500





## ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ





### Η ταξινόμηση Κέππεν (Köppen) των κλιματικών ζωνών

Ομάδα	Γράμμα	Υγρασία	Γράμμα	Θερμοκρασία	Γράμμα
Τροπικό	A	Ισημερινό	f		
		Υγρό (επιρροή μουσώνων)	m		
		Ξηρός χειμώνας (σαβάνα)	w		
		Ξηρό καλοκαίρι (σαβάνα)	s		
Ξηρό	B	Άνυδρο	W	Θερμό	h
		Ημίξηρο	S	Ψυχρό	c
Εύκρατο	C	Ξηρός χειμώνας	w	Θερμό καλοκαίρι	a
		Υγρό	f	Δροσερό καλοκαίρι	b
		Ξηρό καλοκαίρι	s	Ψυχρό καλοκαίρι	c
		Ξηρός χειμώνας	w	Θερμό καλοκαίρι	a
Ηπειρωτικό	D	Ξηρό καλοκαίρι	s	Δροσερό καλοκαίρι	b
		Υγρό	f	Ψυχρό καλοκαίρι	c
		Ξηρός χειμώνας	w	Ψυχρό καλοκαίρι	c
		Ξηρό καλοκαίρι	s	Ψυχρό καλοκαίρι	c
Πολικό	E	Τούντρα και αλπικό	T	Ξφοδρός χειμώνας	d
		Παγετωνικό	E		

Τροπικά κλίματα	
Af	Ισημερινό κλίμα
Am	Υγρό τροπικό κλίμα
Aw, As	Τροπικό κλίμα με ξηρά περίοδο

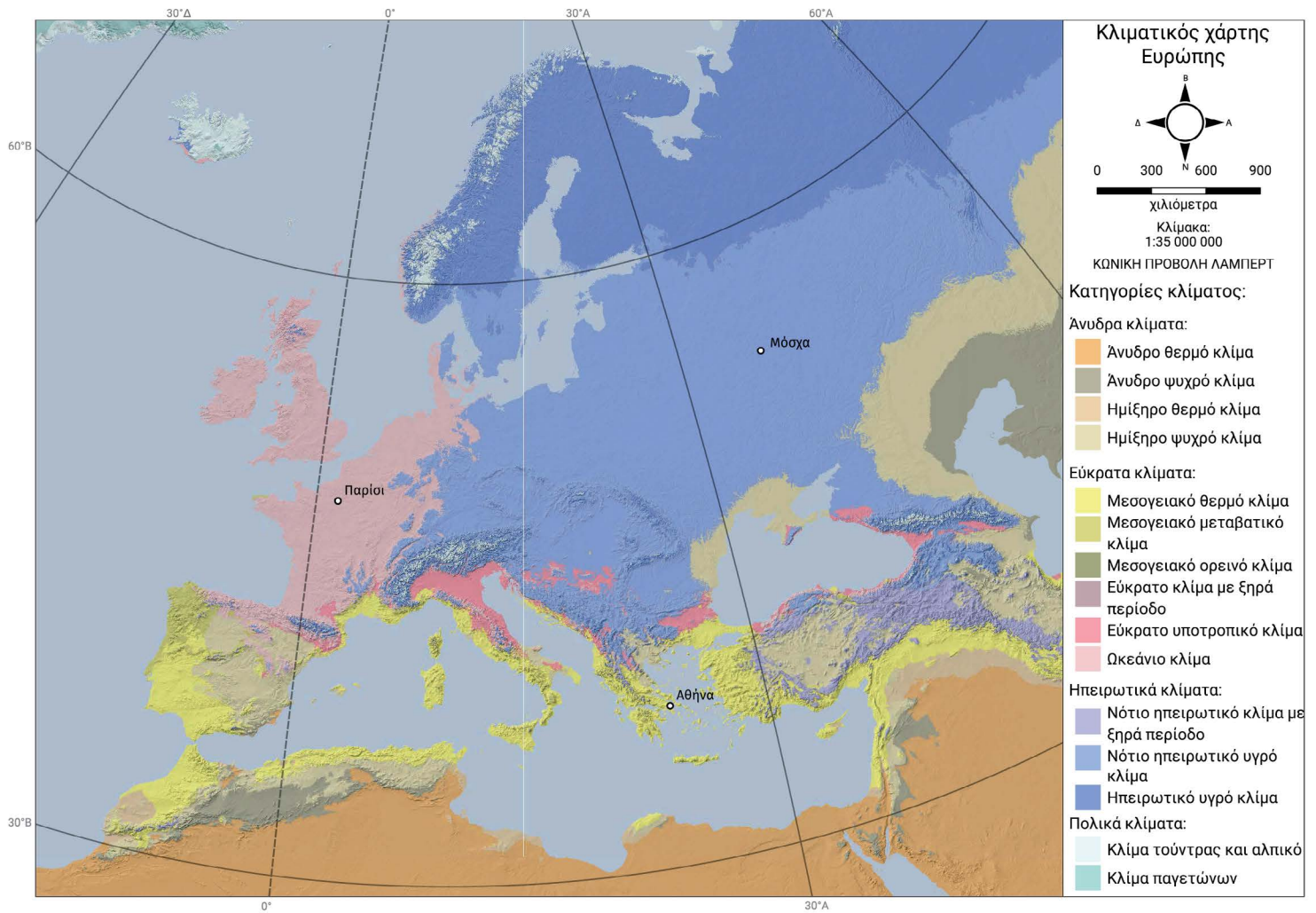
Άνυδρα κλίματα	
BWh	Θερμό άνυδρο
BWk	Ψυχρό άνυδρο
BSh	Θερμό ημίξηρο
BSk	Ψυχρό ημίξηρο

Μεσογειακά κλίματα	
Csa	Μεσογειακό κλίμα
Csb	Μεσογειακό θερμό κλίμα
Csc	Μεσογειακό ορεινό (ψυχρό) κλίμα

Εύκρατα κλίματα	
Cwa, Cwb, Cwc	Εύκρατο κλίμα με ξηρά περίοδο
Cfa	Εύκρατο υγρό (υποτροπικό) κλίμα
Cfb, Cfc	Ωκεάνιο κλίμα

Ηπειρωτικά κλίματα	
Dsa, Dsb	Νότιο (θερμό) ηπειρωτικό κλίμα
Dsc, Dwc	Ηπειρωτικό κλίμα με ξηρά περίοδο
Dfa, Dfb	Νότιο (θερμό) ηπειρωτικό υγρό κλίμα
Dfc	Ηπειρωτικό υγρό κλίμα
Dsd, Dwd	Υποπολικό κλίμα με ξηρά περίοδο
Dfd	Υποπολικό υγρό κλίμα

Πολικά και αλπικά κλίματα	
ET	Κλίμα τούντρας και αλπικό
ET	Κλίμα παγετώνων



**Μεσογειακό κλίμα: δεδομένα Κέντρου Αθήνας (1991–2020 ακραίες τιμές 1890–σήμερα)**

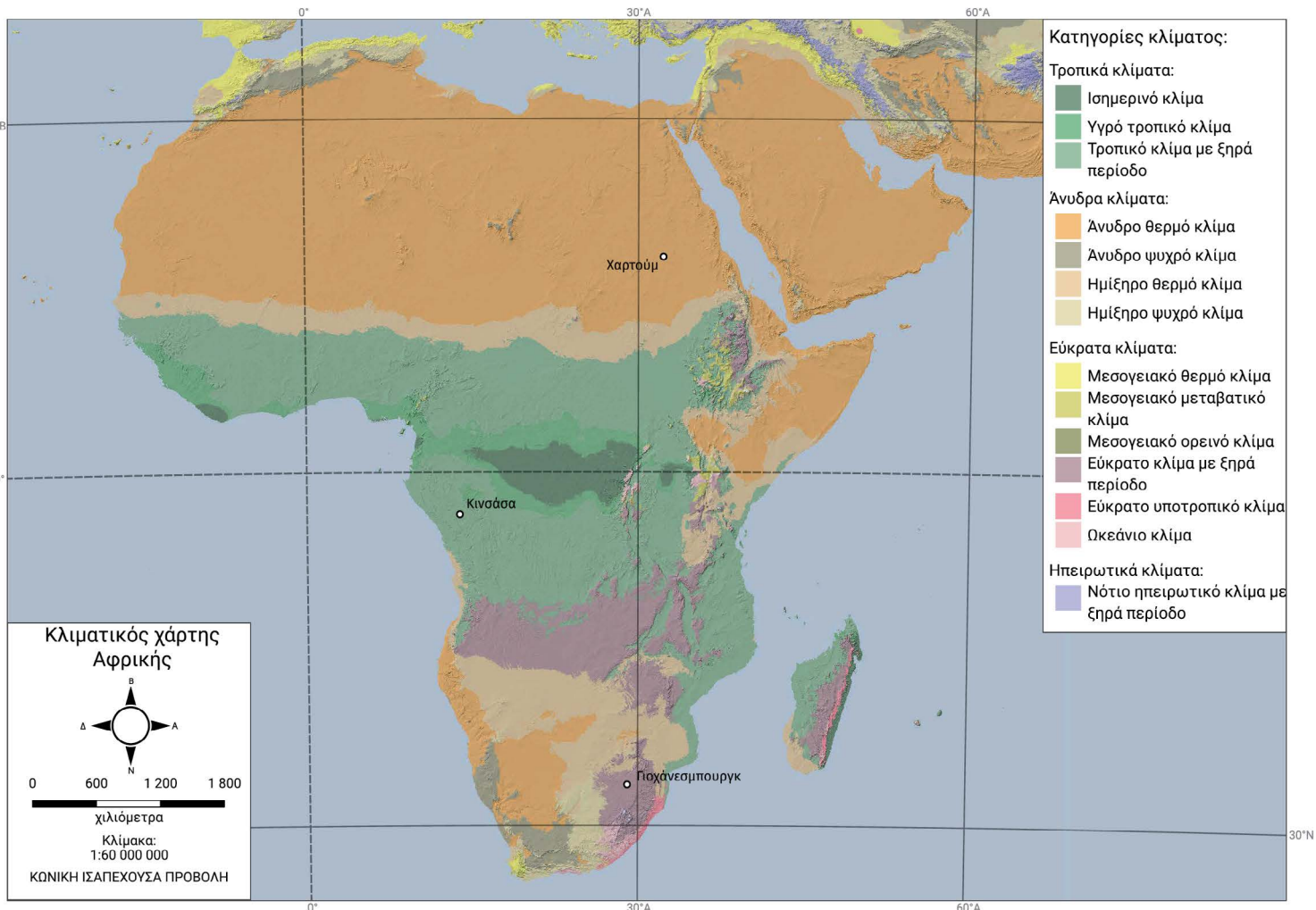
Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μάρ	Απρ	Μάι	Ιούν	Ιούλ	Αύγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη °C	23	25	28	32	38	45	43	44	39	37	31	23	45
Μέση Μέγιστη °C	13	14	17	21	27	32	34	34	30	24	19	14	23
Ημερήσια Μέση °C	10	11	13	17	22	27	29	29	25	20	16	12	19
Μέση Ελάχιστη °C	7	7	9	12	17	22	24	24	20	16	12	9	15
Χαμηλότερη Ελάχιστη °C	-7	-6	-3	2	6	12	16	16	9	6	-1	-4	-7
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	56	44	46	28	21	12	11	5	26	39	71	76	433

**Εύκρατο ωκεάνιο κλίμα: δεδομένα στο Παρίσι (1981–2010)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μάρ	Απρ	Μάι	Ιούν	Ιούλ	Αύγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη °C	16	21	26	30	35	38	40	40	36	28	21	17	40
Μέση Μέγιστη °C	7	8	12	16	20	23	25	25	21	16	11	8	16
Ημερήσια Μέση °C	5	6	9	12	15	18	21	20	17	13	8	6	12
Μέση Ελάχιστη °C	3	3	5	7	11	14	16	16	13	10	6	3	9
Χαμηλότερη Ελάχιστη °C	-15	-15	-9	-4	0	3	6	6	2	-3	-14	-24	-24
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	48	42	45	46	69	51	59	58	45	55	54	62	634

**Ηπειρωτικό υγρό κλίμα: δεδομένα Μόσχας (1879–2016)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μάρ	Απρ	Μάι	Ιούν	Ιούλ	Αύγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη °C	9	8	20	29	33	35	38	37	32	24	16	10	38
Μέση Μέγιστη °C	-4	-4	3	11	19	22	24	22	16	9	1	-3	10
Ημερήσια Μέση °C	-7	-7	-1	7	13	17	19	17	11	6	-1	-5	6
Μέση Ελάχιστη °C	-9	-10	-4	2	8	12	14	13	7	3	-3	-8	2
Χαμηλότερη Ελάχιστη °C	-42	-38	-32	-21	-8	-2	1	-1	-9	-16	-33	-39	-42
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	53	44	39	37	61	78	84	78	66	70	52	51	713



**Τροπικό κλίμα με ξηρά περίοδο: δεδομένα Κινσάσα (1991–2020)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάι	Ιουν	Ιουλ	Αυγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη (°C)	31	31	32	32	31	29	27	29	31	31	31	30	32
Μέση Μέγιστη (°C)	31	31	32	32	31	30	30	30	30	30	30	30	30
Ημερήσια Μέση (°C)	27	28	29	29	29	29	29	29	28	28	28	27	28
Μέση Ελάχιστη (°C)	24	25	25	26	26	26	26	26	25	25	24	23	25
Χαμηλότερη Ελάχιστη (°C)	21	22	22	22	22	19	18	18	20	21	22	21	18
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	126	110	118	146	129	5	1	1	16	112	191	136	1091

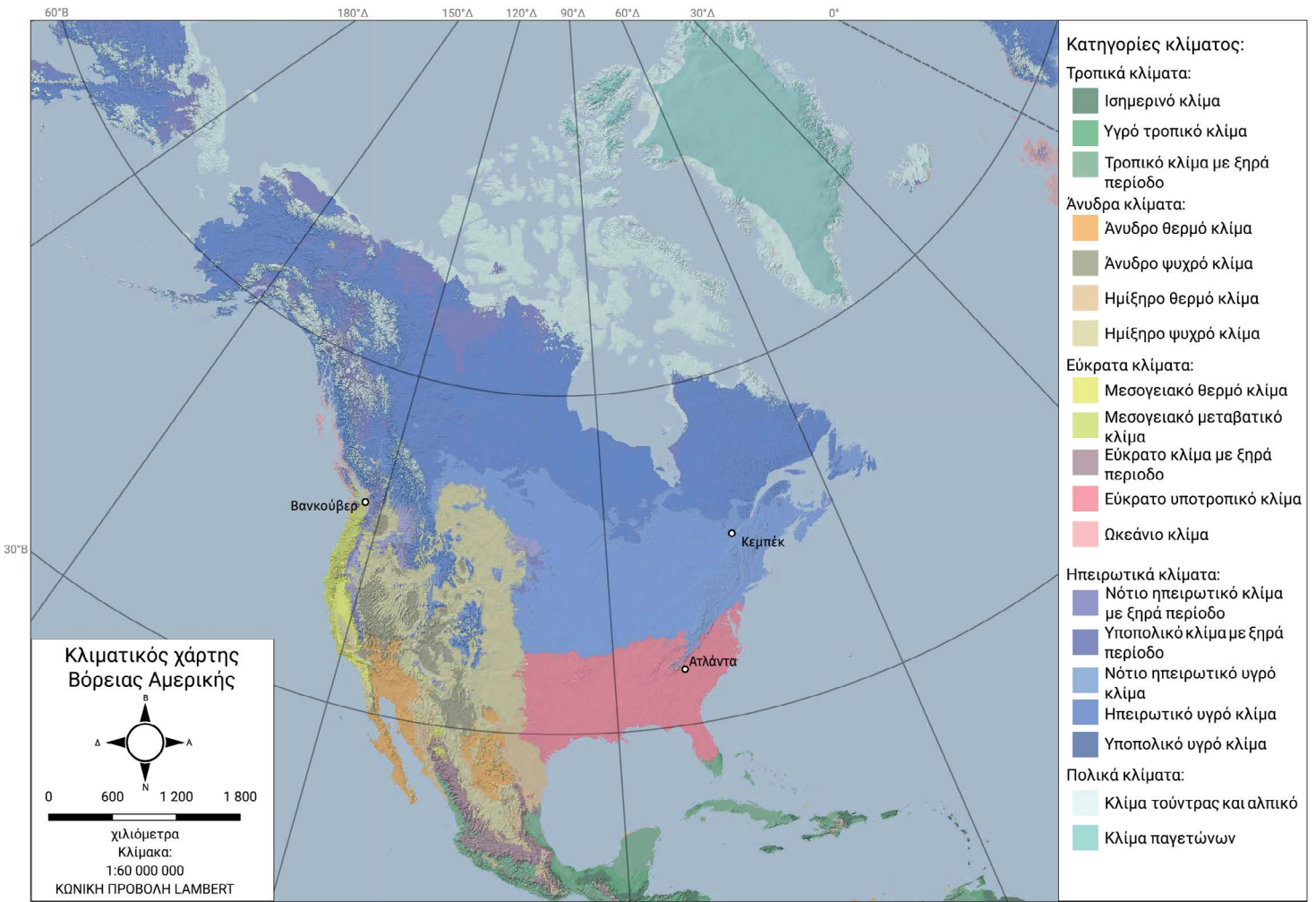
**Εύκρατο κλίμα με ξηρά περίοδο: δεδομένα Γιохάνεσμπουργκ (1991–2020)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάι	Ιουν	Ιουλ	Αυγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη (°C)	39	38	38	34	33	29	29	32	37	37	37	37	39
Μέση Μέγιστη (°C)	26	26	25	23	20	18	18	21	25	26	26	26	23
Ημερήσια Μέση (°C)	20	20	19	16	14	11	11	13	17	19	19	20	17
Μέση Ελάχιστη (°C)	15	14	13	10	7	4	4	6	9	11	13	14	10
Χαμηλότερη Ελάχιστη (°C)	6	8	4	0	-5	-7	-6	-5	-2	0	0	6	-7
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	125	90	90	50	15	10	5	5	25	75	110	105	705

**Άνυδρο θερμό κλίμα: δεδομένα Χαרתούμ (1991–2020)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μάρ	Απρ	Μάι	Ιούν	Ιούλ	Αύγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη °C	43	43	46	47	48	47	45	44	45	44	42	40	48
Μέση Μέγιστη °C	31	34	37	41	42	42	39	37	39	40	36	32	37
Ημερήσια Μέση °C	24	26	29	33	35	35	33	31	33	33	29	25	30
Μέση Ελάχιστη °C	16	18	21	25	28	28	27	25	27	26	22	18	23
Χαμηλότερη Ελάχιστη °C	8	8	13	16	19	20	18	18	18	18	15	10	8
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	0	0	0	0	5	3	25	53	25	9	0	0	120





**Υγρό ηπειρωτικό κλίμα: δεδομένα Κεμπέκ (1991–2020)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάι	Ιουν	Ιουλ	Αυγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη (°C)	-5	-4	1	9	16	21	24	23	17	9	2	-2	24
Μέση Μέγιστη (°C)	-8	-7	-1	6	13	18	21	20	14	7	1	-4	7
Ημερήσια Μέση (°C)	-12	-11	-5	1	8	13	16	15	9	3	-2	-8	2
Μέση Ελάχιστη (°C)	-15	-14	-9	-3	3	8	11	10	4	-1	-6	-12	-2
Χαμηλότερη Ελάχιστη (°C)	-20	-19	-15	-10	-4	1	4	3	-2	-8	-14	-18	-20
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	78	69	66	51	54	79	83	82	77	84	85	80	888

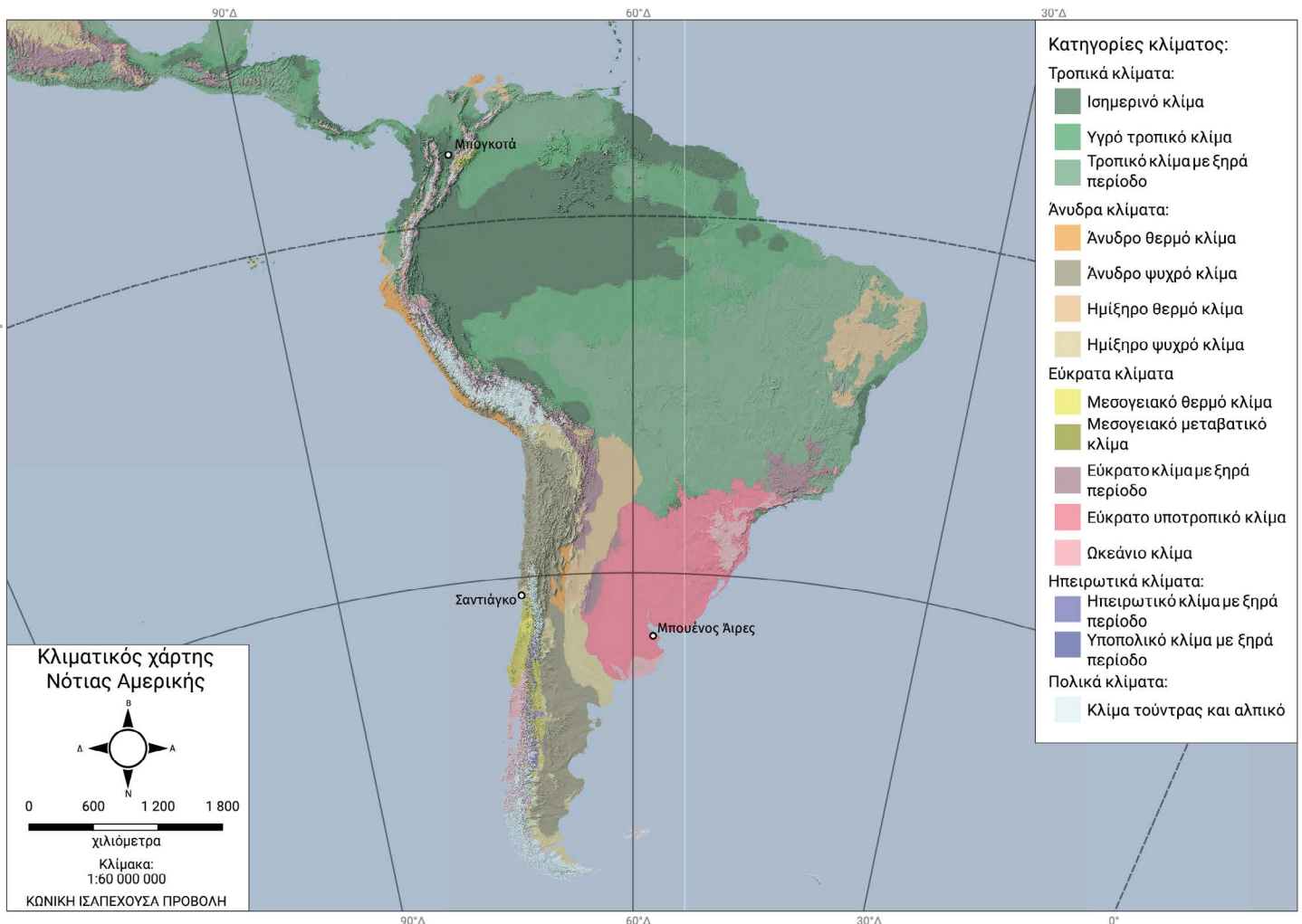
**Ωκεάνιο κλίμα: δεδομένα Βανκούβερ (1991–2020)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάι	Ιουν	Ιουλ	Αυγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη (°C)	8	9	11	14	17	20	22	22	18	14	10	8	22
Μέση Μέγιστη (°C)	6	7	9	12	15	18	20	20	16	12	8	6	12
Ημερήσια Μέση (°C)	4	5	7	10	13	16	18	18	14	10	6	4	10
Μέση Ελάχιστη (°C)	2	3	5	8	11	14	16	16	12	8	4	2	8
Χαμηλότερη Ελάχιστη (°C)	-1	0	2	5	8	11	13	13	9	5	1	-1	-1
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	130	110	100	80	60	50	60	70	90	110	120	130	1110

**Εύκρατο θερμό κλίμα: δεδομένα Ατλάντα (1991–2020)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάι	Ιουν	Ιουλ	Αυγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη (°C)	26	26	27	28	29	30	31	31	30	29	27	26	31
Μέση Μέγιστη (°C)	20	20	21	22	23	24	25	25	24	23	21	20	22
Ημερήσια Μέση (°C)	14	14	15	16	17	18	19	19	18	17	15	14	16
Μέση Ελάχιστη (°C)	8	9	10	12	14	15	16	16	15	13	11	9	12
Χαμηλότερη Ελάχιστη (°C)	4	5	6	8	10	12	13	13	12	10	8	6	4
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	60	50	40	30	20	90	100	100	80	60	50	60	740

**Πολυχάρτης  
περιβάλλοντος  
Βόρειας Αμερικής**



**Υγρό τροπικό κλίμα: δεδομένα Μπογκοτά (1971–2000)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μάρ	Απρ	Μάι	Ιούν	Ιούλ	Αύγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη °C	26	25	27	24	25	29	25	23	26	25	26	24	29
Μέση Μέγιστη °C	20	20	19	20	19	19	19	19	19	20	20	20	19
Ημερήσια Μέση °C	14	15	15	15	15	15	15	14	14	14	14	15	15
Μέση Ελάχιστη °C	8	8	10	10	10	10	9	9	9	9	9	8	9
Χαμηλότερη Ελάχιστη °C	-2	-5	0	0	0	1	0	0	0	2	1	-1	-5
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	50	68	91	135	120	54	35	45	70	137	127	81	1013

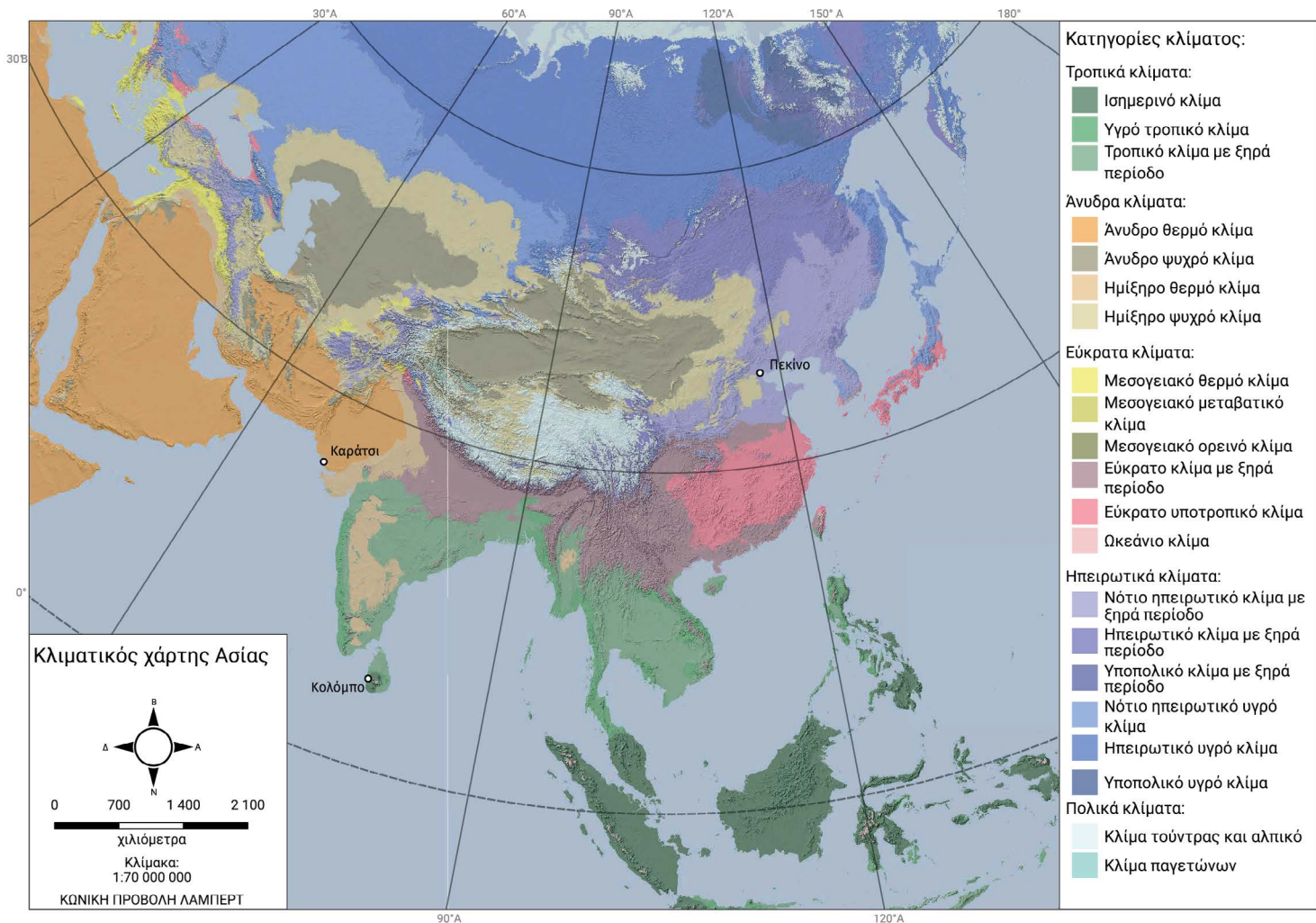
**Εύκρατο υποτροπικό κλίμα: δεδομένα Μπουένος Άιρες (1991–2020)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάι	Ιουν	Ιουλ	Αυγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη (°C)	33	33	32	29	26	22	22	23	26	28	30	32	33
Μέση Μέγιστη (°C)	29	29	28	25	22	18	18	19	22	24	26	28	24
Ημερήσια Μέση (°C)	25	25	24	21	18	14	14	15	18	20	22	24	20
Μέση Ελάχιστη (°C)	20	20	19	16	13	10	10	11	14	16	18	19	16
Χαμηλότερη Ελάχιστη (°C)	15	15	14	11	8	5	5	6	9	11	13	14	5
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	100	90	80	70	60	50	50	60	70	80	90	100	900

**Ημίξηρο ψυχρό κλίμα: δεδομένα Σαντιάγο (1991–2020)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάι	Ιουν	Ιουλ	Αυγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη (°C)	36	37	35	31	27	23	23	26	30	34	35	36	37
Μέση Μέγιστη (°C)	31	30	29	25	20	17	16	18	21	24	27	30	24
Ημερήσια Μέση (°C)	22	21	20	16	13	10	9	11	13	16	19	21	16
Μέση Ελάχιστη (°C)	13	12	11	8	5	3	3	4	6	8	10	12	8
Χαμηλότερη Ελάχιστη (°C)	5	5	4	0	-1	-3	-3	-2	0	3	5	6	-3
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	0	1	5	13	32	70	65	31	15	9	4	4	248





**Τροπικό κλίμα (υπό την επιρροή Μουσώνων): δεδομένα Κολόμπο (1991–2020)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάι	Ιουν	Ιουλ	Αυγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη (°C)	32	32	33	33	32	32	31	31	31	31	31	31	33
Μέση Μέγιστη (°C)	31	31	32	32	31	30	30	30	30	30	30	30	30
Ημερήσια Μέση (°C)	27	28	29	29	29	29	29	29	28	28	28	27	28
Μέση Ελάχιστη (°C)	24	25	25	26	26	26	26	26	25	25	24	23	25
Χαμηλότερη Ελάχιστη (°C)	22	22	23	24	24	24	23	23	23	23	22	22	22
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	71	61	101	267	316	203	134	120	277	395	365	174	2482

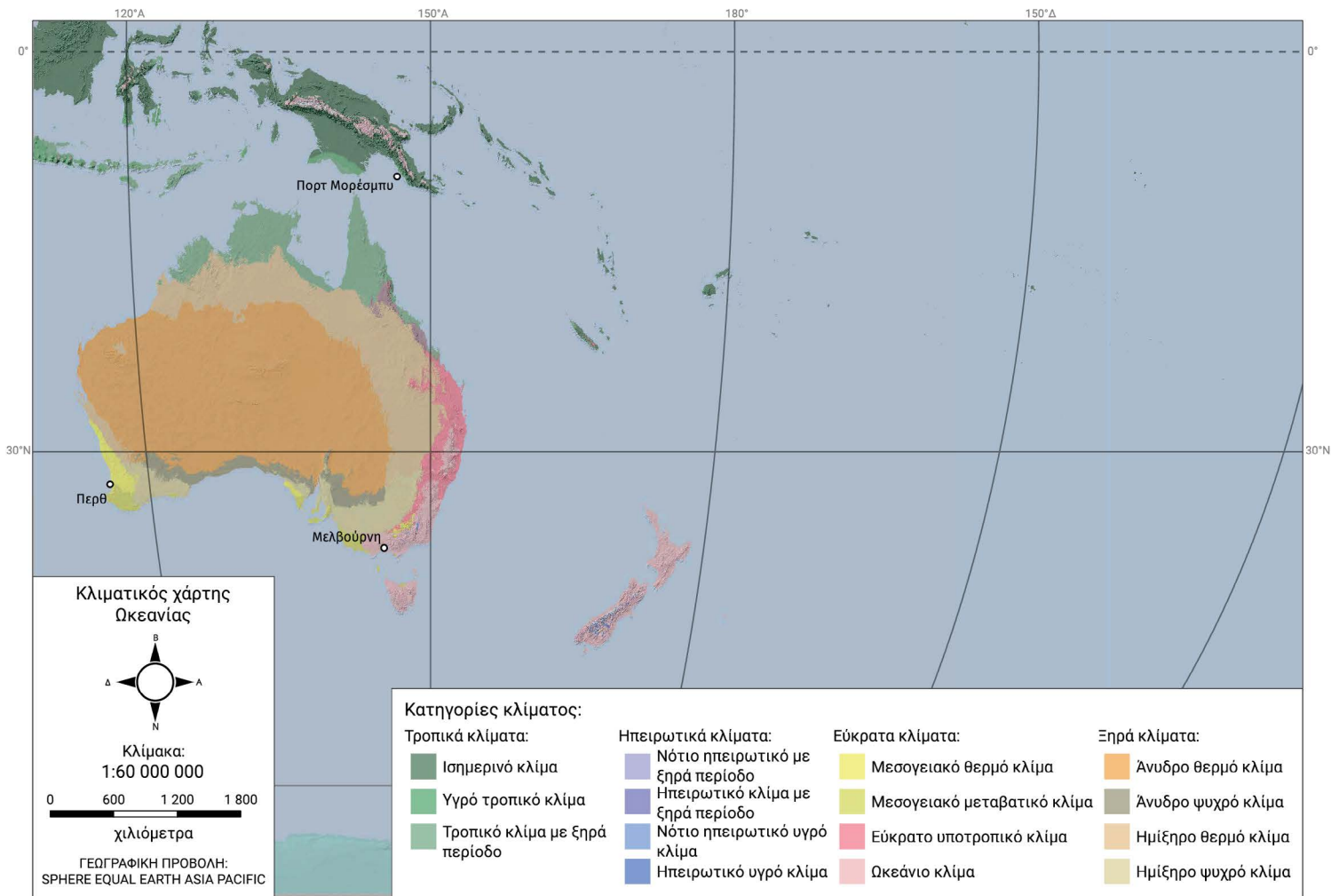
**Ημίξηρο θερμό κλίμα: δεδομένα Καράτσι (1991–2020)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάι	Ιούν	Ιουλ	Αύγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη (°C)	31	34	38	42	44	45	43	41	40	40	37	33	45
Μέση Μέγιστη (°C)	25	28	32	34	36	35	34	33	33	34	30	26	32
Ημερήσια Μέση (°C)	19	21	25	28	31	31	30	29	29	28	24	21	26
Μέση Ελάχιστη (°C)	10	12	16	20	25	28	27	26	25	20	15	11	20
Χαμηλότερη Ελάχιστη (°C)	7	9	13	18	22	26	25	24	23	18	13	9	7
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	11	6	3	1	0	15	53	65	24	4	3	7	191

**Νότιο ηπειρωτικό κλίμα με ξηρά περίοδο: δεδομένα Πεκίνο (1991–2020)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάι	Ιουν	Ιουλ	Αυγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη (°C)	14	26	30	34	41	41	42	39	35	31	23	20	42
Μέση Μέγιστη (°C)	2	6	13	21	27	31	32	30	26	19	10	4	18
Ημερήσια Μέση (°C)	-3	1	8	15	21	25	27	25	20	13	5	-1	13
Μέση Ελάχιστη (°C)	-7	-3	2	9	15	20	23	21	15	8	0	-6	8
Χαμηλότερη Ελάχιστη (°C)	-23	-19	-14	-5	2	10	14	13	4	-5	-13	-20	-23
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	3	5	10	25	40	75	170	120	55	25	13	2	543

**Πολυάρτης  
περιβάλλοντος  
Ασίας**



**Ωκεάνιο κλίμα: δεδομένα Μελβούρνης (1991–2020)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάι	Ιουν	Ιουλ	Αυγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη (°C)	25	25	22	18	14	11	10	12	15	18	21	24	25
Μέση Μέγιστη (°C)	22	22	19	15	12	9	8	10	13	16	19	21	16
Ημερήσια Μέση (°C)	19	19	16	12	9	6	5	7	10	13	16	18	13
Μέση Ελάχιστη (°C)	15	15	12	8	5	3	2	4	7	10	13	15	9
Χαμηλότερη Ελάχιστη (°C)	10	10	7	3	0	-2	-3	-1	2	5	8	10	-3
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	48	46	49	53	49	48	47	46	47	50	51	49	583

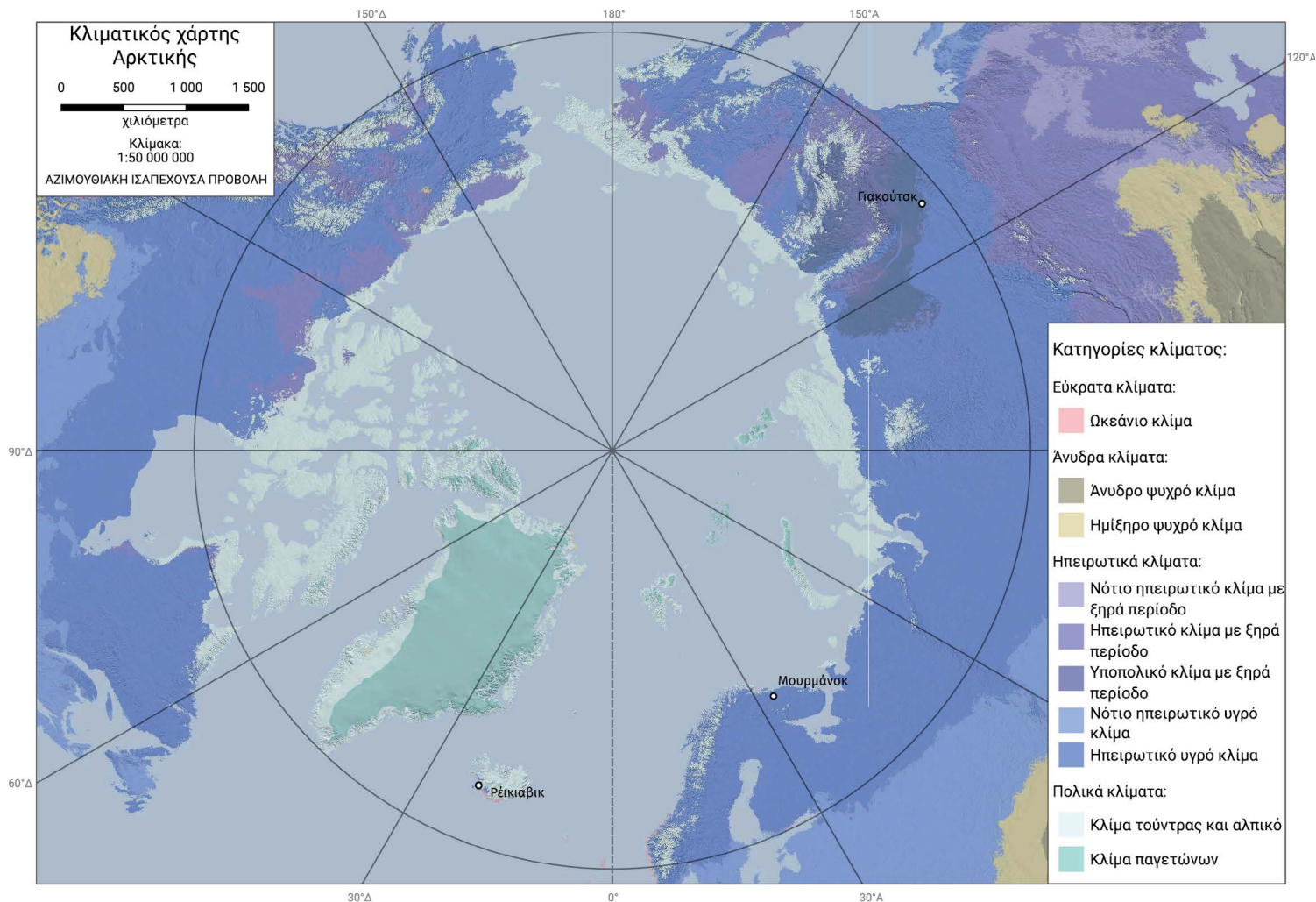
**Θερμό μεσογειακό κλίμα: δεδομένα Περθ (1991–2020)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάι	Ιουν	Ιούλ	Αυγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη (°C)	44	46	42	40	34	26	26	30	34	37	40	44	46
Μέση Μέγιστη (°C)	26	26	23	19	15	13	13	14	16	19	21	24	19
Ημερήσια Μέση (°C)	22	22	20	17	14	11	11	12	14	17	19	21	17
Μέση Ελάχιστη (°C)	17	17	14	11	8	6	6	7	9	11	13	16	11
Χαμηλότερη Ελάχιστη (°C)	9	10	6	5	1	-1	0	1	1	2	5	7	-1
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	6	6	7	19	47	139	156	133	104	50	20	6	693

**Ισημερινό κλίμα: δεδομένα Πορτ Μορέσμπυ (1991–2020)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάι	Ιουν	Ιουλ	Αυγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη (°C)	36	36	35	34	34	34	34	34	34	34	34	34	36
Μέση Μέγιστη (°C)	32	32	31	31	31	30	30	30	31	32	33	32	31
Ημερήσια Μέση (°C)	27	27	27	27	27	26	26	26	26	27	28	28	27
Μέση Ελάχιστη (°C)	24	24	23	24	26	26	26	26	26	26	26	26	25
Χαμηλότερη Ελάχιστη (°C)	20	19	18	17	21	21	21	21	21	21	21	21	17
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	192	140	189	105	56	21	14	12	14	15	40	98	896





**Κλίμα τούντρας: δεδομένα Ρέικιαβικ (1991–2020, ακραίες τιμές 1829–σήμερα)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μάρ	Απρ	Μάι	Ιούν	Ιούλ	Αύγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη °C	12	10	14	17	21	22	26	25	20	16	13	12	26
Μέση Μέγιστη °C	3	3	4	7	10	13	15	14	11	8	5	3	8
Ημερήσια Μέση °C	1	1	1	4	7	10	12	11	9	5	2	1	5
Μέση Ελάχιστη °C	-2	-2	-1	1	4	7	9	9	6	3	0	-2	3
Χαμηλότερη Ελάχιστη °C	-25	-18	-16	-16	-8	-1	1	0	-4	-11	-15	-17	-25
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	87	91	81	59	53	43	50	65	87	80	87	95	876

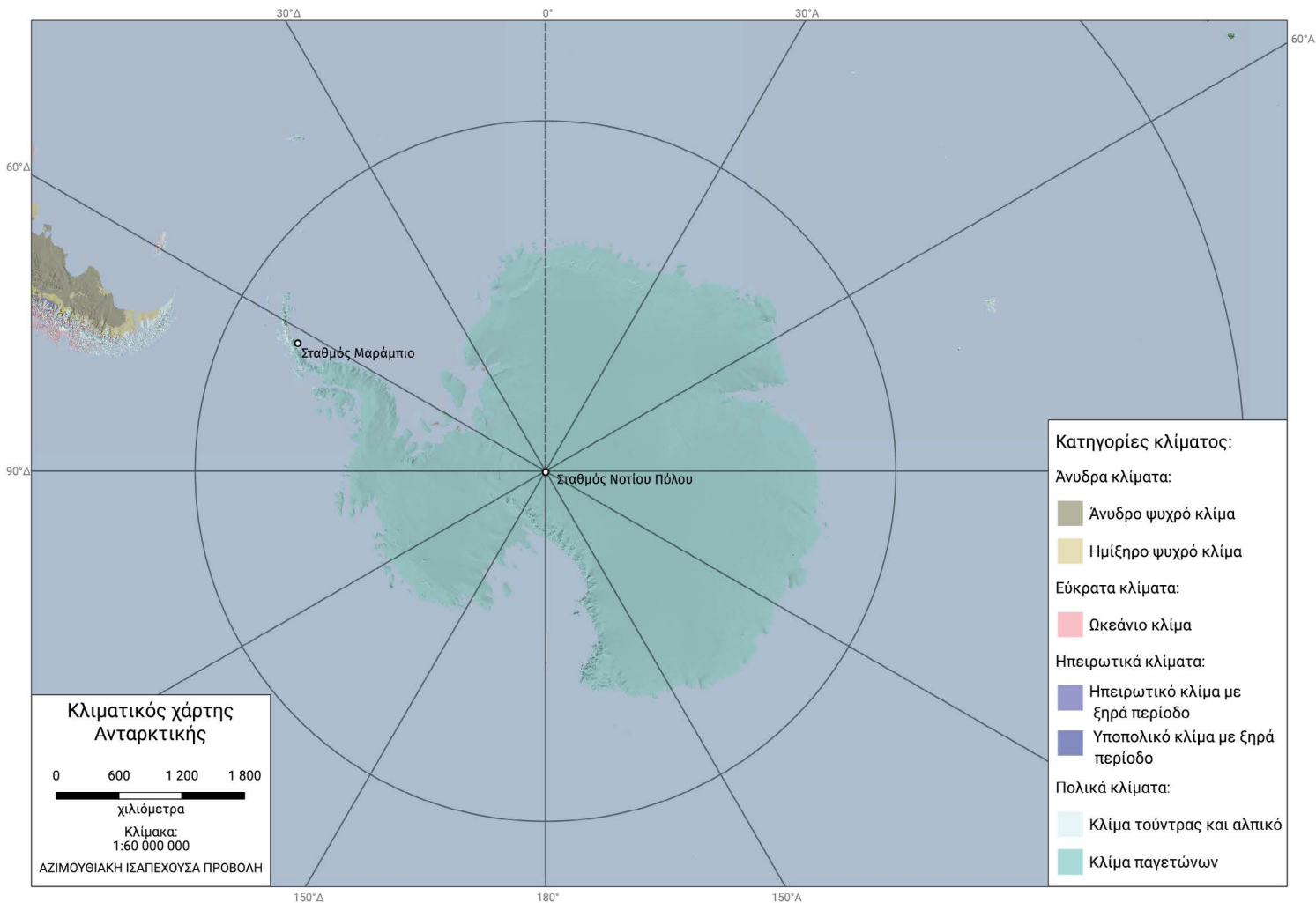
**Υποπολικό κλίμα με ξηρά περίοδο: δεδομένα Γακούτσκι (1991–2020, ακραίες τιμές 1866–σήμερα)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάι	Ιουν	Ιούλ	Αυγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη (°C)	-38	-37	-25	10	28	34	38	35	27	8	-32	-42	38
Μέση Μέγιστη (°C)	-36	-30	-15	2	14	23	25	21	11	-4	-26	-35	-4
Ημερήσια Μέση (°C)	-42	-35	-20	-2	8	17	20	15	6	-8	-33	-40	-10
Μέση Ελάχιστη (°C)	-46	-40	-26	-6	2	12	15	10	2	-13	-37	-44	-14
Χαμηλότερη Ελάχιστη (°C)	-64	-61	-52	-35	-10	2	6	0	-10	-30	-54	-61	-64
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	9	8	6	8	19	29	40	38	30	18	16	8	229

**Ηπειρωτικό υγρό κλίμα: δεδομένα Μουρμάνσκ (1991–2020, ακραίες τιμές 1918–σήμερα)**

Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάι	Ιουν	Ιούλ	Αυγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη (°C)	7	7	9	17	29	31	33	29	24	15	10	7	33
Μέση Μέγιστη (°C)	-7	-7	-2	3	8	14	17	15	10	4	-2	-5	4
Ημερήσια Μέση (°C)	-10	-9	-5	0	5	9	13	12	8	2	-4	-7	1
Μέση Ελάχιστη (°C)	-15	-15	-23	-32	-40	-49	-56	-53	-46	-35	-25	-20	-34
Χαμηλότερη Ελάχιστη (°C)	-39	-39	-33	-22	-10	-3	2	-2	-5	-21	-31	-35	-39
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	30	22	23	24	36	54	70	61	52	51	38	34	495

**Πολυχάρτης περιβάλλοντος Αρκτικής**



**Πολικό κλίμα παγετώνων: δεδομένα ερευνητικού σταθμού Νοτίου Πόλου Αμούντσεν-Σκοτ (1991–2020)**

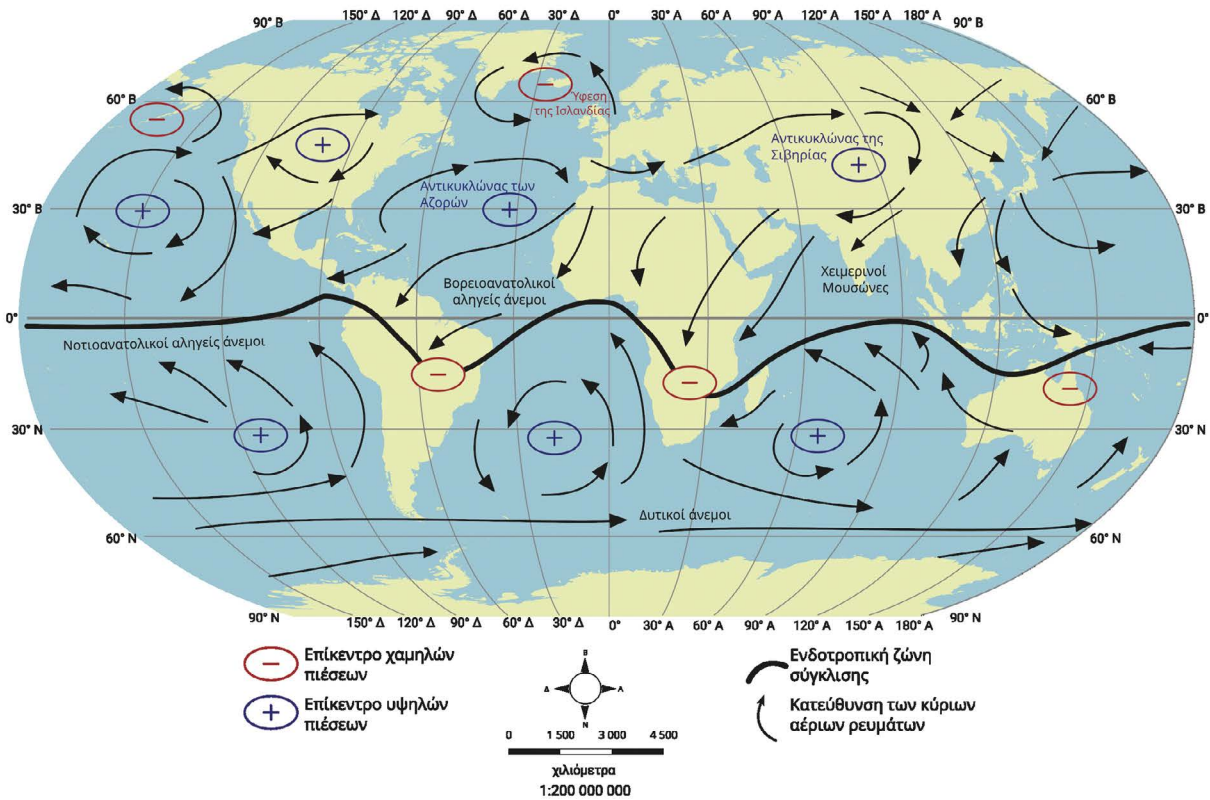
Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάι	Ιουν	Ιούλ	Αυγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη (°C)	-15	-21	-27	-28	-25	-29	-32	-33	-29	-25	-19	-12	-12
Μέση Μέγιστη (°C)	-30	-30	-35	-40	-45	-50	-50	-50	-45	-40	-35	-30	-40
Ημερήσια Μέση (°C)	-35	-35	-40	-45	-50	-55	-55	-55	-50	-45	-40	-35	-45
Μέση Ελάχιστη (°C)	-40	-40	-45	-50	-55	-60	-60	-60	-55	-50	-45	-40	-50
Χαμηλότερη Ελάχιστη (°C)	-60	-60	-65	-70	-75	-80	-80	-80	-75	-70	-65	-60	-80
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

**Πολικό κλίμα παγετώνων: δεδομένα ερευνητικού σταθμού Μαράμπιο (1991–2020, ακραίες τιμές 1971–σήμερα)**

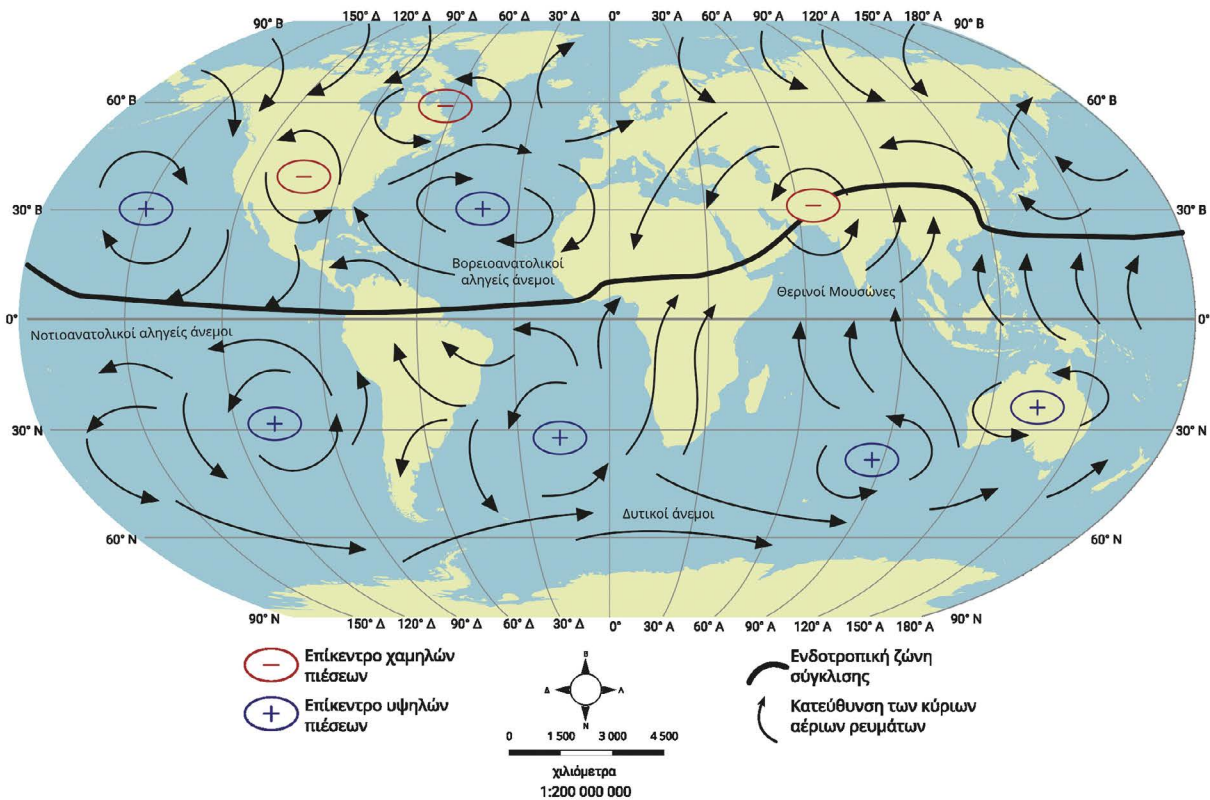
Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάι	Ιουν	Ιουλ	Αυγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος
Υψηλότερη Μέγιστη °C	15	16	17	12	15	8	11	9	10	12	14	17	17
Μέση Μέγιστη °C	2	1	-2	-6	-7	-11	-10	-9	-6	-4	0	1	-4
Ημερήσια Μέση °C	-1	-2	-6	-10	-12	-15	-15	-14	-11	-7	-3	-1	-8
Μέση Ελάχιστη °C	-3	-4	-9	-14	-16	-19	-19	-18	-15	-11	-6	-4	-11
Χαμηλότερη Ελάχιστη °C	-10	-16	-25	-32	-35	-38	-37	-38	-34	-27	-21	-11	-38
Βροχόπτωση (χιλιοστά)	44	55	52	26	25	14	18	18	31	18	28	35	363



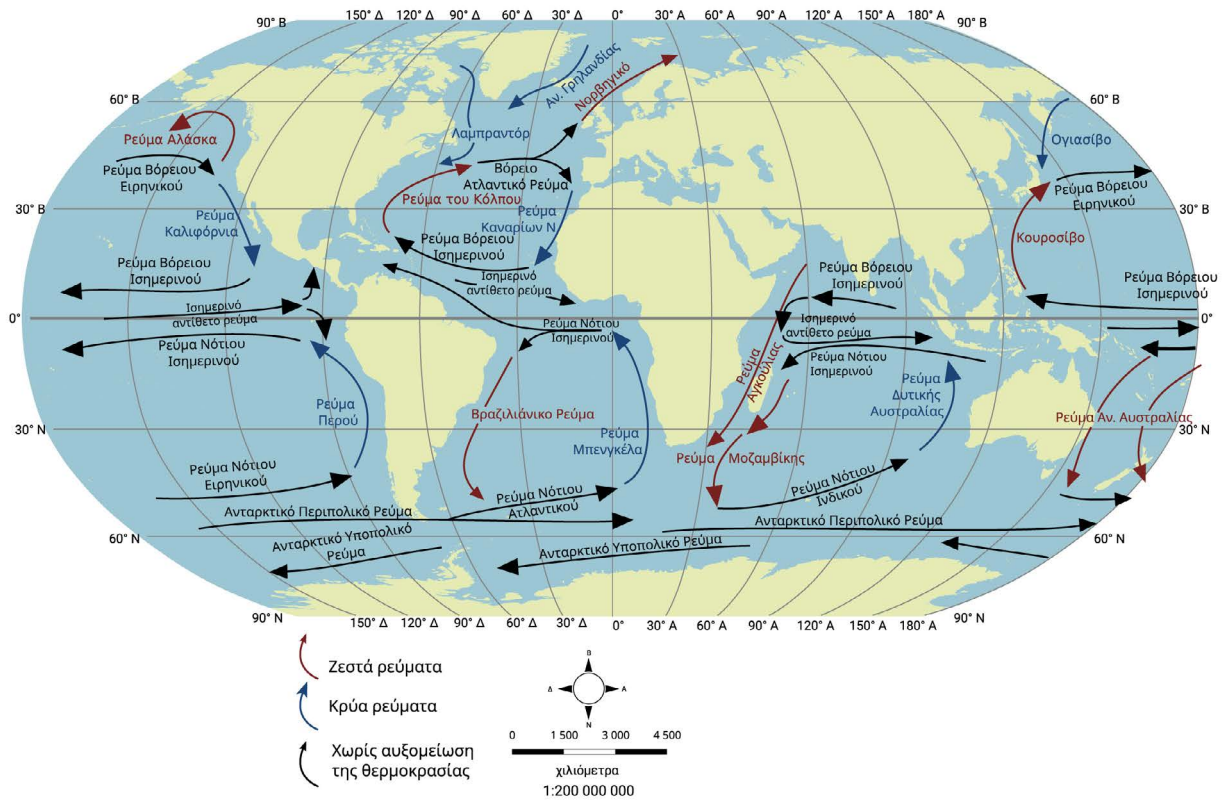
## Χειμερινή ατμοσφαιρική κυκλοφορία



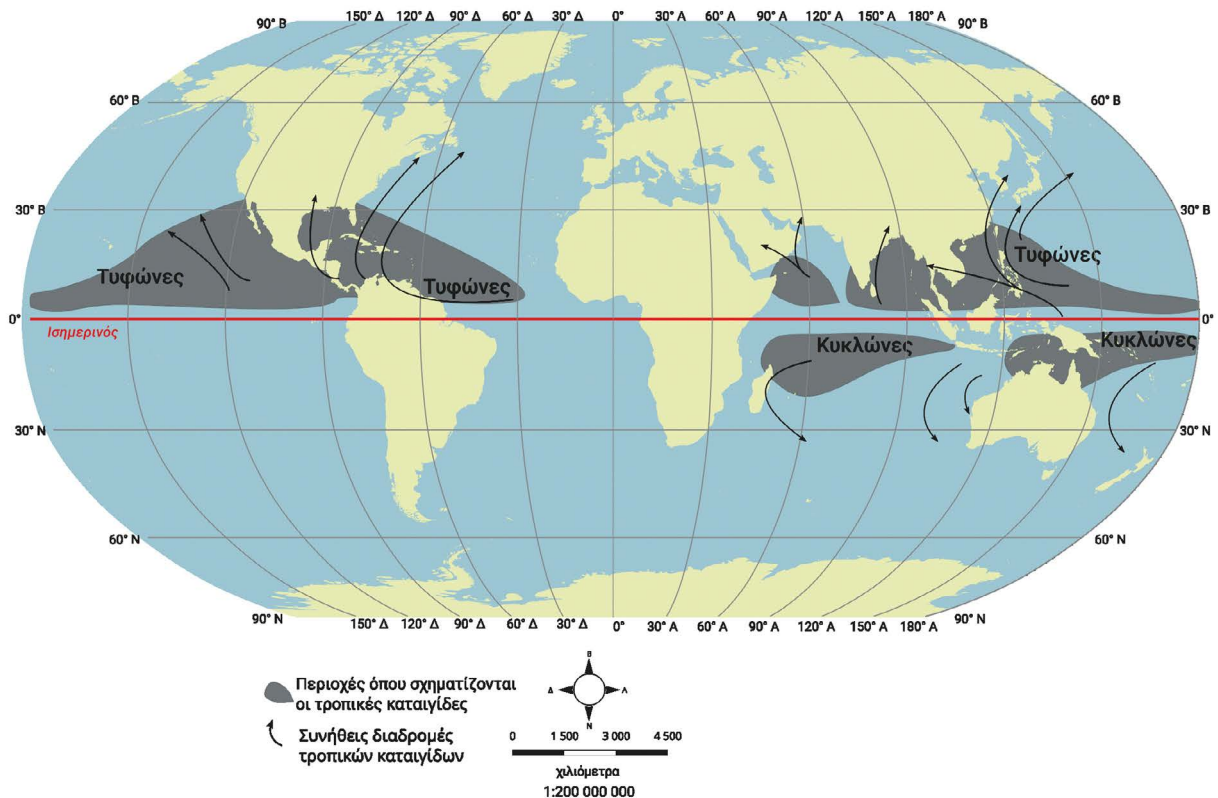
## Θερινή ατμοσφαιρική κυκλοφορία



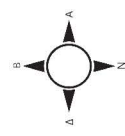
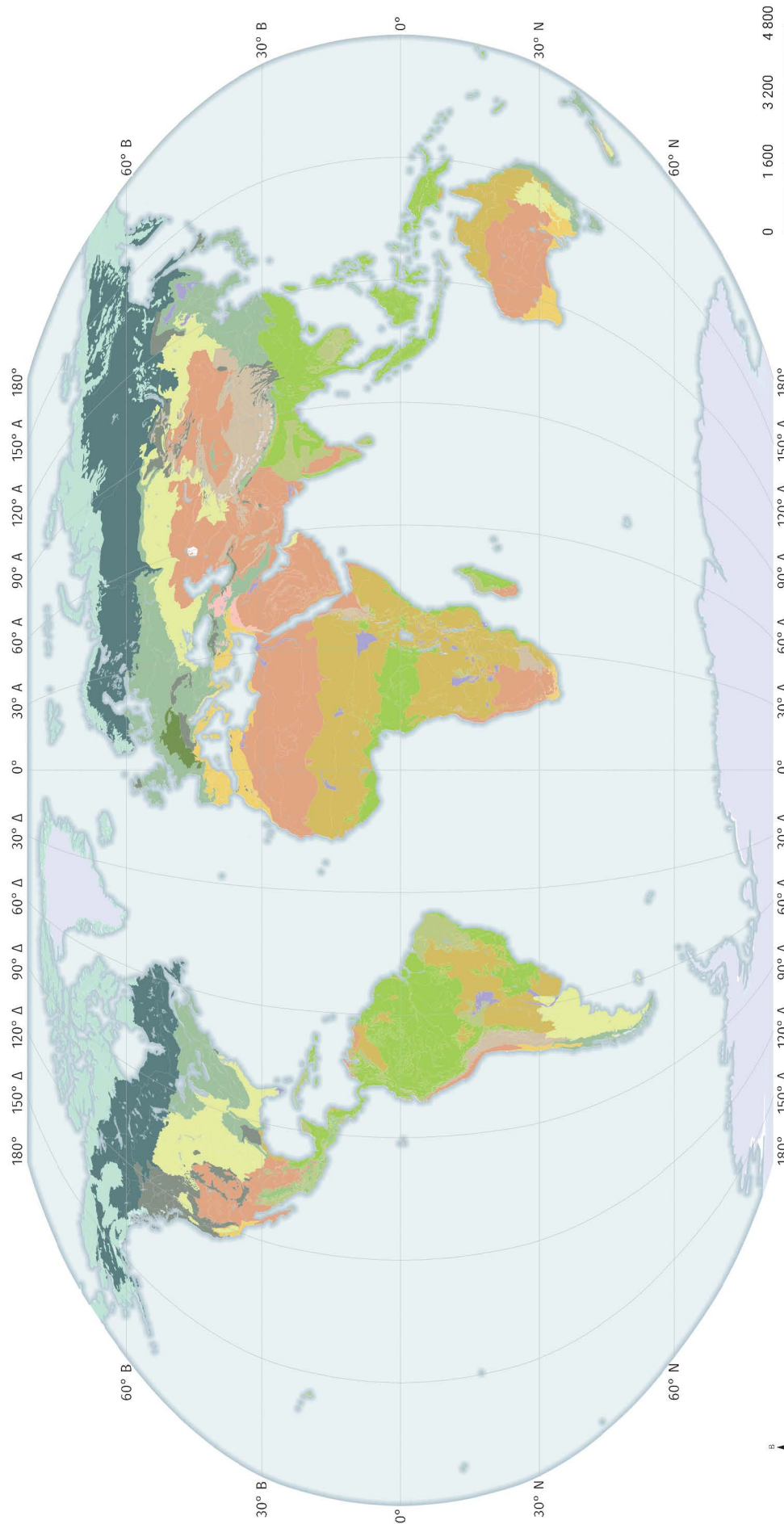
## Κύρια θαλάσσια ρεύματα



## Τροπικές καταιγίδες



# ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΖΩΝΕΣ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ



- Πολική και υποπολική βλάστηση:**
- Βράχοι και παγετώνες
  - Τούντρα
  - Δάση κωνοφόρων (Ταϊγκα)

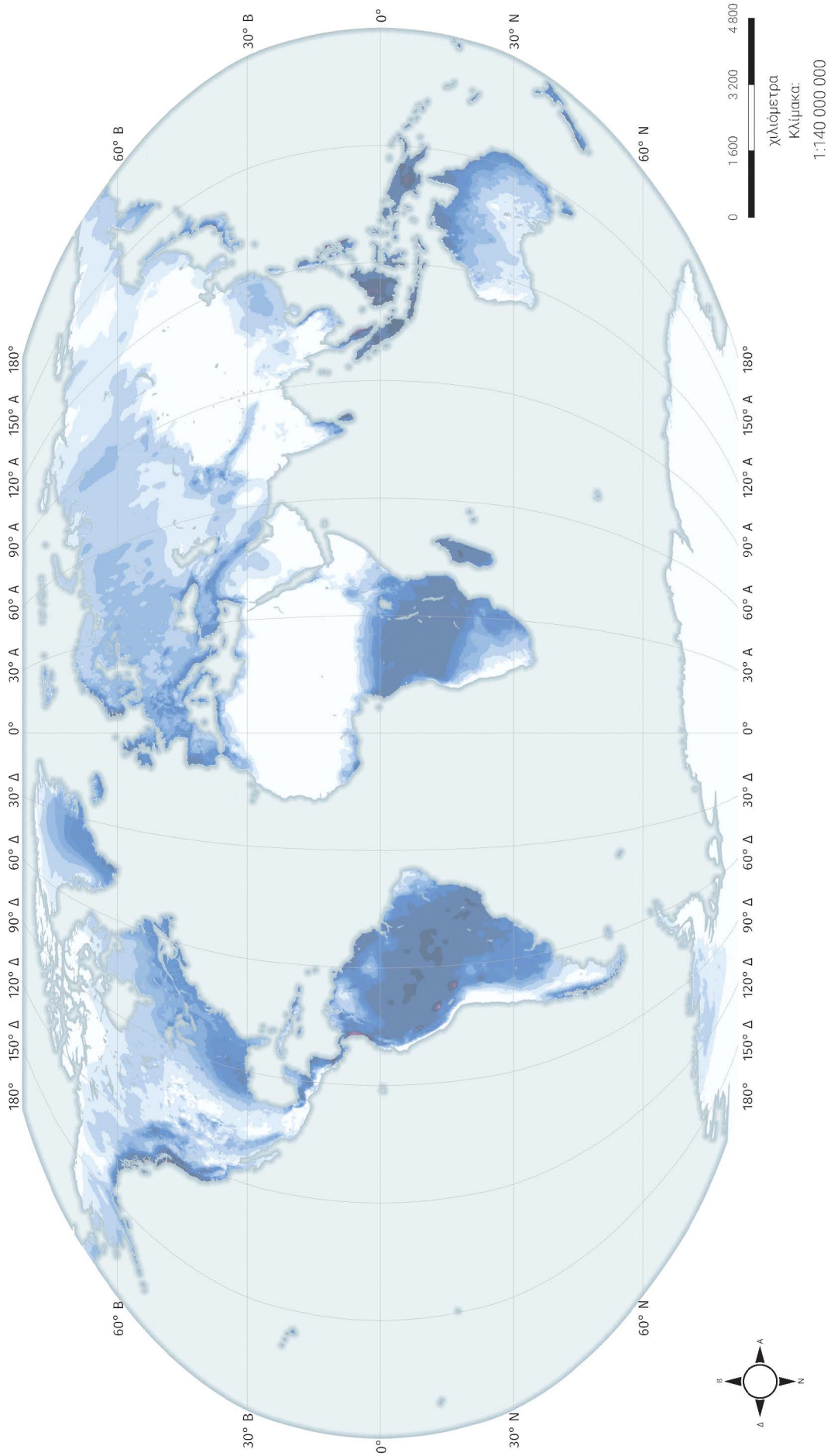
- Εύκρατη βλάστηση:**
- Εύκρατα κωνοφόρα δάση
  - Εύκρατα μεικτά δάση
  - Πλατύφυλλα δάση
  - Εύκρατα λιβάδια
  - Μεσογειακή βλάστηση

- Βλάστηση ερήμου:**
- Έρημος
  - Ξηρικά λιβάδια
- Ορεινή βλάστηση:**
- Ορεινά λιβάδια

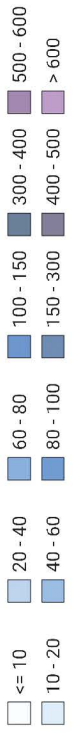
- Τροπική βλάστηση:**
- Πλημμυρισμένα λιβάδια
  - Τροπικά και υποτροπικά κωνοφόρα δάση
  - Τροπικά και υποτροπικά ξηρά πλατύφυλλα δάση
  - Τροπικά και υποτροπικά υγρά πλατύφυλλα δάση
  - Τροπικά και υποτροπικά λιβάδια
  - Μαννόβια

χιλιόμετρα  
Κλίμακα:  
1:140 000 000

# ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΒΡΟΧΟΠΤΩΞΕΙΣ



Μέσα ετήσιο ύψος βροχής την περίοδο 1970-2000



# ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΑΚΡΑΙΑ ΚΑΙΡΙΚΑ



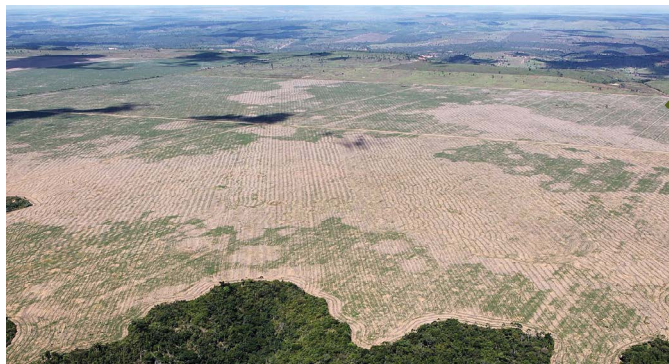
Θερμοκαρστικό πεδίο στον Καναδά ύστερα από τήξη του μόνιμα παγωμένου εδάφους (πέρμαφροστ). Καθώς λιώνει ο πάχος που βρίσκεται κάτω από την επιφάνεια, δημιουργούνται βυθίσματα στο έδαφος, ενώ το μεθάνιο που απελευθερώνεται από το έδαφος συμβάλλει ακόμα περισσότερο στην κλιματική αλλαγή.



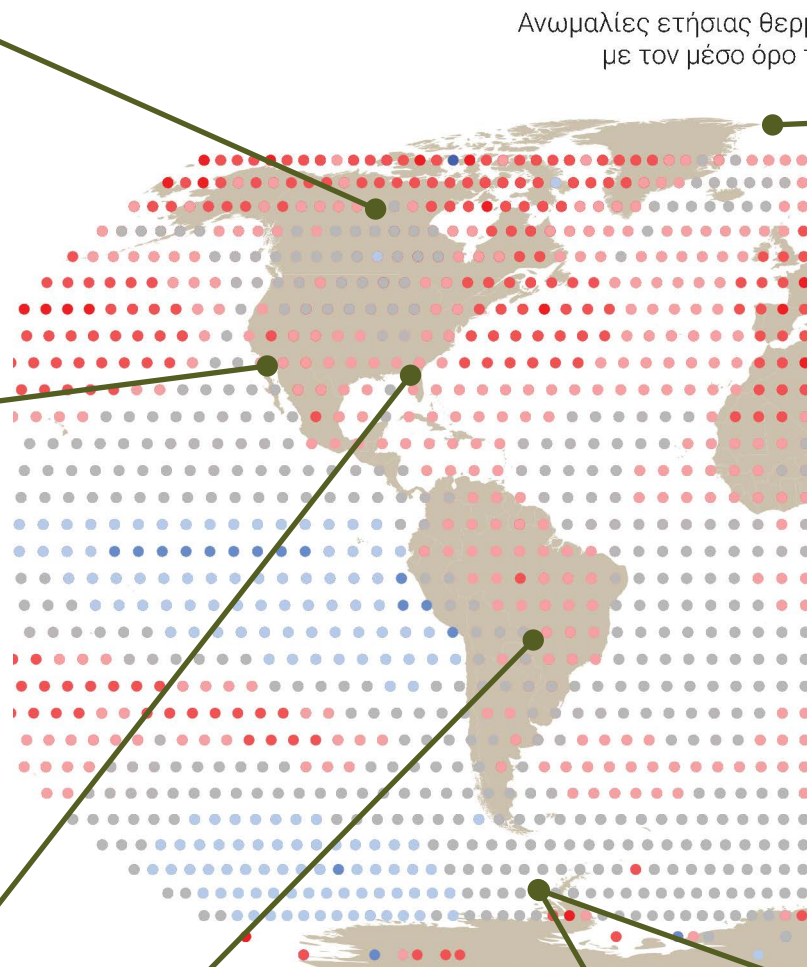
Εικόνα από τις άνευ προηγουμένου πυρκαγιές που ξέσπασαν στην Καλιφόρνια τον χειμώνα του 2025.



Εικόνα από τις καταστροφές του τροπικού τυφώνα Κατρίνα στην περιοχή του Μισισιπή το 2005.



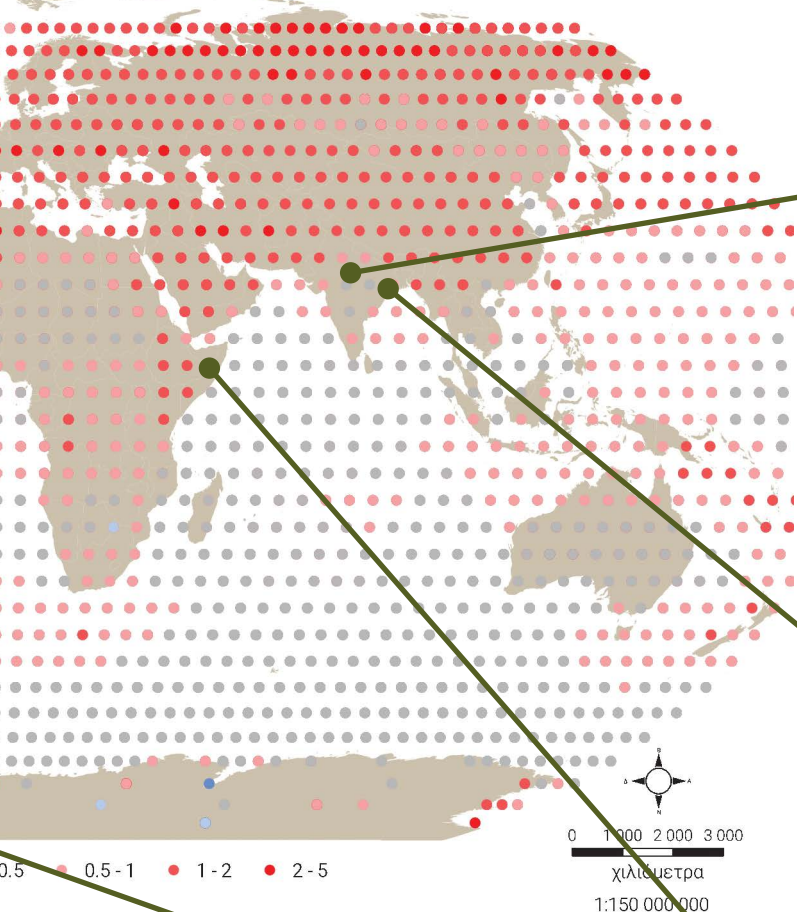
Η σαβανοποίηση του τροπικού δάσους του Αμαζονίου είναι αποτέλεσμα ανθρώπινων δραστηριοτήτων όπως στην εικόνα, αλλά και της κλιματικής αλλαγής.



Στις αρχές του Φεβρουαρίου 2020 ένα ακραίο θερμό κύμα χτύπησε τη Δυτική Ανταρκτική. Στις 9 Φεβρουαρίου η θερμοκρασία στον σταθμό Μαράμπιο ξεπέρασε τους 20

# ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

θερμοκρασίας το 2022 σε σύγκριση  
της περιόδου 1971-2000



βαθμούς κελσίου με αποτέλεσμα μία εκτεταμένη ζώνη πάγου να λιώσει, όπως αποτυπώνει η δορυφορική φωτογραφία.



Τον Αύγουστο του 2012 οι δορυφόροι κατέγραψαν τη μικρότερη έκταση πάγου που έχει ποτέ καταγραφεί στον Αρκτικό Ωκεανό. Η κίτρινη γραμμή αποτυπώνει τη μέση έκταση πάγου που παρατηρούνταν την περίοδο 1979-2010.



Εικόνα του παγετώνα Μπαλτόρο στο Πακιστάν. Οι αλλαγές στη θερμοκρασία της ατμόσφαιρας έχουν ως συνέπεια οι παγετώνες των Ιμαλαΐων να υποχωρούν δύο φορές ταχύτερα το 2020 σε σχέση με το 2000.



Εικόνα από τις πλημμύρες του Μπαγκλαντές το 2024. Η κλιματική αλλαγή έχει ως συνέπεια την αύξηση της συχνότητας κάποιων ακραίων καιρικών φαινομένων κατά τόπους. Σε συνδυασμό με την αύξηση της στάθμης των ωκεανών, το Μπαγκλαντές γνωρίζει τακτικά πλημμυρικά φαινόμενα.



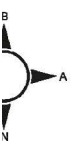
Η ακραία λειψυδρία που γνώρισε η Ανατολική Αφρική το 2011-2012 προκάλεσε δεκάδες χιλιάδες θανάτους.



0 13

χιλιόμετρα  
Κλίμα  
1:90 000

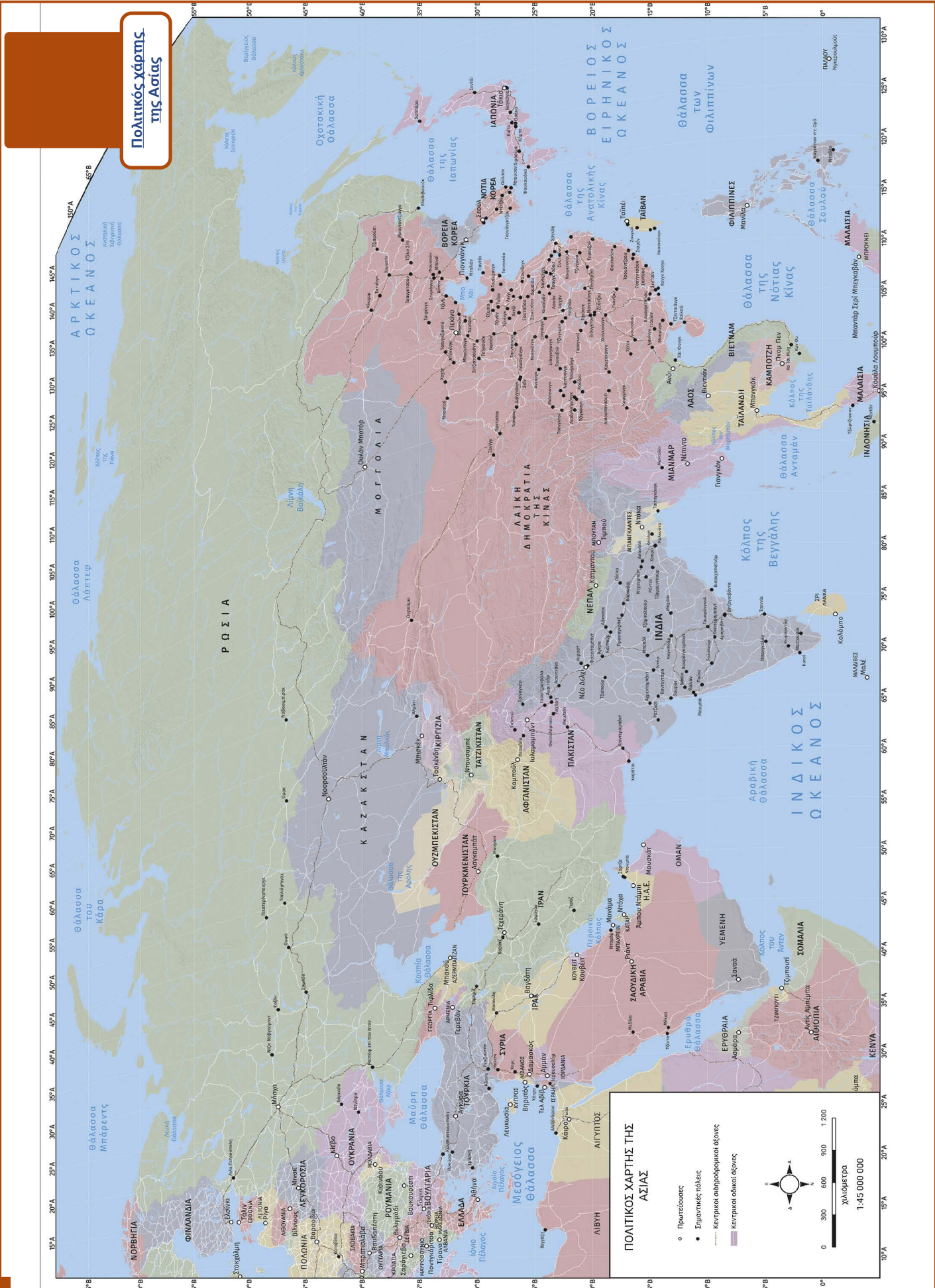
# ΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

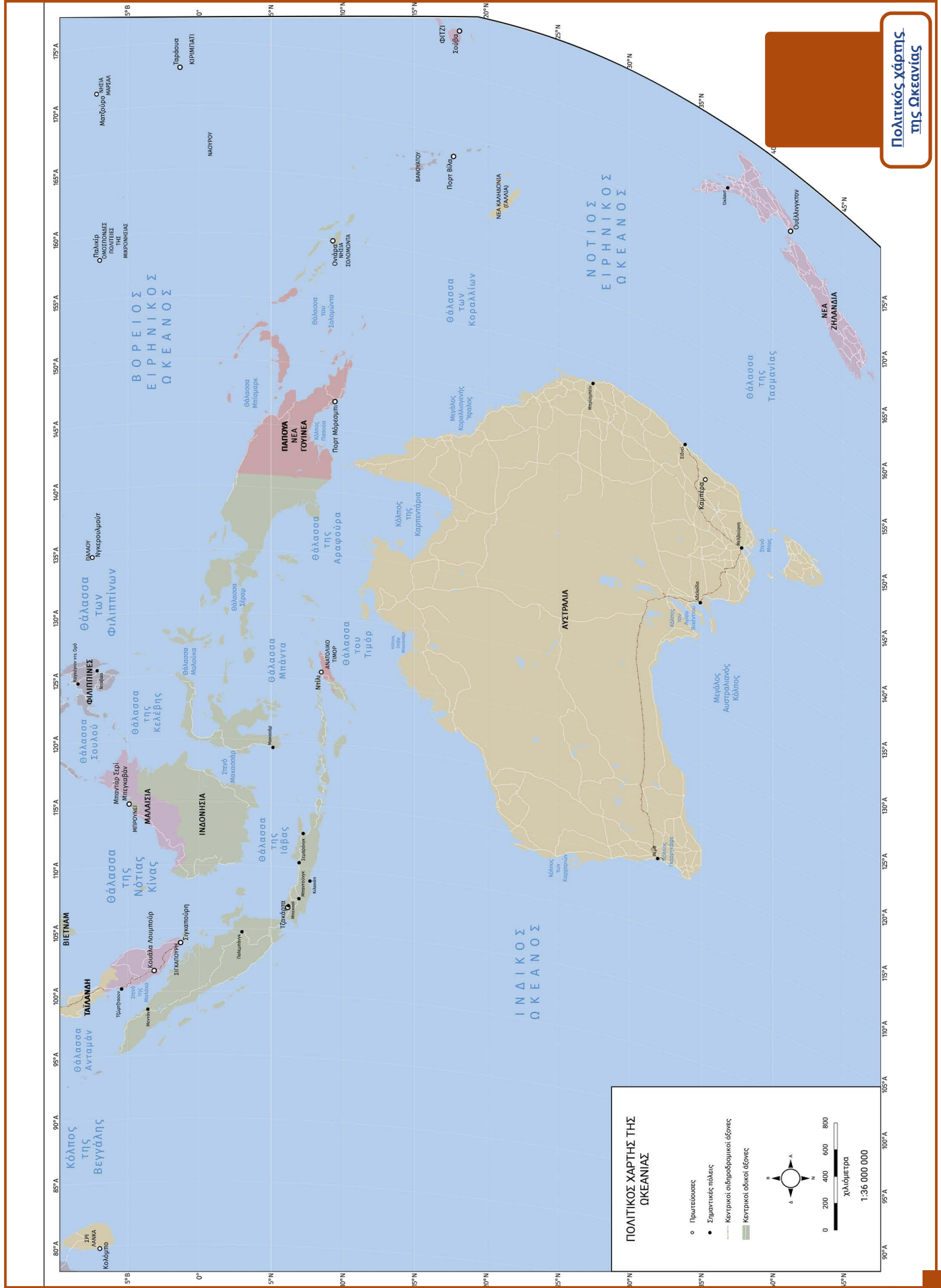


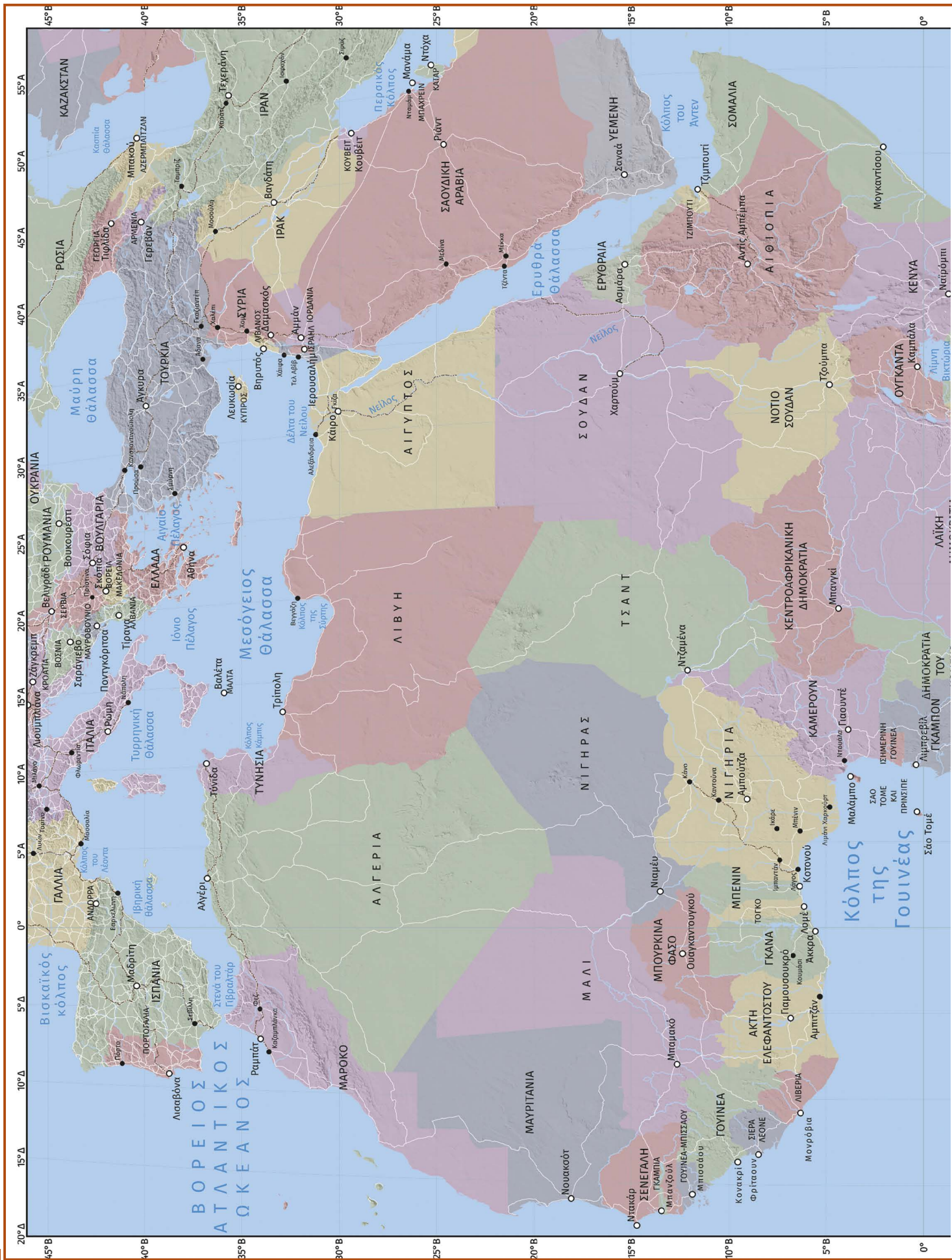
300 2 600

μετρα  
κακα:  
00 000

**Πολιτικός χάρτης της Ασίας**

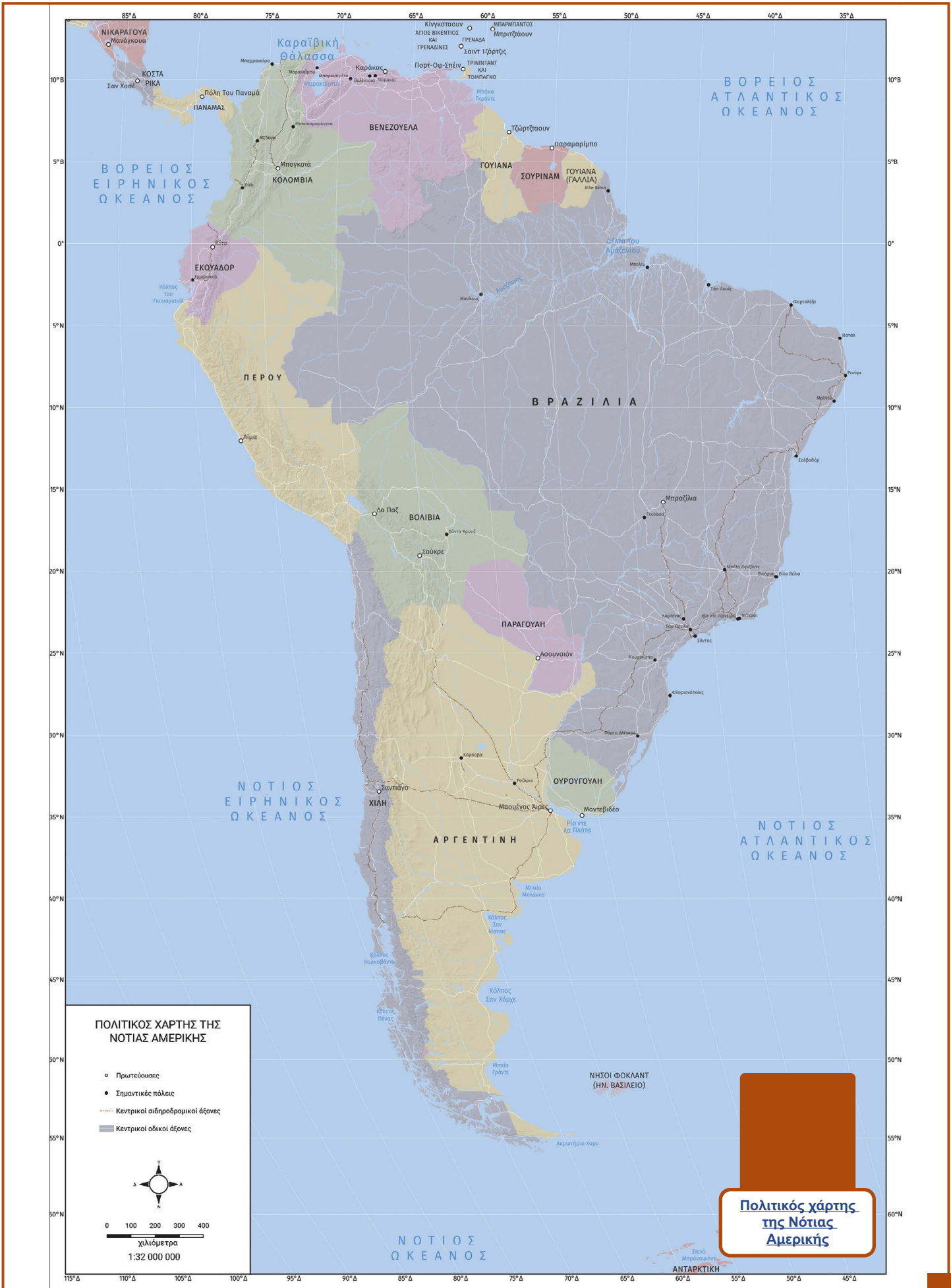










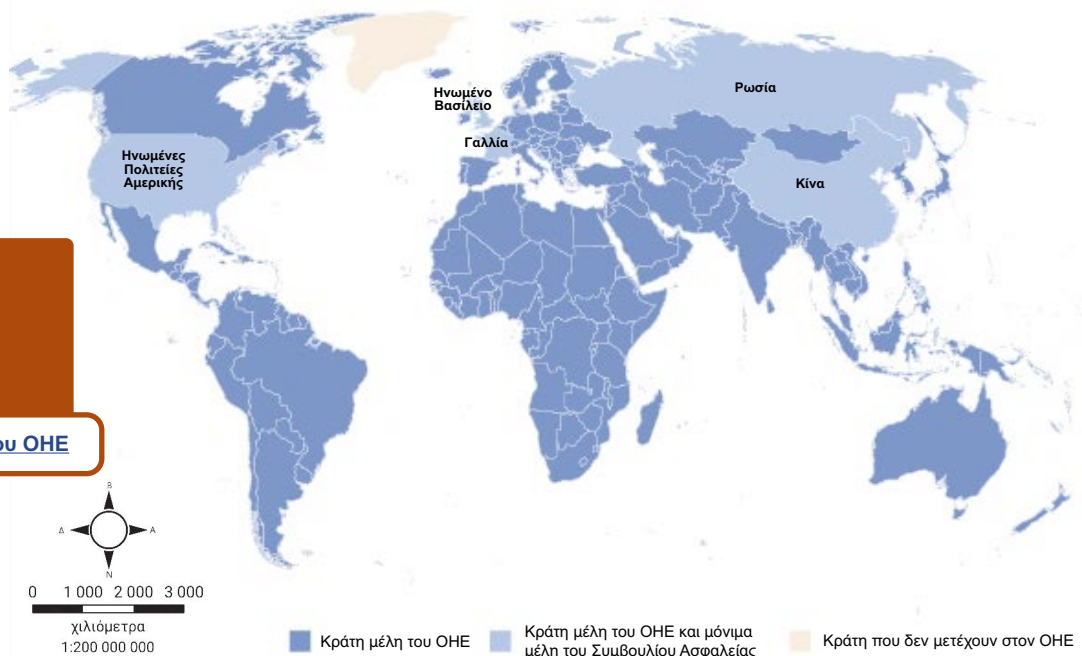






# ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

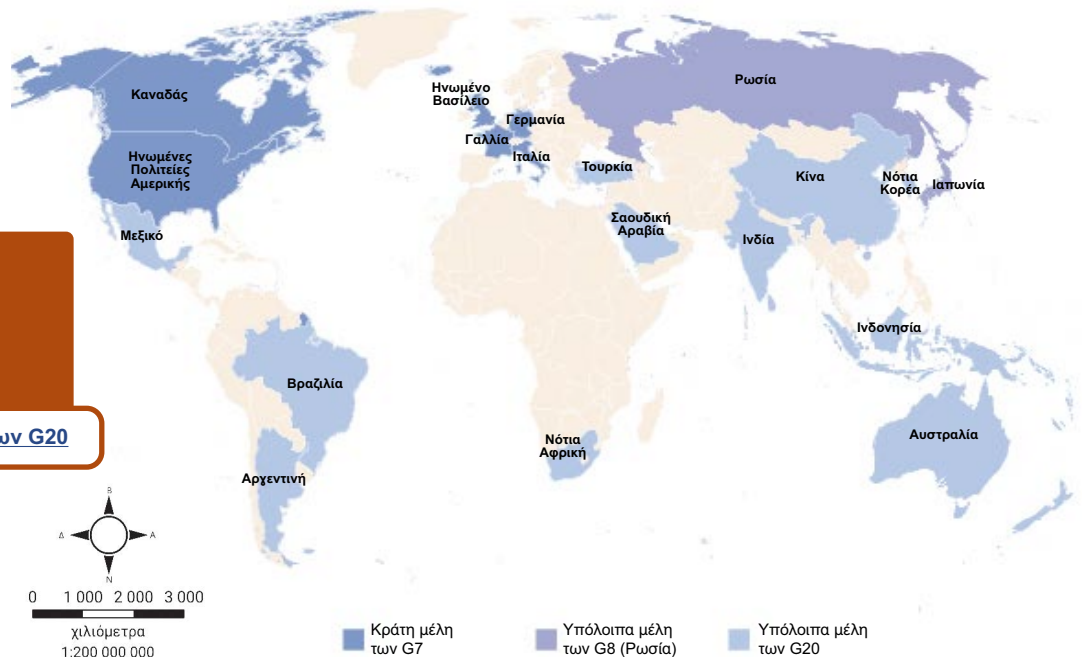
## 1. Τα κράτη μέλη του ΟΗΕ και του Συμβουλίου Ασφαλείας



Χάρτης του ΟΗΕ

Στον χάρτη αποτυπώνονται τα κράτη μέλη του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, γνωστού ως Ηνωμένα Έθνη, του μεγαλύτερου διεθνούς οργανισμού στον κόσμο, ο οποίος αριθμεί σήμερα 193 κράτη, δηλαδή σχεδόν όλα τα διεθνώς αναγνωρισμένα ανεξάρτητα έθνη. Σκοπός του η διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, η ανάπτυξη φιλικών σχέσεων μεταξύ των εθνών και η επίτευξη διεθνούς συνεργασίας για την επίλυση διεθνών προβλημάτων. Ο ΟΗΕ ιδρύθηκε μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο με στόχο την αποτροπή μελλοντικών πολέμων. Ο ΟΗΕ έχει έξι κύρια όργανα μεταξύ άλλων και το Συμβούλιο Ασφαλείας. Τα μόνιμα μέλη του Συμβουλίου είναι οι ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γαλλία, η Ρωσία και η Κίνα.

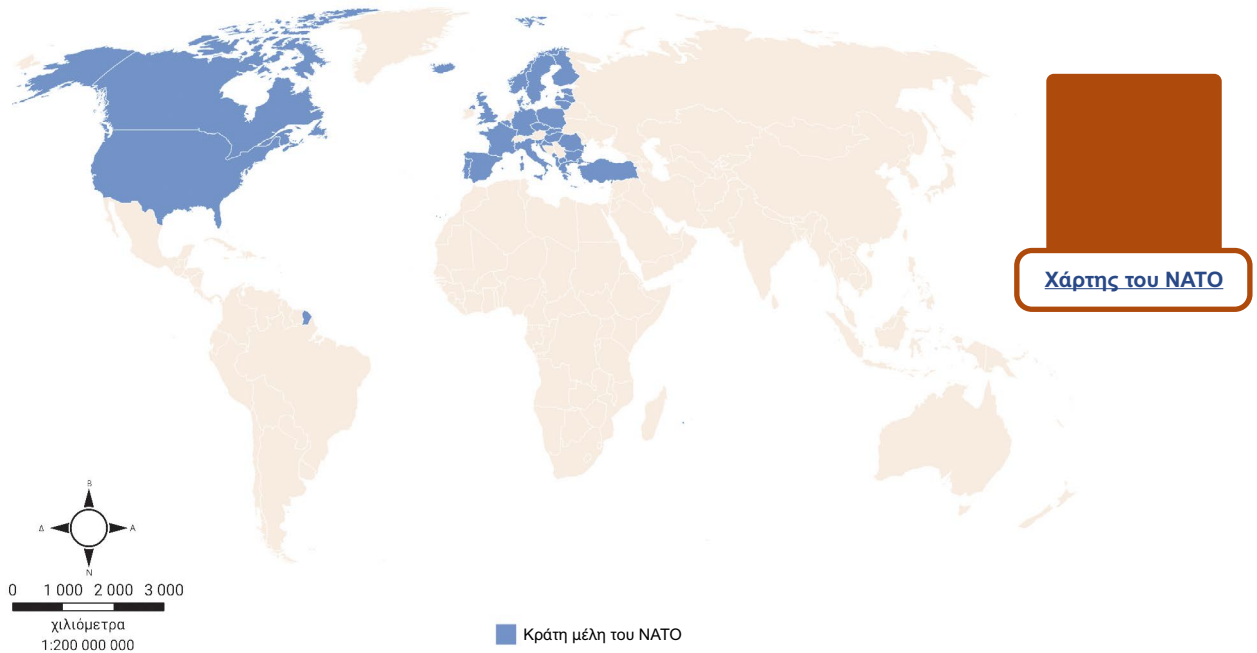
## 2. Μόνιμα μέλη των συμβουλίων G7, G8 και G20



Χάρτης των G20

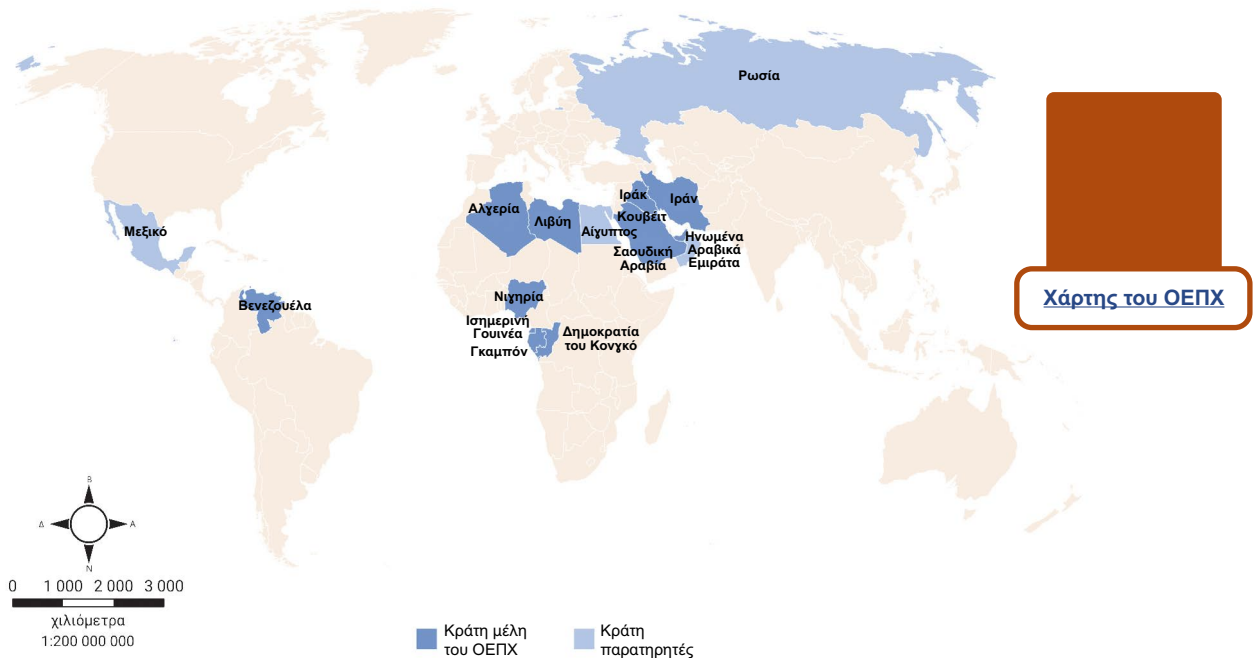
Στον χάρτη εμφανίζεται η Ομάδα των Είκοσι, γνωστή ως η G20. Είναι ένα διεθνές φόρουμ για τις κυβερνήσεις και τους διοικητές των κεντρικών τραπεζών από τις 20 μεγάλες οικονομίες. Τα μέλη του περιλαμβάνουν 19 επιμέρους χώρες – τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, την Ιαπωνία, τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, τον Καναδά που αποτελούν την ομάδα των G7, την Αργεντινή, την Αυστραλία, τη Βραζιλία, την Ινδία, την Ινδονησία, την Κίνα, το Μεξικό, τη Νότια Αφρική, τη Νότια Κορέα, τη Ρωσία, τη Σαουδική Αραβία, την Τουρκία αλλά και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Η ΕΕ εκπροσωπείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

### 3. Τα κράτη μέλη του NATO



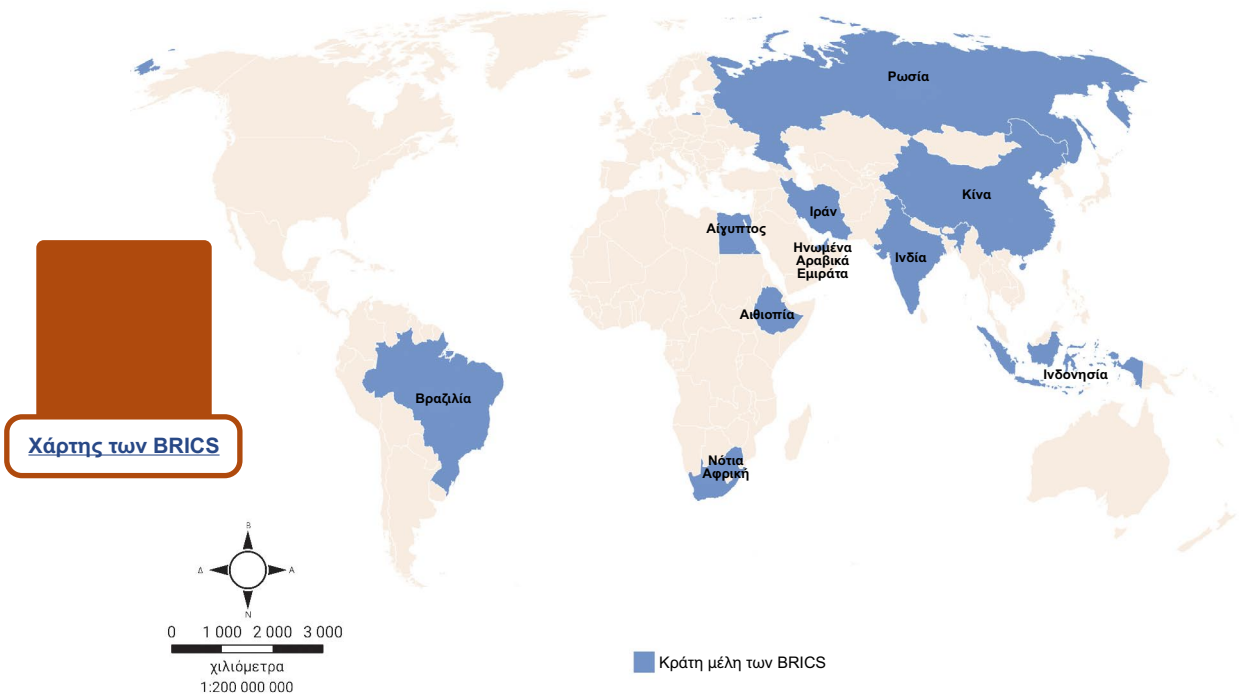
Στον χάρτη εμφανίζονται οι χώρες κράτη μέλη του NATO. Ο Οργανισμός Βορειοατλαντικού Συμφώνου, γνωστός και ως Βορειοατλαντική Συμμαχία, είναι μία στρατιωτική αμυντική συμμαχία 32 χωρών της Δύσης, που έχει σκοπό την ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των χωρών μελών σε διάφορους τομείς (στρατιωτικό, πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, μορφωτικό), την προώθηση των γεωπολιτικών συμφερόντων και την αποτροπή της ένοπλης επίθεσης εναντίον κάποιας χώρας-μέλους από άλλες. Το 1952 προσχώρησαν στη συμμαχία η Ελλάδα και η Τουρκία.

### 4. Τα κράτη μέλη του Οργανισμού Εξαγωγών Πετρελαιοπαραγωγών Χωρών



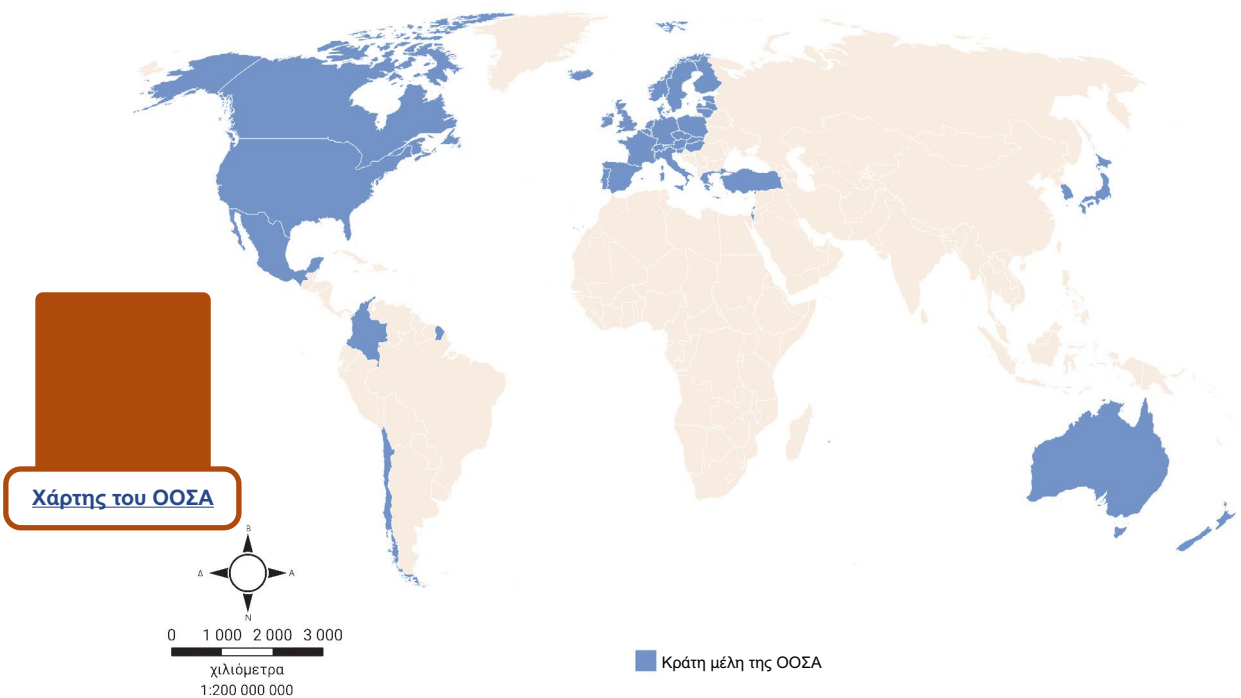
Στον χάρτη αποτυπώνονται τα κράτη μέλη του Οργανισμού Εξαγωγών Πετρελαιοπαραγωγών Χωρών (ΟΕΠΧ), ο οποίος αποτελεί σήμερα έναν διεθνή οικονομικό οργανισμό. Δημιουργήθηκε στη Βαγδάτη του Ιράκ το 1960 από τις ακόλουθες χώρες: Ιράν, Ιράκ, Κουβέιτ, Σαουδική Αραβία και Βενεζουέλα. Πρωταρχικοί στόχοι αυτού του διεθνούς οργανισμού είναι να καθιερώσει μια ενιαία πετρελαϊκή πολιτική μεταξύ των κρατών μελών. Σήμερα τον ΟΕΠΧ συγκροτούν οι παρακάτω 12 χώρες μέλη: Αλγερία, Βενεζουέλα, Γκαμπόν, Δημοκρατία του Κονγκό, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ισημερινή Γουινέα, Ιράκ, Ιράν, Κουβέιτ, Λιβύη, Νιγηρία και Σαουδική Αραβία.

## 5. Τα κράτη μέλη των BRICS



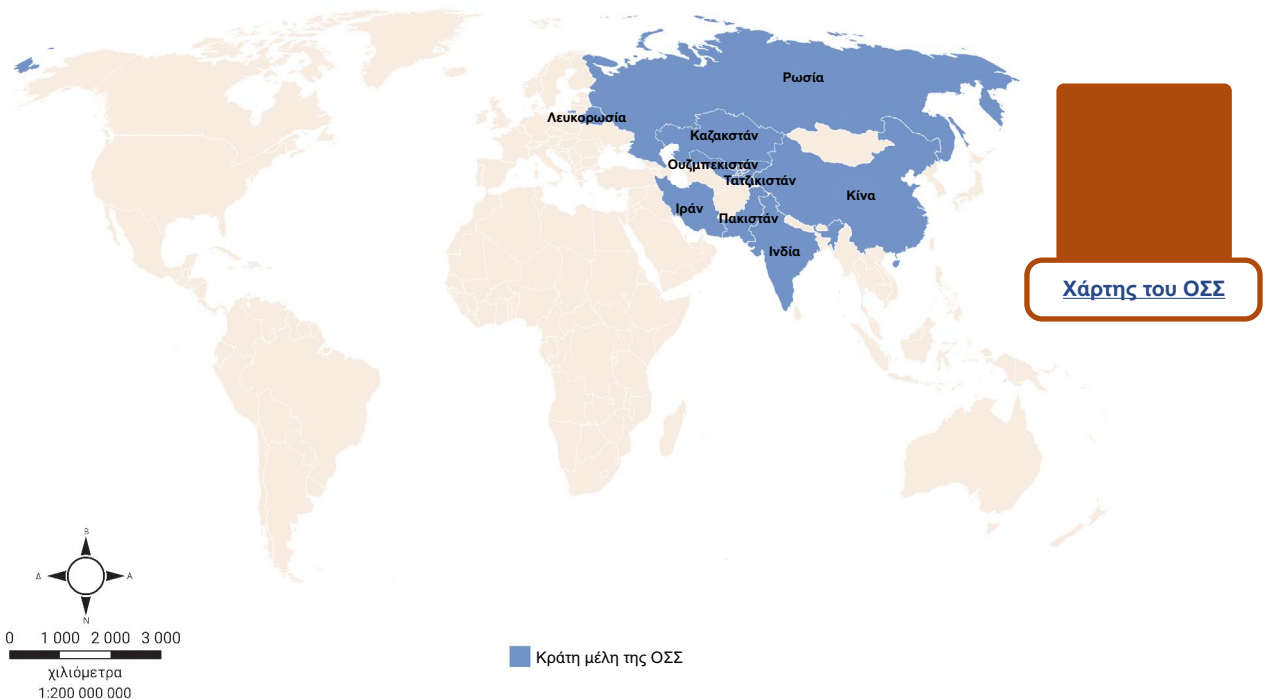
Στο χάρτη εμφανίζονται τα κράτη μέλη των BRICS που συνιστά έναν διεθνή πολιτικό οργανισμό των κορυφαίων αναδυόμενων αγορών, και αποτελείται από 10 χώρες: τη Βραζιλία, τη Ρωσία, την Ινδία, τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας και τη Νότια Αφρική, το Ιράν, την Αίγυπτο, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, την Αιθιοπία και την Ινδονησία. Ο όρος προέρχεται από τα αρχικά γράμματα των αγγλικών ονομάτων των πέντε πρώτων μελών (Brazil, Russia, India, China, South Africa).

## 6. Τα κράτη μέλη του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης



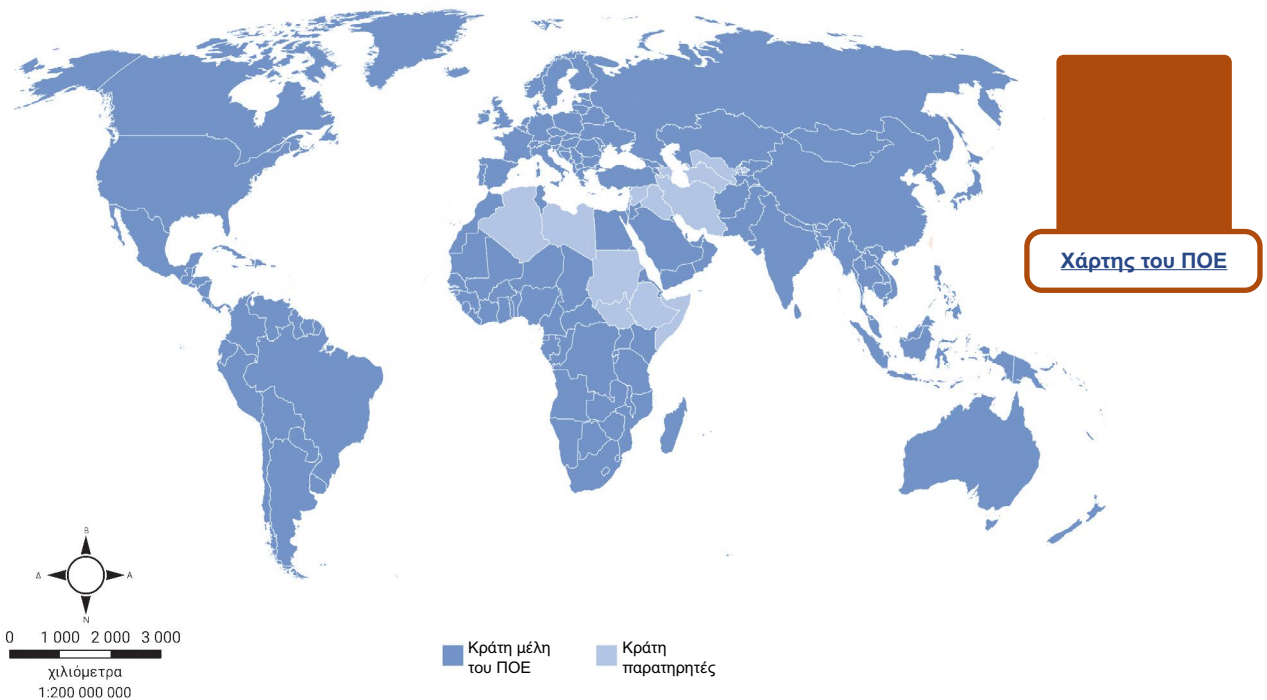
Στον χάρτη εμφανίζονται τα κράτη μέλη του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) που αποτελεί έναν διεθνή οργανισμό στο πλαίσιο του οποίου εκπρόσωποι των κυβερνήσεων συζητούν και εξετάζουν τις πολιτικές και τα σχέδια για τη βελτίωση της κοινωνικοοικονομικής ευημερίας των πολιτών του κόσμου. Οι εργασίες του οργανισμού διευθύνονται από γραμματεία η οποία αποτελείται από οικονομικούς αναλυτές και αναλυτές πολιτικής που έχουν εκπαιδευτεί σε όλες τις πτυχές της οικονομίας.

## 7. Τα κράτη μέλη της Οργάνωση Συνεργασίας της Σαγκάης



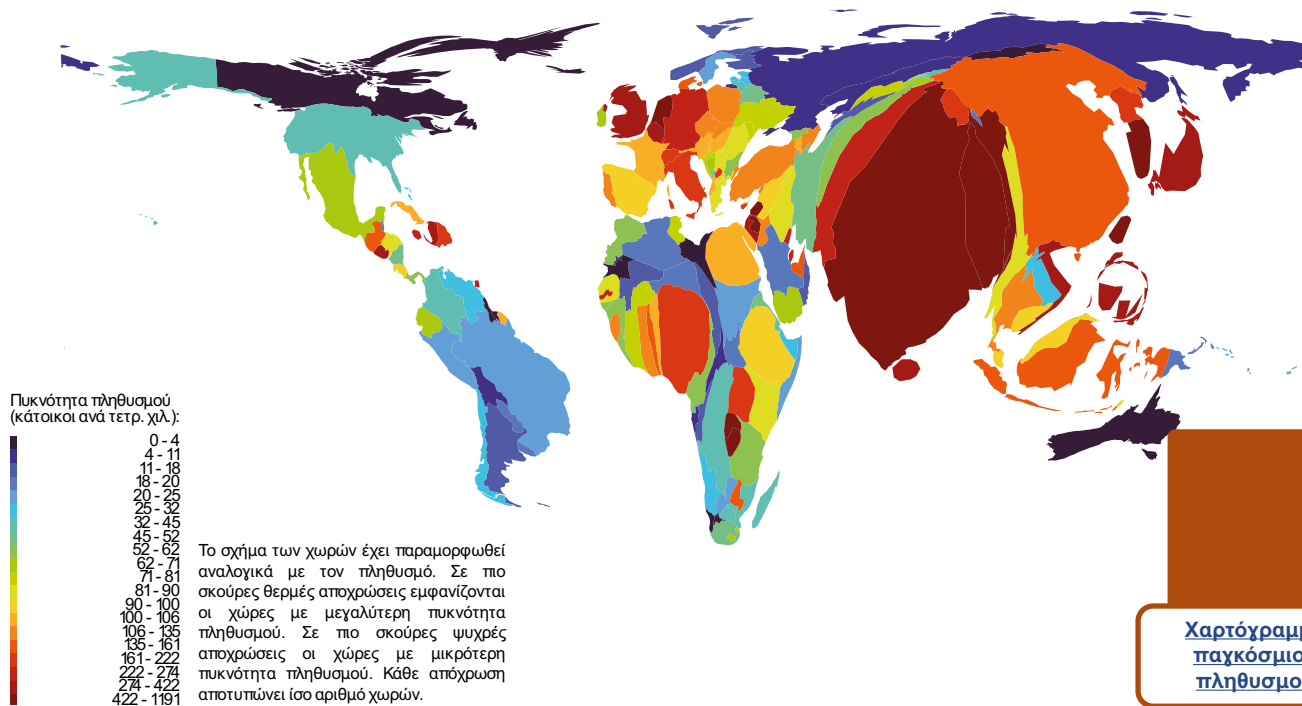
Στον χάρτη αποτυπώνονται τα μέλη του Οργανισμού Συνεργασίας της Σαγκάης. Ο ΟΣΣ θεσμοθετεί τη συνεργασία των κρατών μελών με στόχο τη διασφάλιση της συλλογικής ασφάλειας απέναντι σε κοινές απειλές. Η Κίνα και η Ρωσία βρίσκονται στο επίκεντρο αυτής της συμφωνίας, επισημοποιώντας μια μορφή γεωστρατηγικής προσέγγισης που υπερβαίνει το περιφερειακό πλαίσιο της Κεντρικής Ασίας. Από άποψη γεωγραφικής έκτασης και πληθυσμού είναι ο μεγαλύτερος περιφερειακός οργανισμός, περιλαμβάνοντας το 60% της έκτασης της Ευρώπης και της Ασίας και το 40% του παγκόσμιου πληθυσμού.

## 8. Τα κράτη μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου



Στον χάρτη αποτυπώνονται τα κράτη μέλη και τα κράτη παρατηρητές του ΠΟΕ, του μοναδικού διεθνούς οργανισμού που σκοπός του είναι η απελευθέρωση και η ελεύθερη ροή του παγκόσμιου εμπορίου (αγαθά, υπηρεσίες, πνευματικά δικαιώματα, κρατικές προμήθειες, διευκόλυνση εμπορίου κ.λπ.), μέσω ενός συστήματος κανόνων που στοχεύουν στην ανεμπόδιστη οικονομική και εμπορική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών του Οργανισμού. Οι κανόνες αυτοί είναι αποτέλεσμα σκληρών και χρονοβόρων διαπραγματεύσεων μεταξύ της μεγάλης πλειοψηφίας των χωρών της παγκόσμιας κοινότητας.

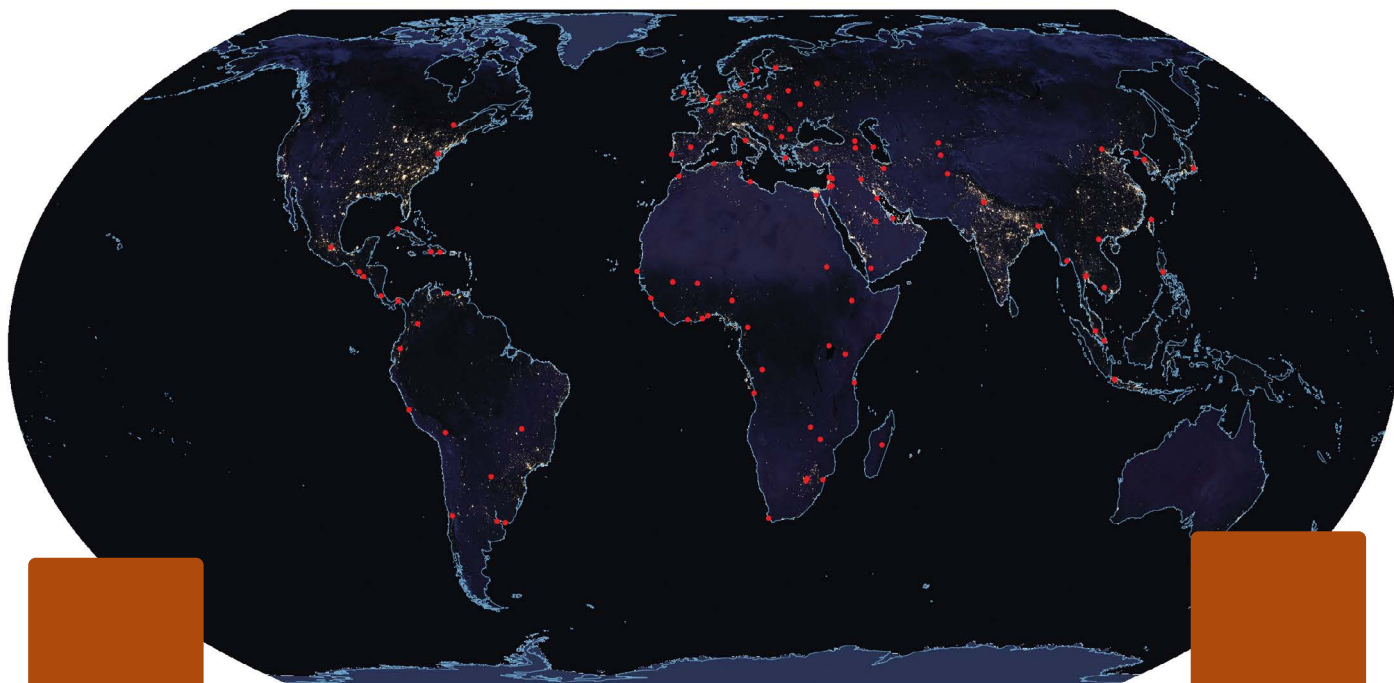
## ΧΑΡΤΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ



**Χαρτόγραμμα παγκόσμιου πληθυσμού**

## ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΑΣΤΙΚΟΣ ΙΣΤΟΣ

ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΗ ΝΥΧΤΑ



**Παγκόσμιος αστικός ιστός**

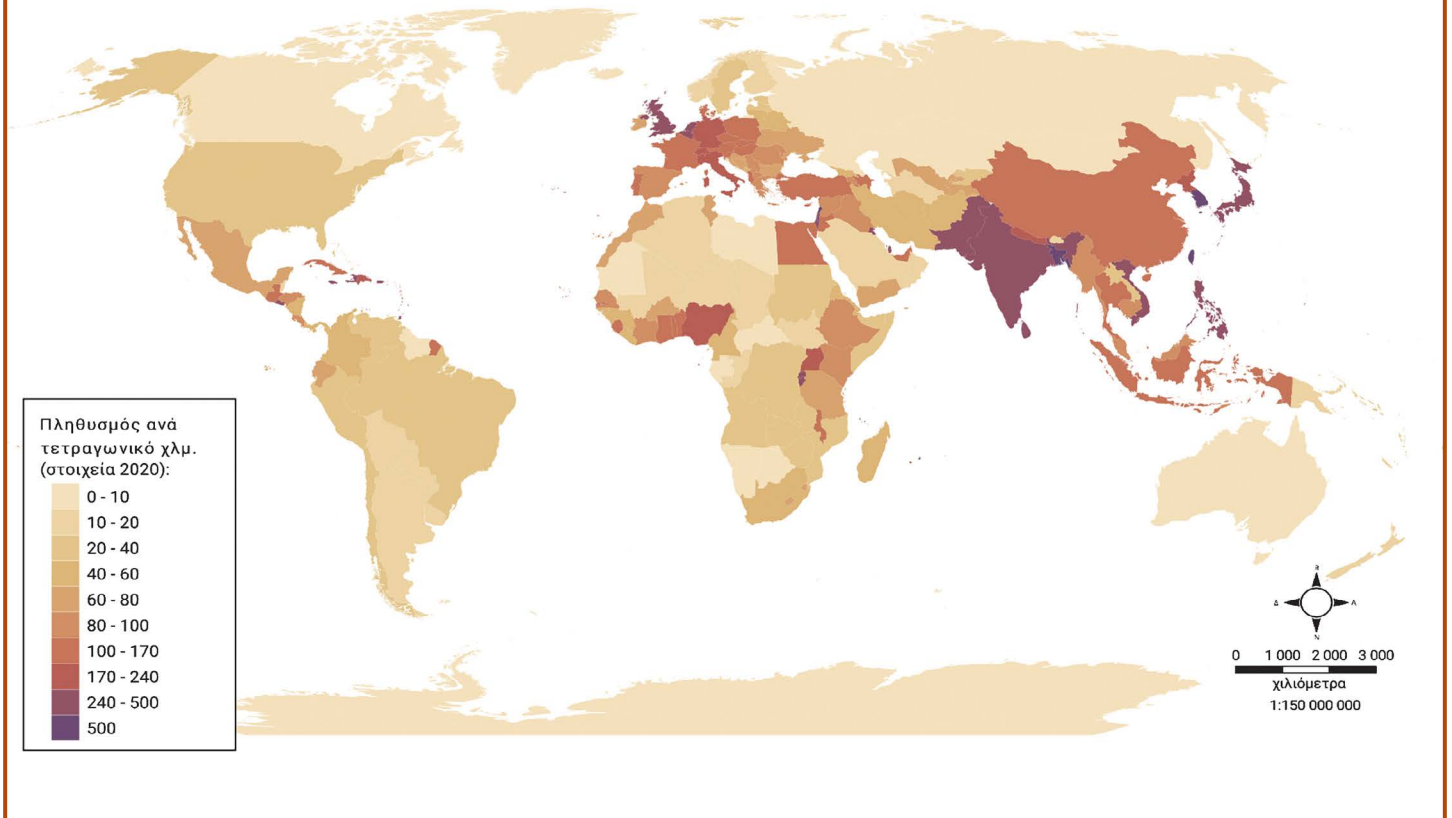
• Πρωτεύουσες άνω του 1 εκατ. κατ.



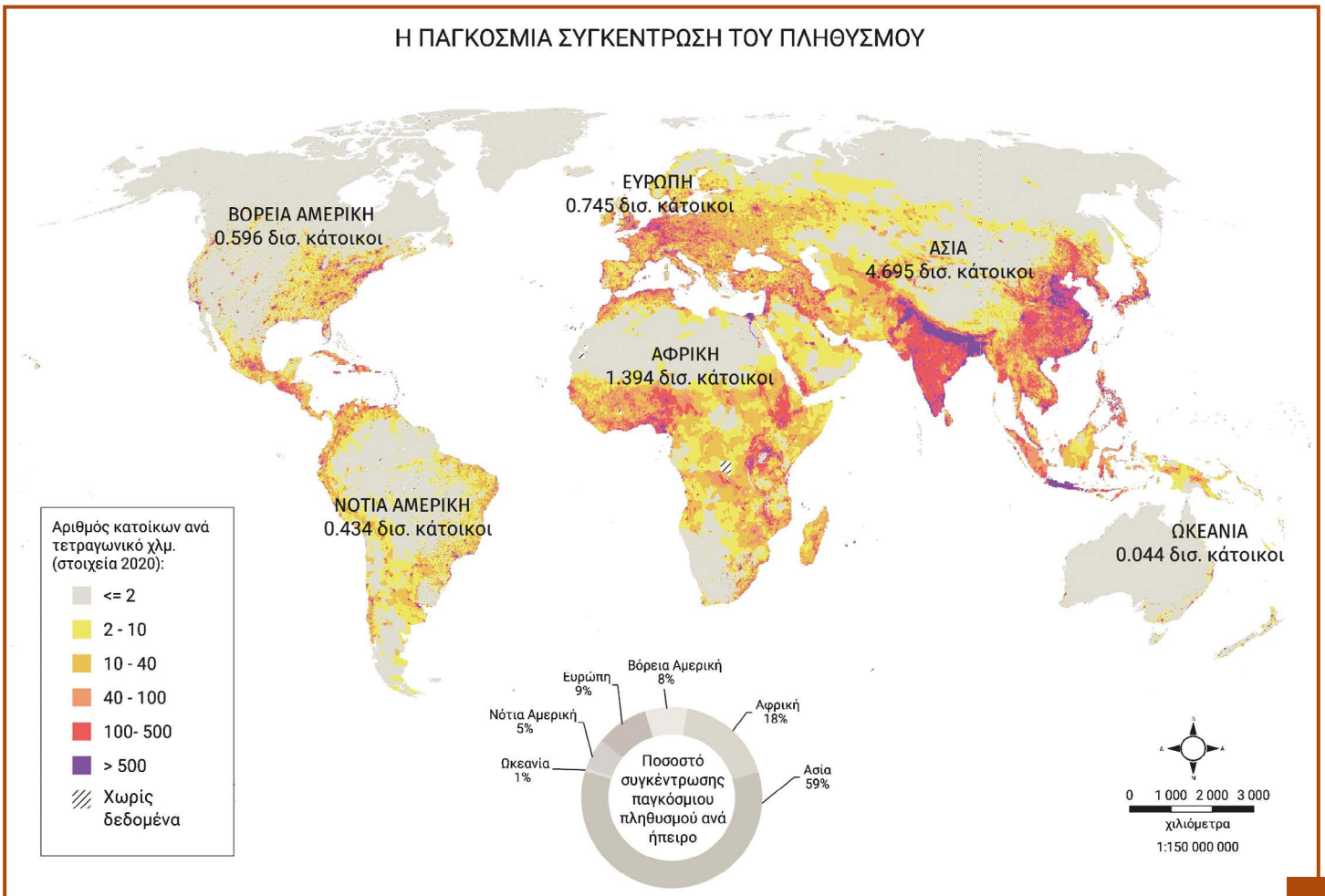
Σημείωση: τα φώτα που εμφανίζονται στην δορυφορική φωτογραφία είναι μία σχετικά ακριβής αποτύπωση της έκτασης των πόλεων στον κόσμο. Οφείλει να σημειωθεί όμως ότι σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές και ιδιαίτερα στην Αφρική, πολλές αστικές περιοχές δεν έχουν πρόσβαση στο ρεύμα και συνεπώς δεν εμφανίζονται στη δορυφορική απεικόνιση.

**Οι μεγάλες μητροπόλεις του κόσμου**

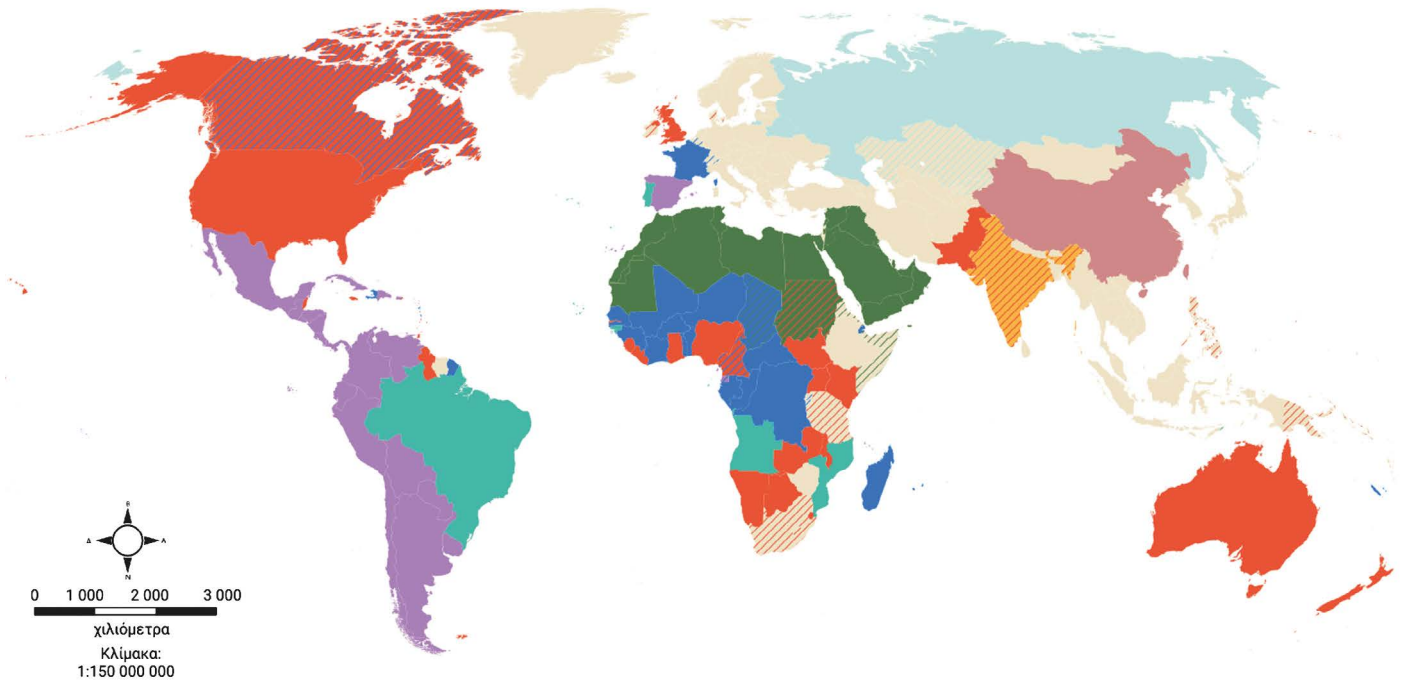
## ΠΥΚΝΟΤΗΤΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΑΝΑ ΧΩΡΑ



## Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ



## Οι κυρίαρχες γλώσσες στον κόσμο



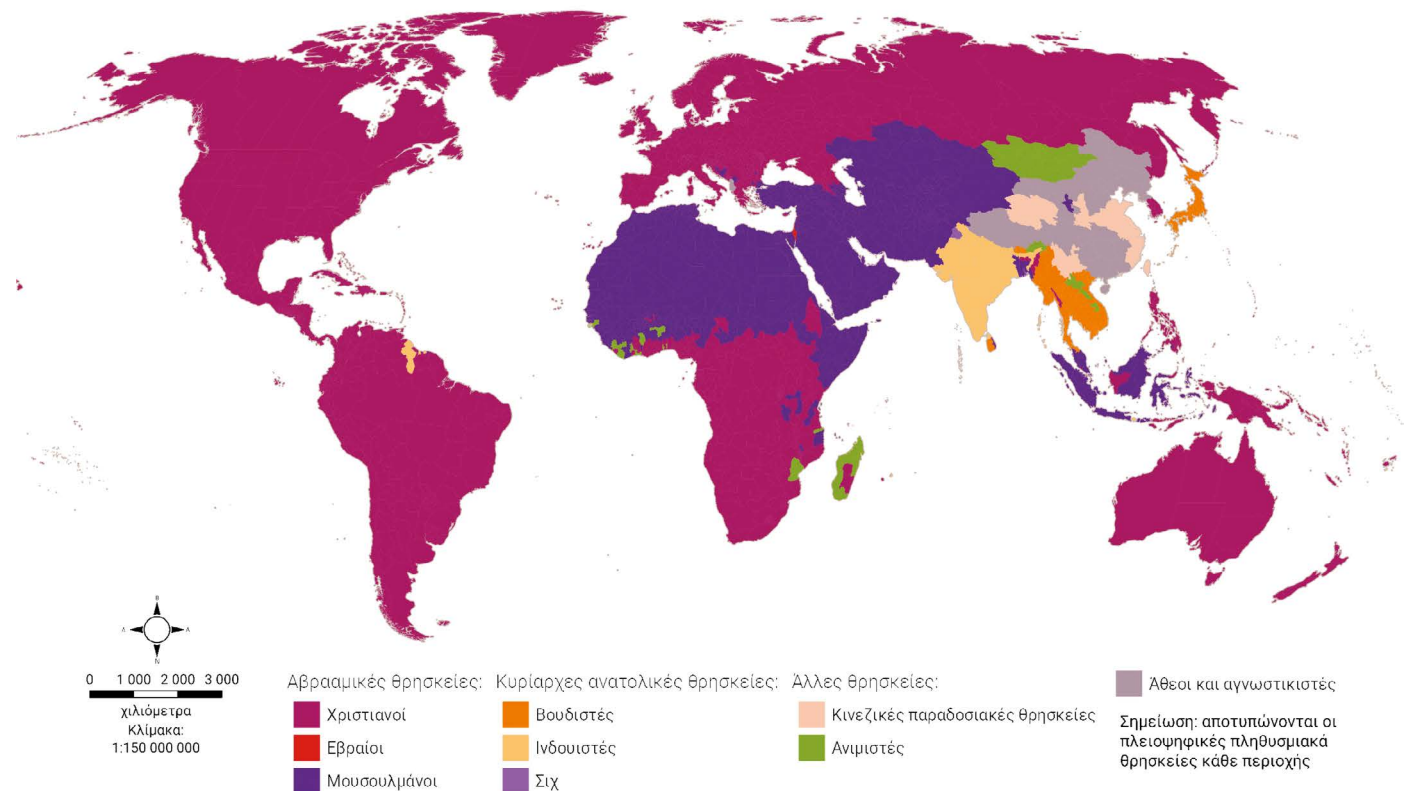
### Πρώτη επίσημη γλώσσα:



### Δεύτερη επίσημη γλώσσα:



## Οι θρησκείες στον κόσμο

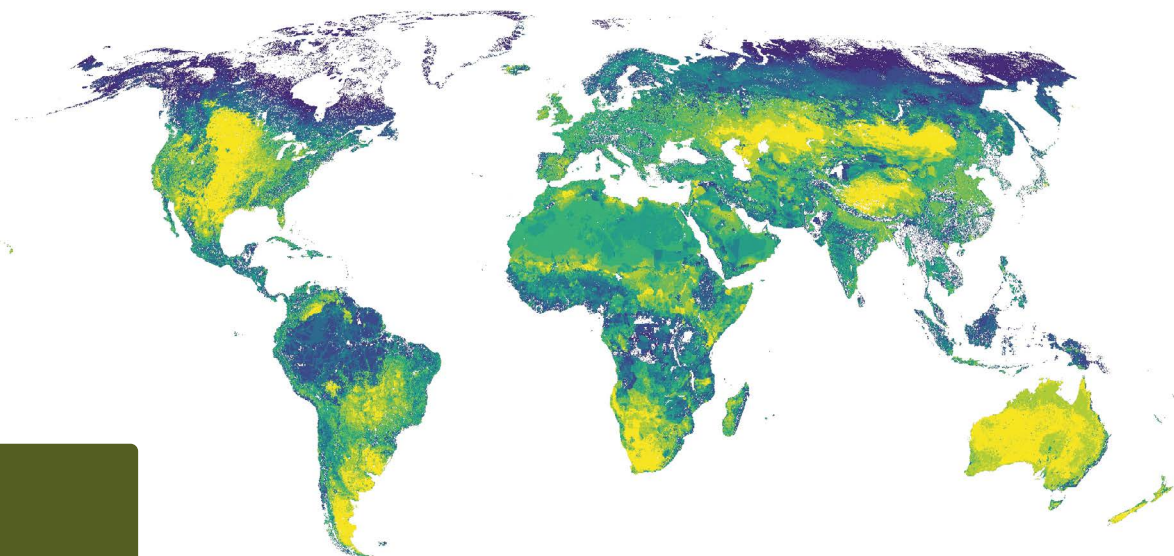


Τα εννέα πλανητικά όρια



Διάγραμμα των εννέα πλανητικών ορίων

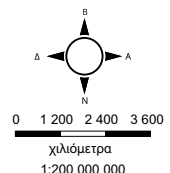
Αθικτότητα της βιοποικιλότητας



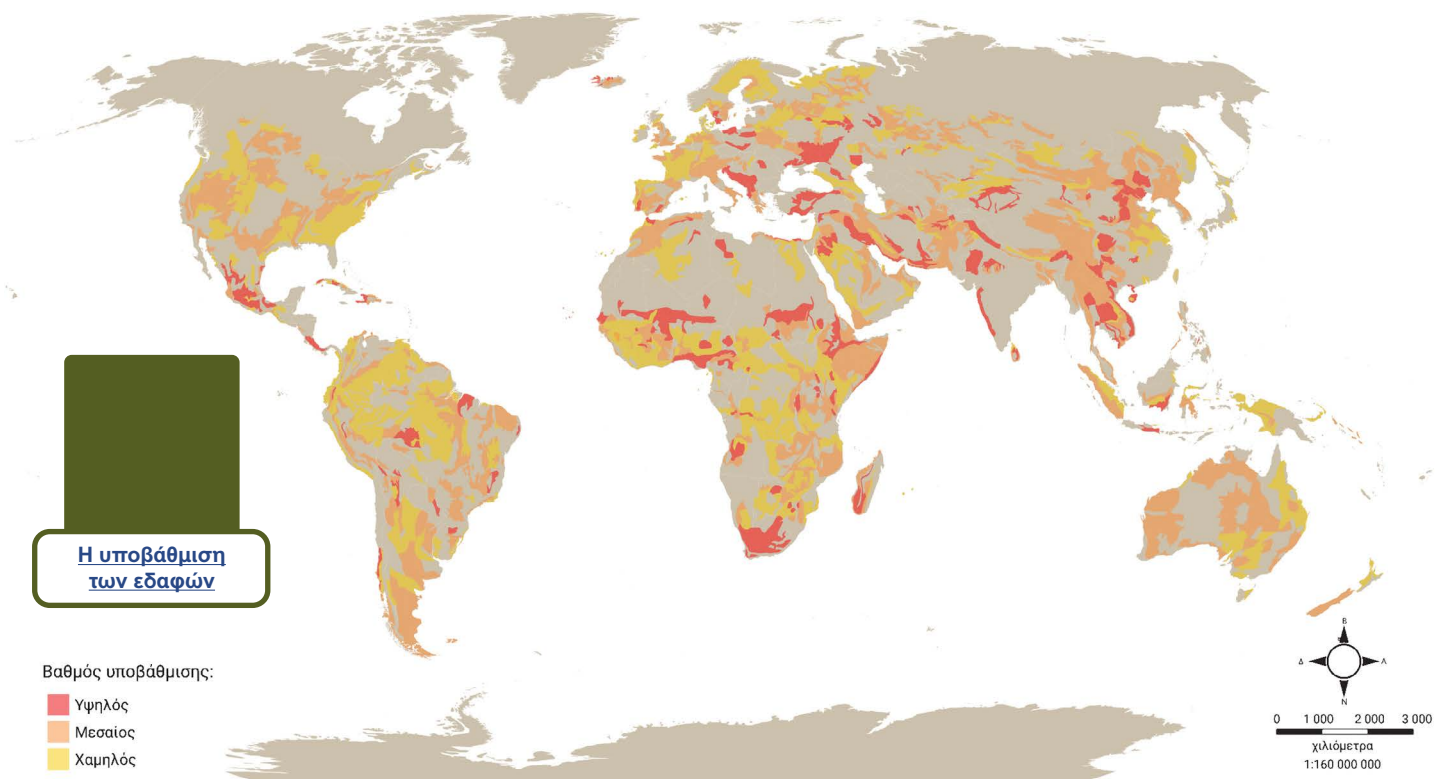
Χάρτης αθικτότητας της βιοποικιλότητας

Ποσοστό απώλειας ή πλεονάσματος οικολογικών κοινοτήτων ως αποτέλεσμα κλιματικών και ανθρωπογενών πιέσεων:

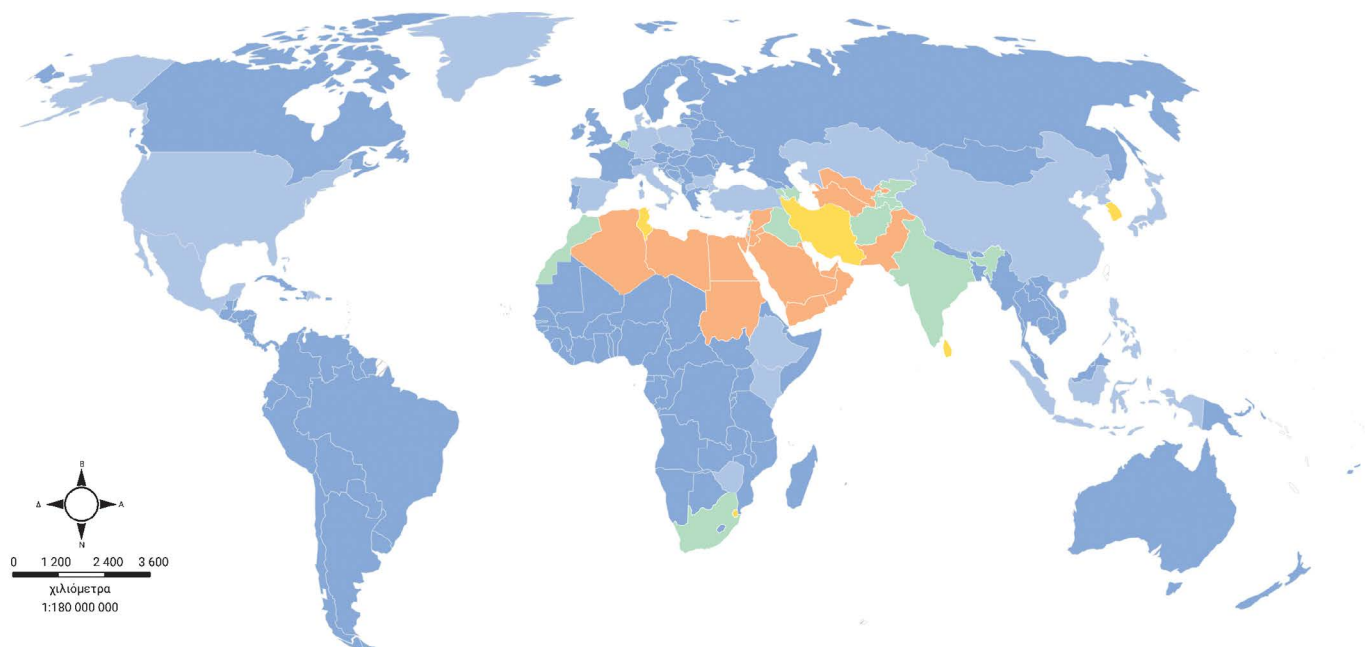
≤ 64	64-74	74-80	80-85	85-90	90-93	93-96	96-100	> 100
------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	-------



## Η υποβάθμιση των εδαφών



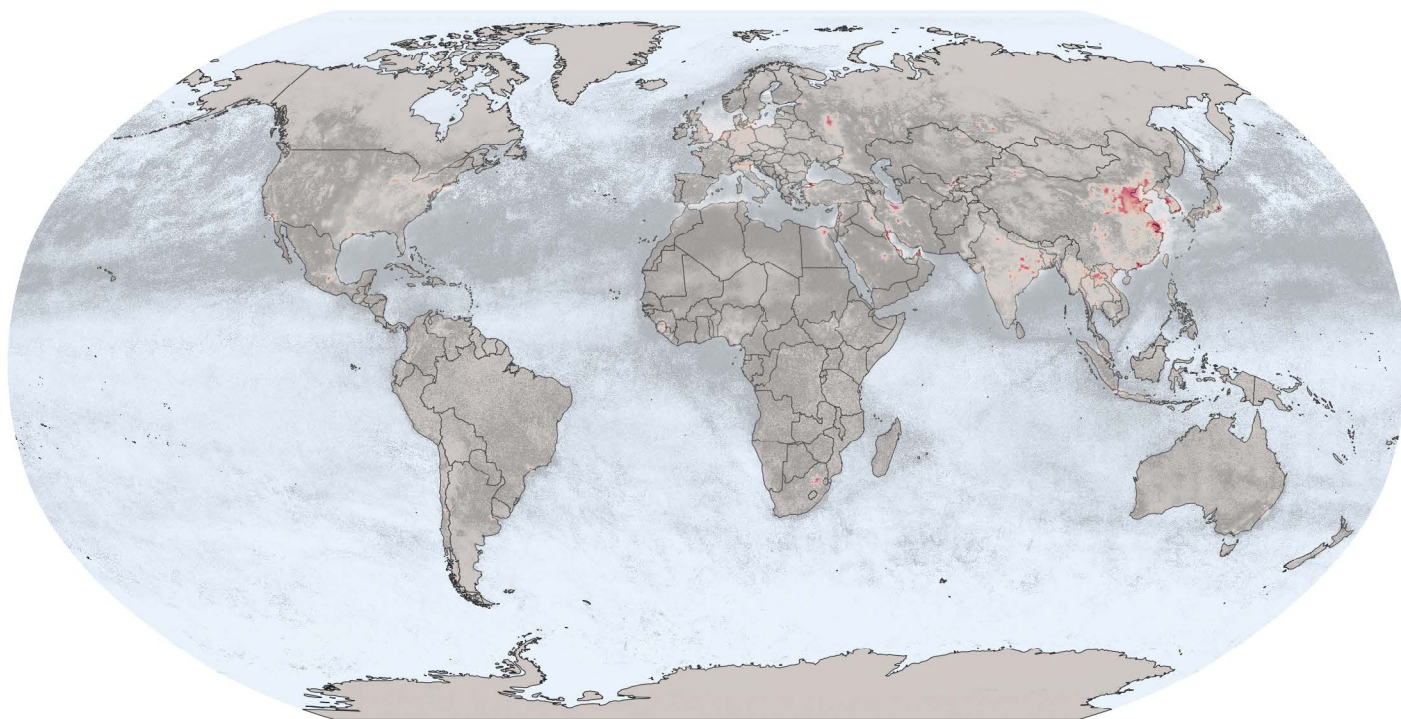
## Λειψυδρία ανά κράτος το 2021



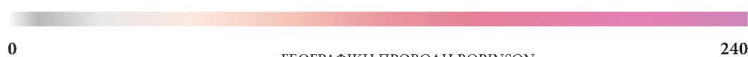
Ποσοστό χρήσης υδάτων για τις ανθρώπινες δραστηριότητες σε σχέση με το σύνολο των διαθέσιμων εθνικών ανανεώσιμων υδάτων:



## Ατμοσφαιρική ρύπανση

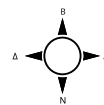


Συγκεντρώσεις διοξειδίων αζώτου (NO<sub>2</sub>) τον Απρίλιο του 2024  
μολ/τετρ. μ.



ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ROBINSON

Πηγές: Ευρωπαϊκός Οργανισμός  
Διαστήματος, Sentinel-5, 2024

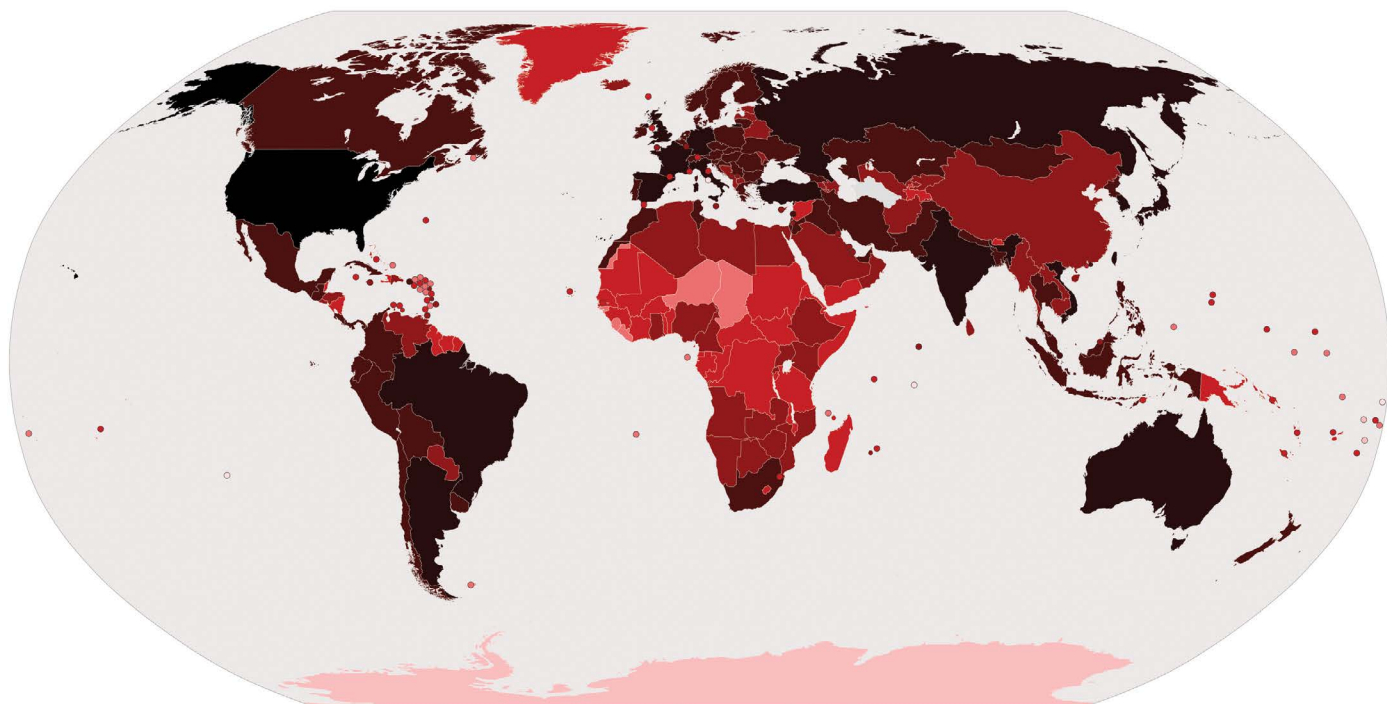


0 1 200 2 400 3 600  
χιλιόμετρα  
1:200 000 000

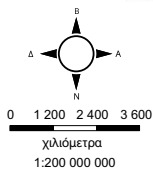


Πεκίνο: Αριστερά ο ορίζοντας μίας καθαρής ημέρας μετά τη βροχή  
και δεξιά μία ηλιόλουστη ημέρα με αιθαλομίχλη.

## Η διασπορά του κορονοϊού στον κόσμο

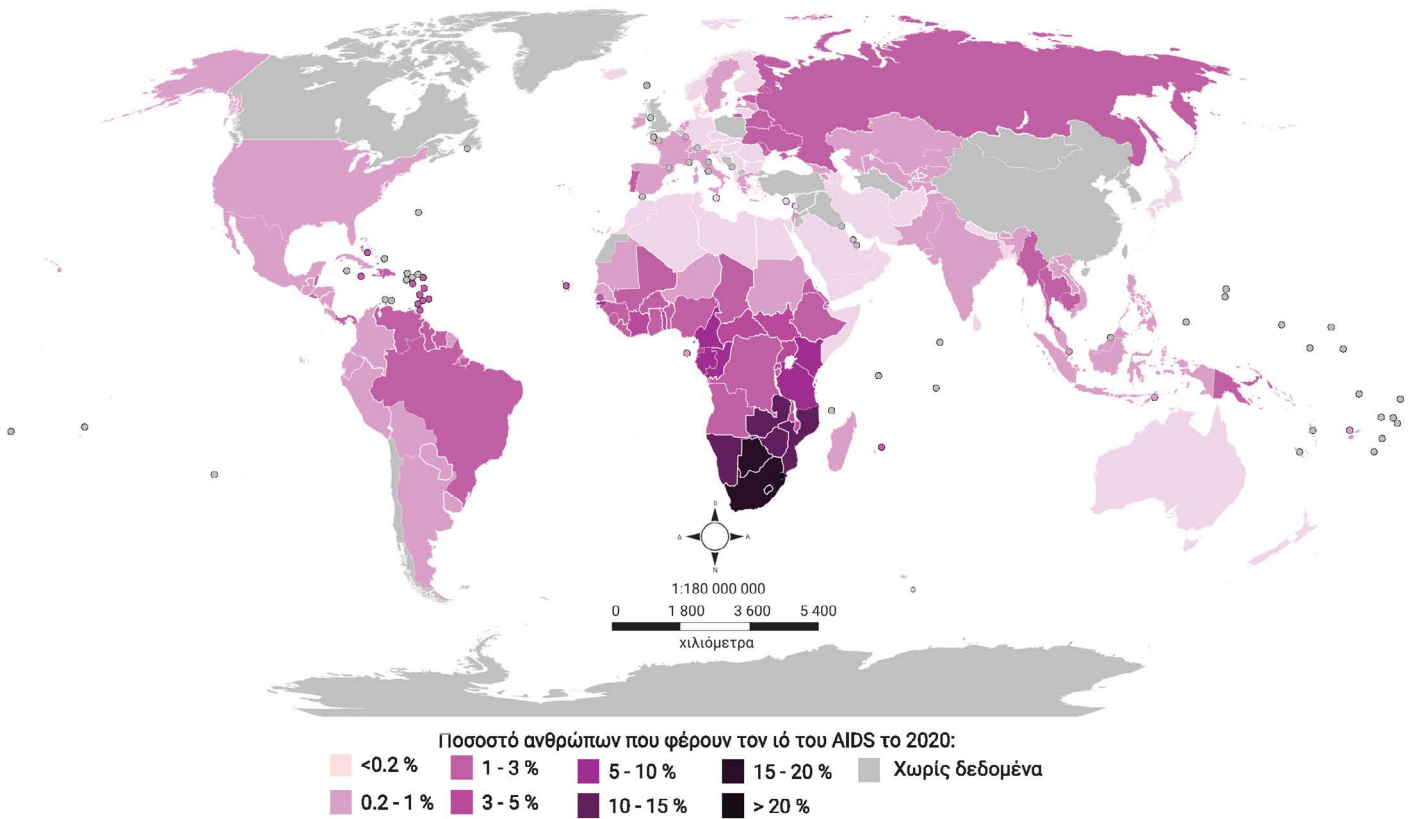


Αριθμός επιβεβαιωμένων κρουσμάτων από τον Δεκέμβριο του 2019 έως τον Ιούνιο του 2023 (σε χιλιάδες):

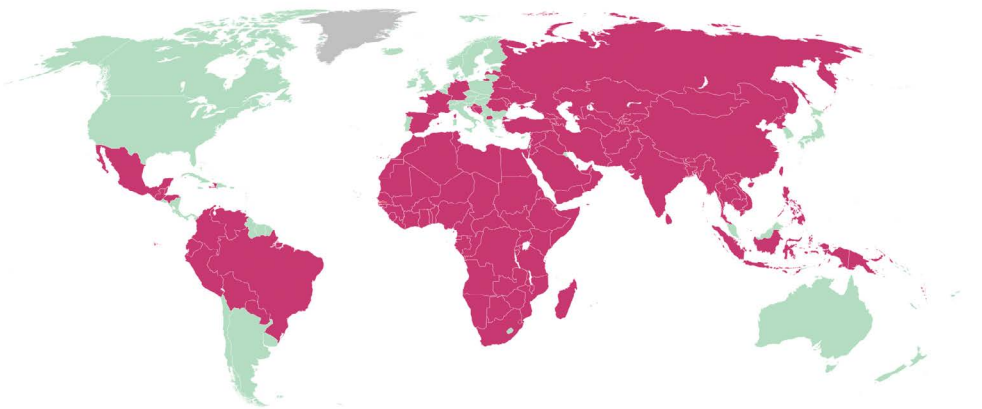


Εικόνες απαγόρευσης κυκλοφορίας

## Η παγκόσμια διάδοση του ιού της ανθρώπινης ανοσοανεπάρκειας (HIV/AIDS)



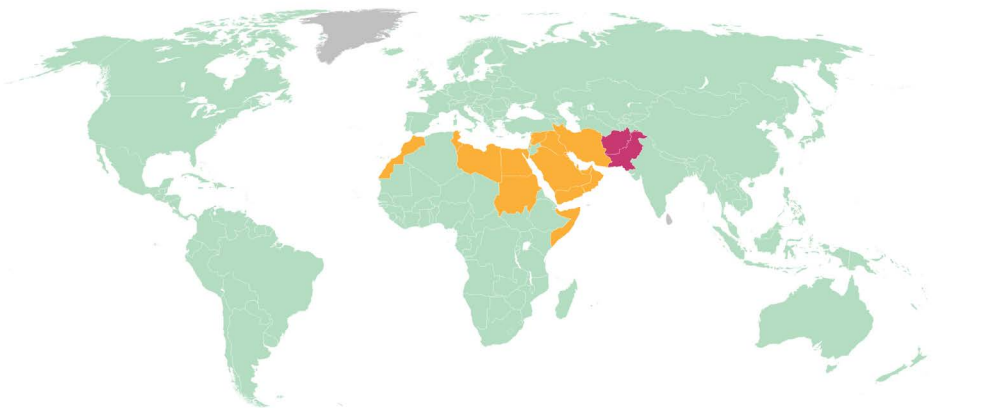
Η πολιομυελίτιδα στον κόσμο το 1988



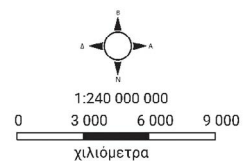
Η εξάλειψη της πολιομυελίτιδας στον κόσμο 1988-2023

- Χώρες όπου η πολιομυελίτιδα είναι ενδημική
- Χώρες δίχως ενδημική πολιομυελίτιδα
- Χώρες δίχως ενδημική πολιομυελίτιδα (πιστοποιημένα από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας)
- Χωρίς δεδομένα

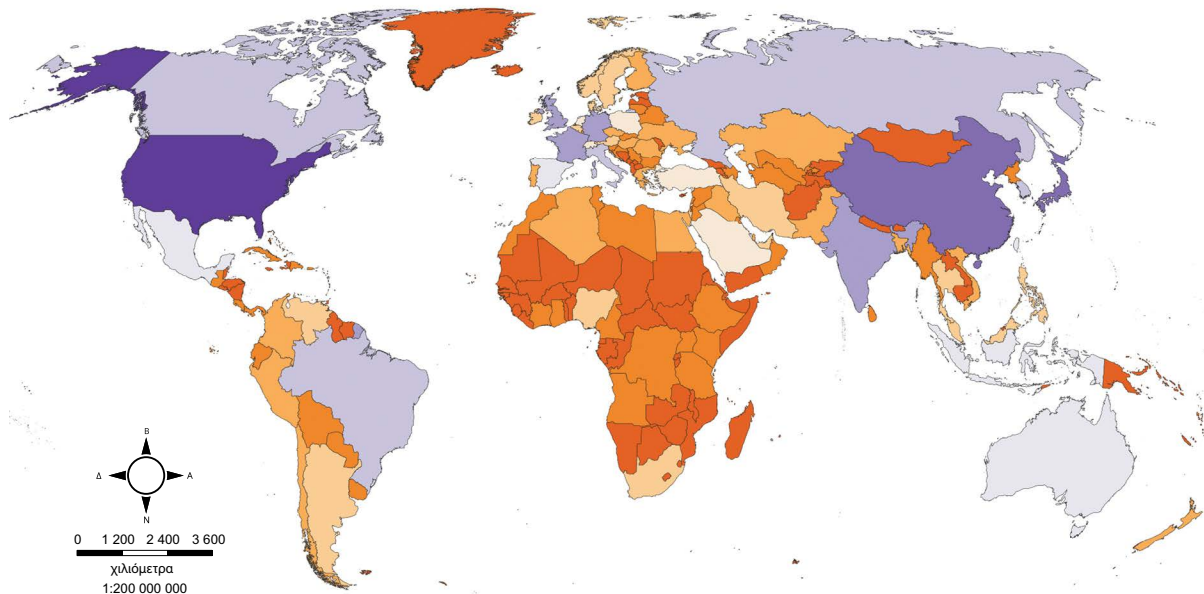
Η πολιομυελίτιδα στον κόσμο το 2023



Οι χώρες δίχως ενδημική πολιομυελίτιδα είναι αυτές στις οποίες δεν έχει παρατηρηθεί μετάδοση του ιού κατά τα τρία τελευταία έτη.



## Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν

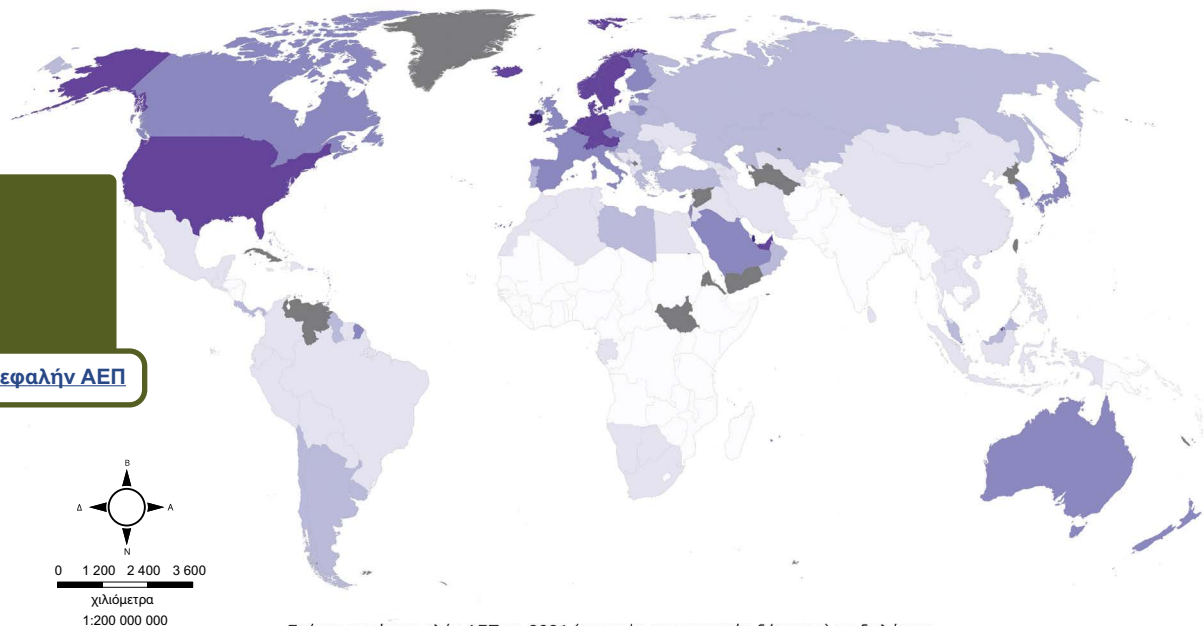


Ετήσιο ΑΕΠ το 2021 σε εκατομμύρια δολάρια:



Το ΑΕΠ μετρά τη νομισματική αξία των τελικών αγαθών και υπηρεσιών –δηλαδή αυτών που αγοράζονται από τον τελικό χρήστη– που παράγονται σε μια χώρα σε μια δεδομένη χρονική περίοδο (π.χ. ένα τρίμηνο ή ένα έτος). Καταμετρά το σύνολο της παραγωγής που παράγεται εντός των συνόρων μιας χώρας.

## Κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης



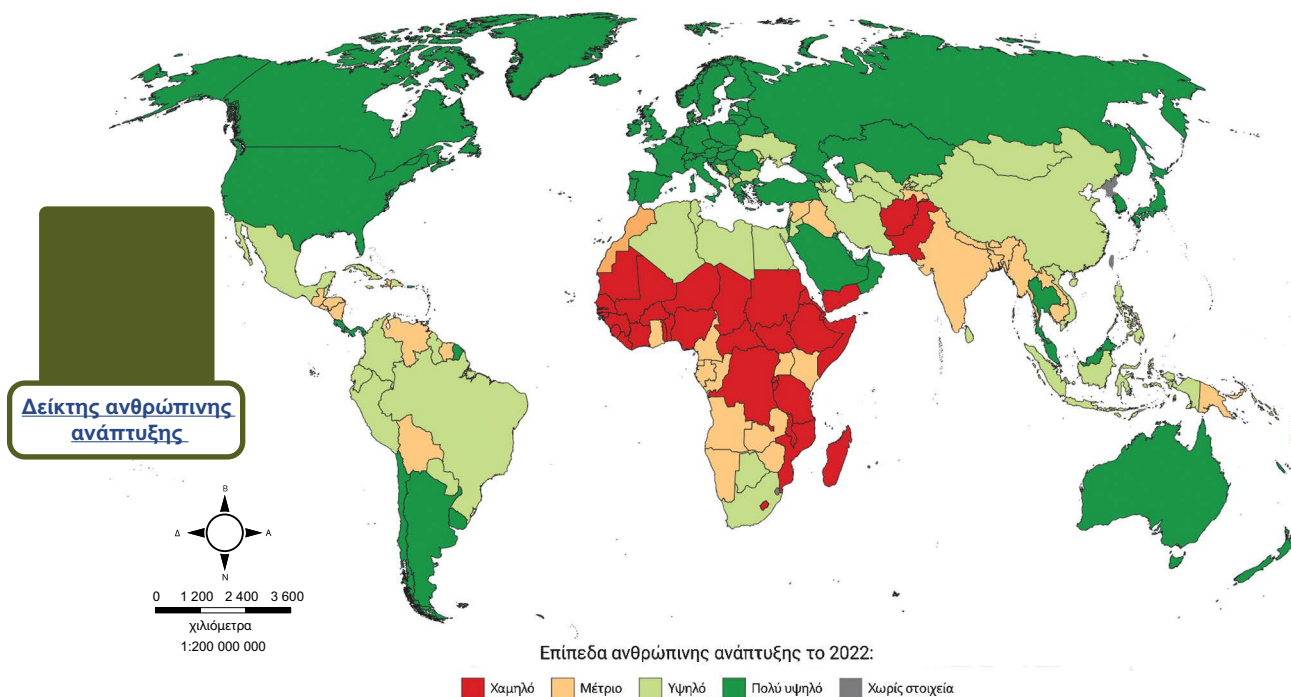
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ

Ετήσιο κατά κεφαλήν ΑΕΠ το 2021 (ισοτιμία αγοραστικής δύναμης) σε δολάρια:



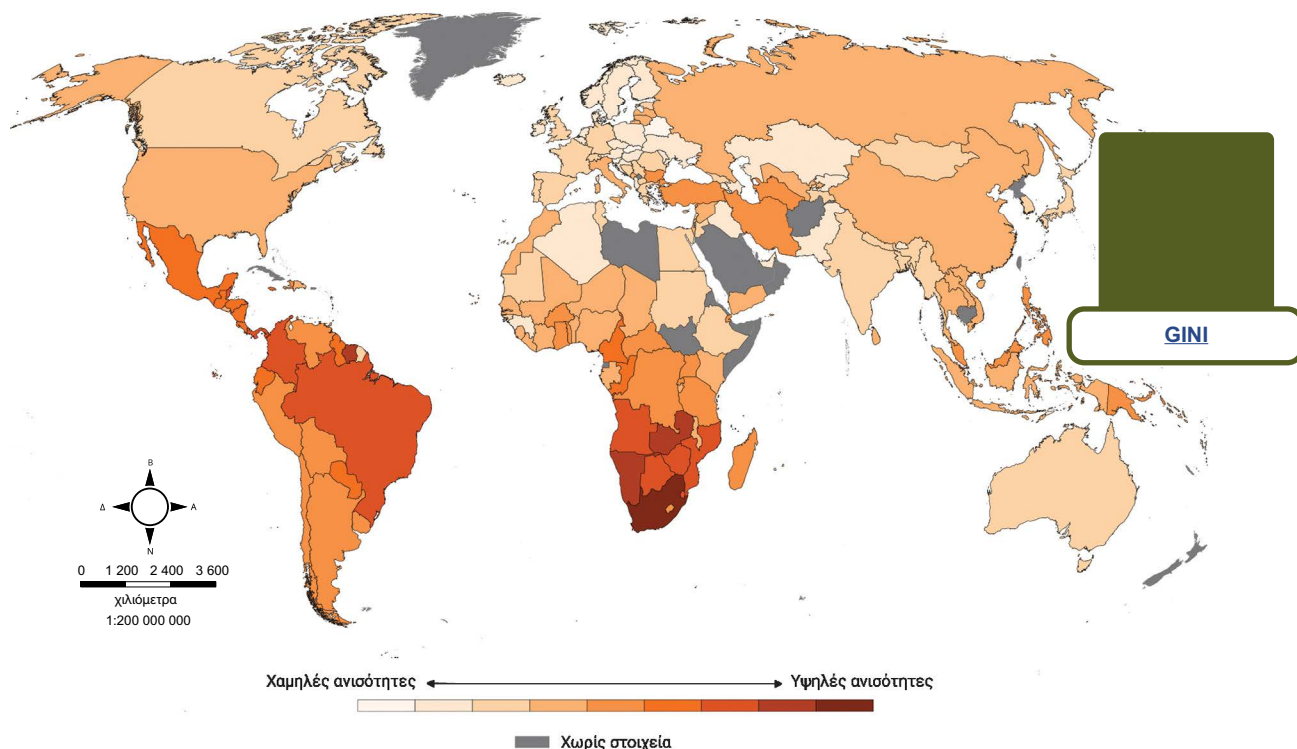
Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης μετατρέπει το κατά κεφαλήν ΑΕΠ σύμφωνα με την ισοτιμία του χρήματος. Η ισοτιμία αυτή εκφράζει την αναλογία μεταξύ της ποσότητας των νομισματικών μονάδων που απαιτούνται σε διαφορετικές χώρες για την αγορά των ίδιων αγαθών και υπηρεσιών. Αποτελεί συνεπώς μία ακριβέστερη ένδειξη του πλούτου μίας χώρας από το κατά κεφαλήν ΑΕΠ.

## Μία άλλη μέτρηση της ευημερίας: ο Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης



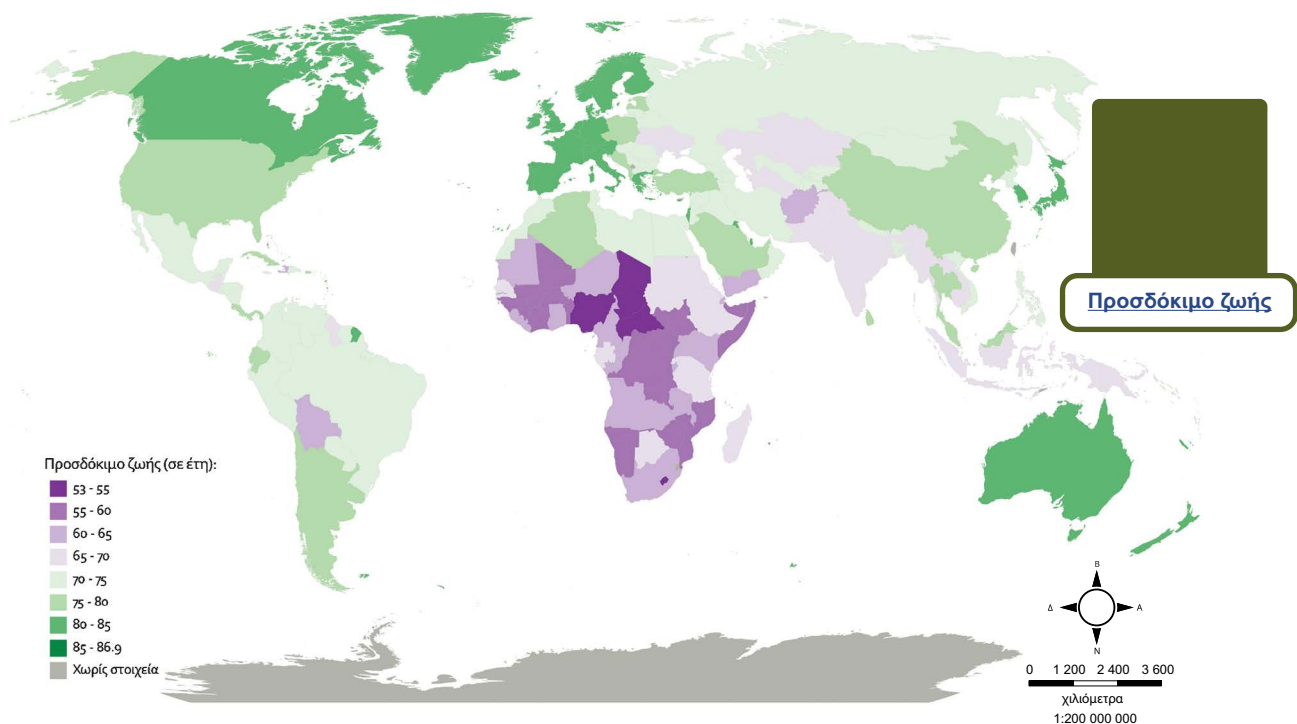
Ο Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης είναι ένας σύνθετος στατιστικός δείκτης του προσδόκιμου ζωής, της εκπαίδευσης (μέσος όρος των ετών σχολικής εκπαίδευσης που έχουν ολοκληρωθεί και των αναμενόμενων ετών σχολικής εκπαίδευσης κατά την είσοδο στο εκπαιδευτικό σύστημα) και του κατά κεφαλήν εισοδήματος, ο οποίος χρησιμοποιείται για την κατάταξη των χωρών σε τέσσερις βαθμίδες ανθρώπινης ανάπτυξης. Μια χώρα σημειώνει υψηλότερο επίπεδο ανθρώπινης ανάπτυξης, όταν το προσδόκιμο ζωής είναι υψηλότερο, το επίπεδο εκπαίδευσης είναι υψηλότερο και το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εθνικό εισόδημα είναι υψηλότερο.

## GINI: ο δείκτης των οικονομικών ανισοτήτων



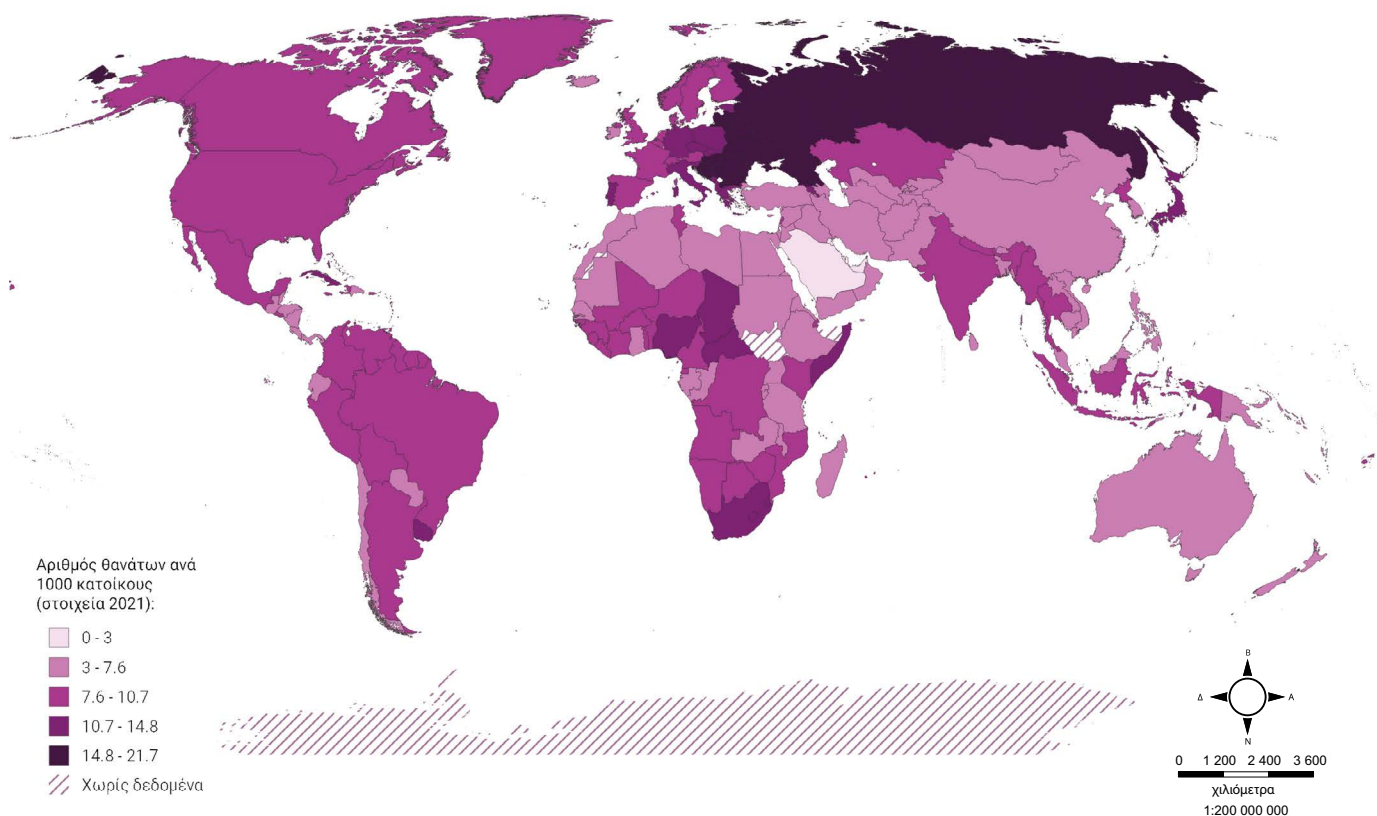
Ο δείκτης Gini μετρά την ανισότητα μεταξύ των τιμών σε μία κατανομή συχνότητας, όπως για παράδειγμα τα επίπεδα εισοδήματος. Ένας συντελεστής 0 συνιστά την τέλεια ισότητα, όπου όλες οι τιμές του εισοδήματος ή του πλούτου είναι ίδιες, ενώ ένας συντελεστής 1 συνιστά τη μέγιστη ανισότητα μεταξύ των τιμών, μια κατάσταση όπου ένα μόνο άτομο κατέχει όλο το εισόδημα, ενώ όλα τα άλλα δεν έχουν κανένα. Αναπτύχθηκε από τον Ιταλό στατιστικό και κοινωνιολόγο Κοράντο Τζίνι του οποίου φέρει και το όνομα.

## Το προσδόκιο ζωής

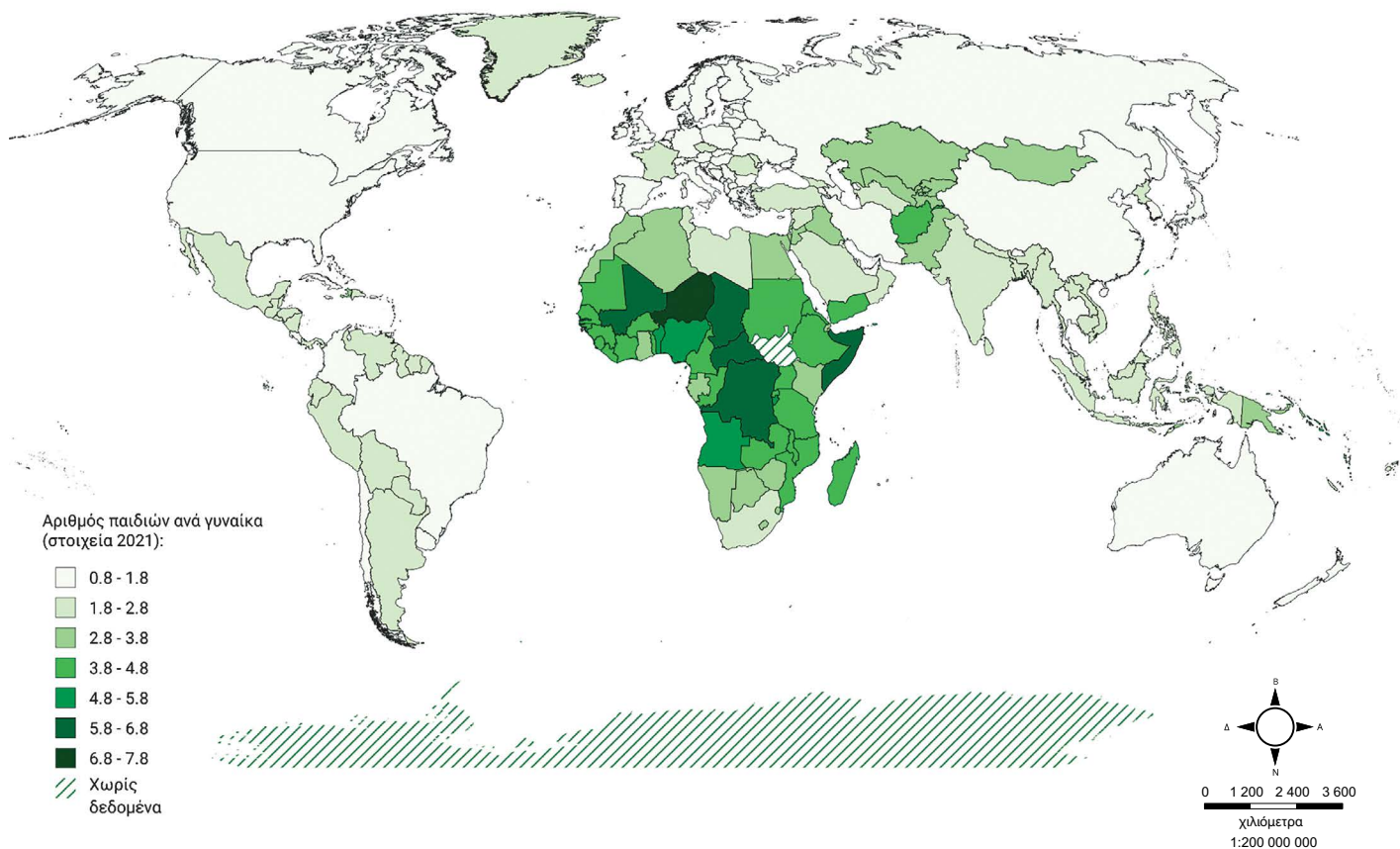


Το προσδόκιο ζωής είναι ο μέσος πρόσθετος αριθμός ετών που μπορεί να περιμένει να ζήσει ένα άτομο μίας ορισμένης ηλικίας, εάν υποβληθεί καθ' όλη τη διάρκεια της υπόλοιπης ζωής του στις τρέχουσες συνθήκες θνησιμότητας. Σε αυτή την περίπτωση, το προσδόκιο υπολογίζεται στη γέννηση.

## Αδρός δείκτης θνησιμότητας



## Η παγκόσμια γεννητικότητα



### ► Μητροπόλεις

Μια μητρόπολη ή παγκόσμια πόλη είναι μια πόλη που λειτουργεί ως κεντρικός κόμβος στο παγκόσμιο οικονομικό δίκτυο. Η έννοια στηρίζεται στην παρατήρηση ότι η παγκοσμιοποίηση των ανθρώπινων δραστηριοτήτων δημιουργεί μια ιεραρχία στρατηγικών γεωγραφικών θέσεων, ένα «αρχιπέλαγος» πόλεων με διαφορετικό βαθμό επιρροής στην οικονομία, το εμπόριο και τον πολιτισμό, παγκοσμίως.

Σε μία προσπάθεια ποσοτικοποίησης της εν λόγω ιεραρχίας, το Δίκτυο Ερευνών της Παγκοσμιοποίησης και των Παγκόσμιων Πόλεων ανέπτυξε μία κατάταξη των μητροπολιτικών κέντρων στη βάση της συνδεσιμότητάς τους σε τέσσερις προηγμένους τομείς υπηρεσιών: τη λογιστική, τη διαφήμιση, τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και τις νομικές υπηρεσίες. Τα μητροπολιτικά κέντρα κατατάσσονται σε κατηγορίες και υποκατηγορίες. Οι πόλεις Άλφα+, Άλφα και Άλφα- αποτελούν τα μεγαλύτερα κέντρα της παγκόσμιας οικονομίας.

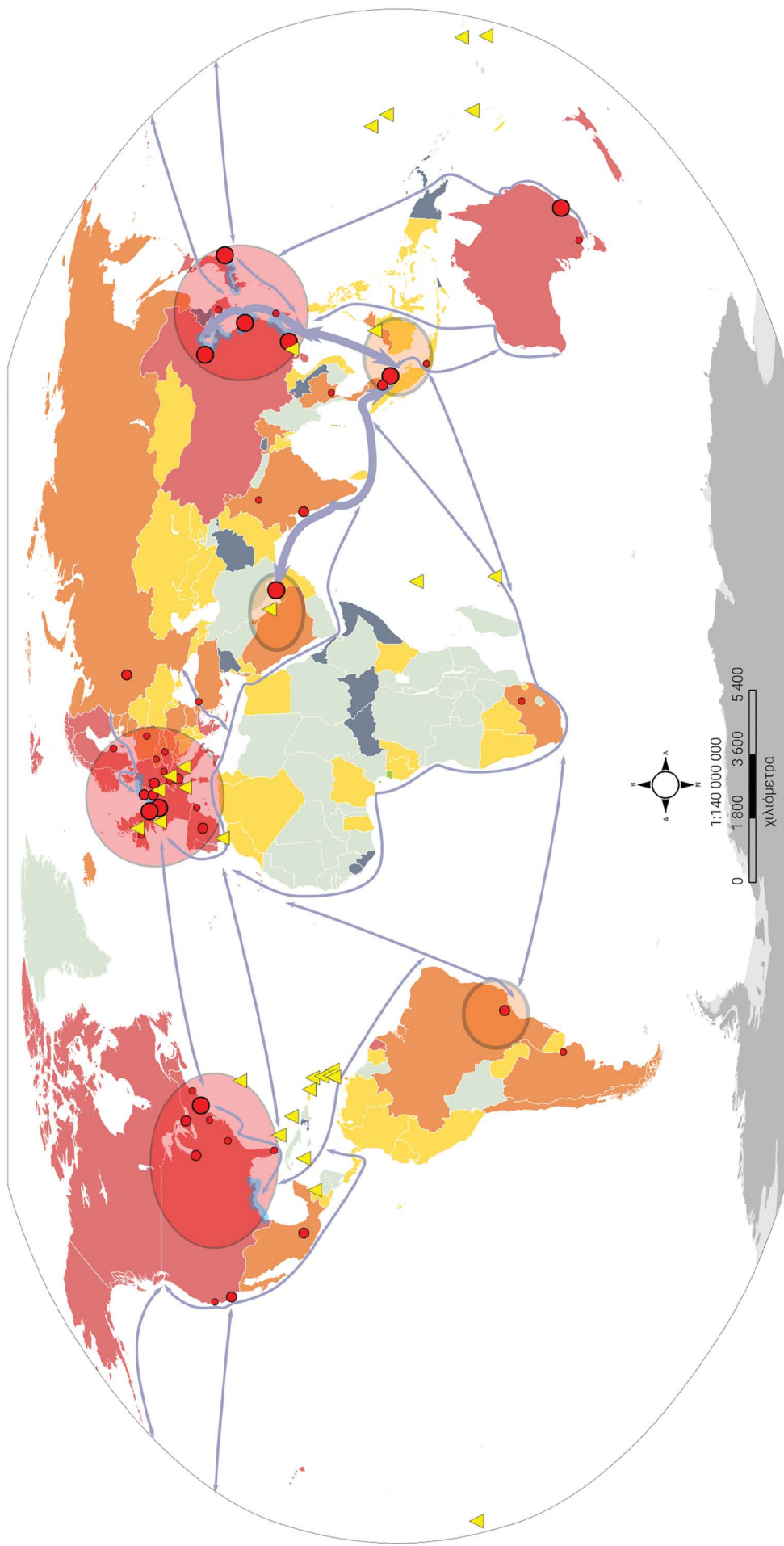
### ► Φορολογικός παράδεισος

Ο φορολογικός παράδεισος αναφέρεται γενικά σε μια χώρα ή περιοχή με μειωμένη ή ακόμη και μηδενική φορολογία και λίγους κανόνες ρύθμισης της αγοράς. Από τη μία πλευρά, οι φορολογικοί συντελεστές πρέπει να είναι πολύ χαμηλότεροι από εκείνους που εφαρμόζονται στις χώρες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) από την άλλη πλευρά, οι νόμοι και οι κανονισμοί θεωρούνται λιγότερο περιοριστικοί ή ακόμη και ανύπαρκτοι σε σύγκριση με άλλες χώρες.

### ► Διεθνής καταμερισμός εργασίας

Ο διεθνής καταμερισμός εργασίας εκφράζει τη χωρική εξειδίκευση των οικονομικών δραστηριοτήτων μεταξύ των κρατών. Ως αποτέλεσμα του διεθνούς καταμερισμού εργασίας, δύναται να οριστούν πιο ενσωματωμένα (και συνήθως πλουσιότερα) κράτη, τα «κέντρα» της παγκόσμιας οικονομίας και λιγότερο ενσωματωμένα κράτη, οι «περιφέρειες» της παγκόσμιας οικονομίας. Μεταξύ των περιφερειών διακρίνονται οι χώρες με ταχείς ρυθμούς ενσωμάτωσης (οι «αναδυόμενες» οικονομίες) και χώρες με λιγότερο ταχείς ρυθμούς ενσωμάτωσης ή ακόμη περιθωριοποιημένες και αποκλεισμένες χώρες λόγω πολέμων (Αφγανιστάν), φυσικών καταστροφών (Αϊτή) ή δικτατορικών καθεστώτων (Ερυθραία).

# Ανεπτυγμένος και αναπτυσσόμενος κόσμος



**Ιεραρχία κρατών σύμφωνα με την ενσωμάτωσή τους στην παγκόσμια οικονομία:**

- Πιο ενσωματωμένα κράτη
- Κράτη με ταχύ ρυθμό ενσωμάτωσης
- Κράτη με μικρή ενσωμάτωση
- Περιθωριοποιημένα κράτη
- Αποκλεισμένα κράτη

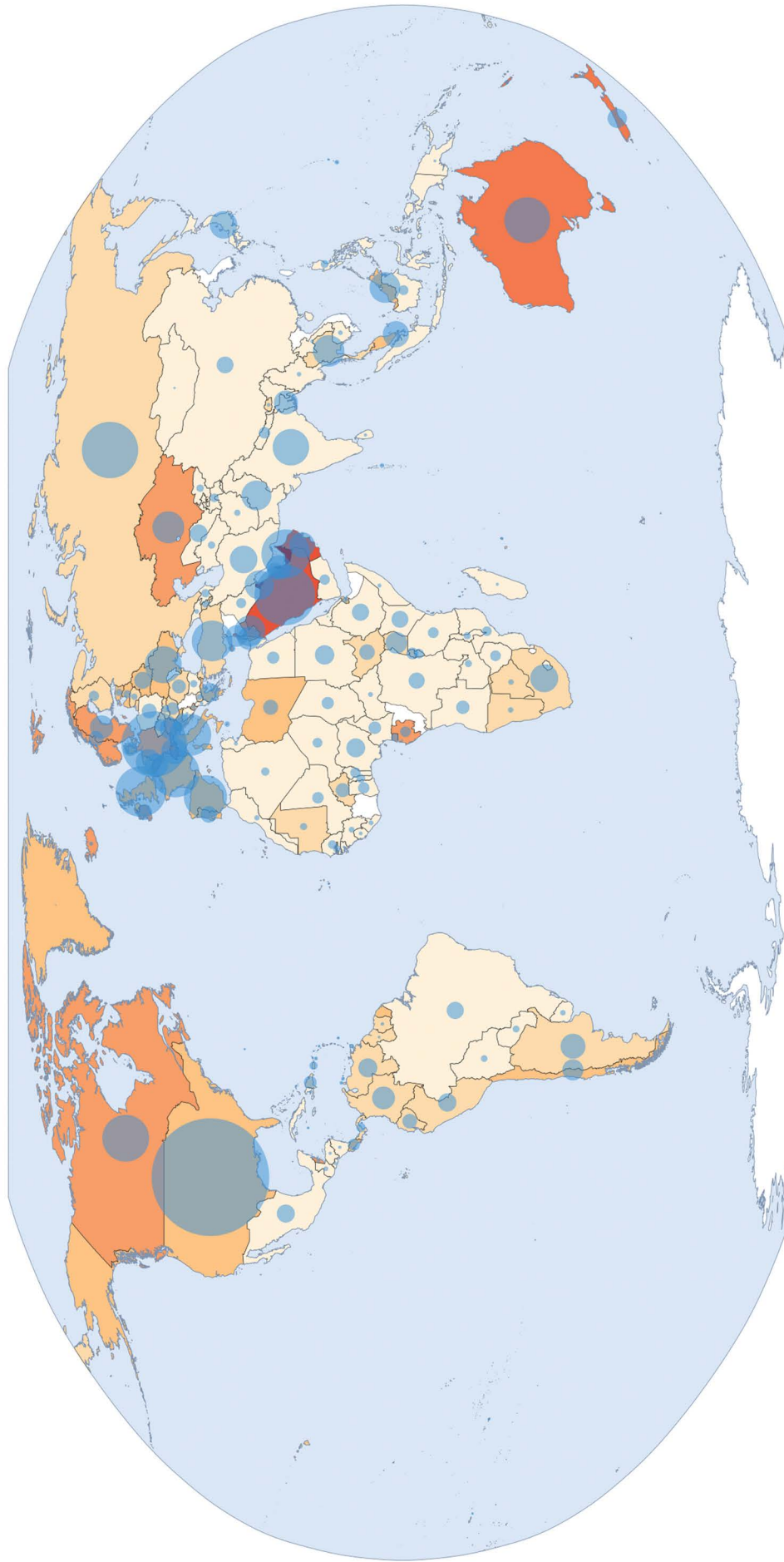
**Κεφάλαια και υποδομές στο μητροπολιτικό αρχιπέλαγος:**

- Κύριες μητροπόλεις (πόλεις « alpha + »)
- Μητροπόλεις « alpha »
- Μητροπόλεις « alpha - »
- Φορολογικοί παράδεισοι
- Κύριοι πόλοι
- Αναδυόμενοι πόλοι

**Κύριοι ναυτικοί δρόμοι του διεθνούς εμπορίου:**

- Μεγαλύτεροι όγκοι εμπορευμάτων (ασιατικές διαδρομές)
- Κύριες διαδρομές
- Κύρια θαλάσσια μέτρωπα της διεθνούς οικονομίας

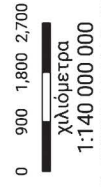
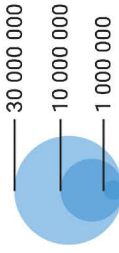
# Η παγκόσμια κατανομή της μετανάστευσης



Ποσοτό μεταναστών επί του συνολικού πληθυσμού:

- 0 - 3
- 3 - 8
- 8 - 15
- 15 - 23
- 23 - 36
- 36 - 53
- 53 - 69
- 69 - 89

Ονομαστικός αριθμός μεταναστών:



Πηγές: Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του ΟΗΕ, Migration Policy Institute, 2020

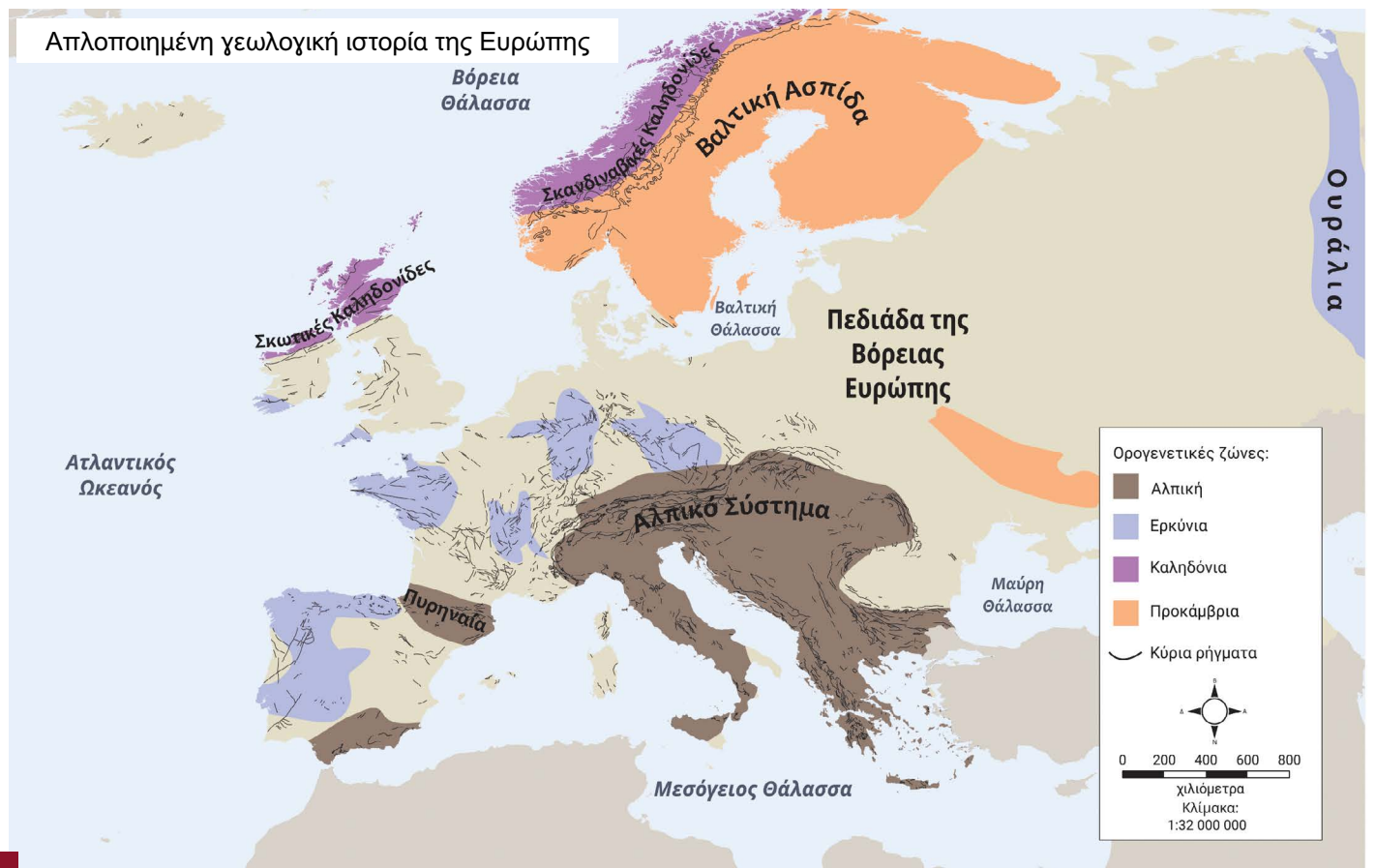
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ROBINSON

# ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Η ΕΥΡΩΠΗ

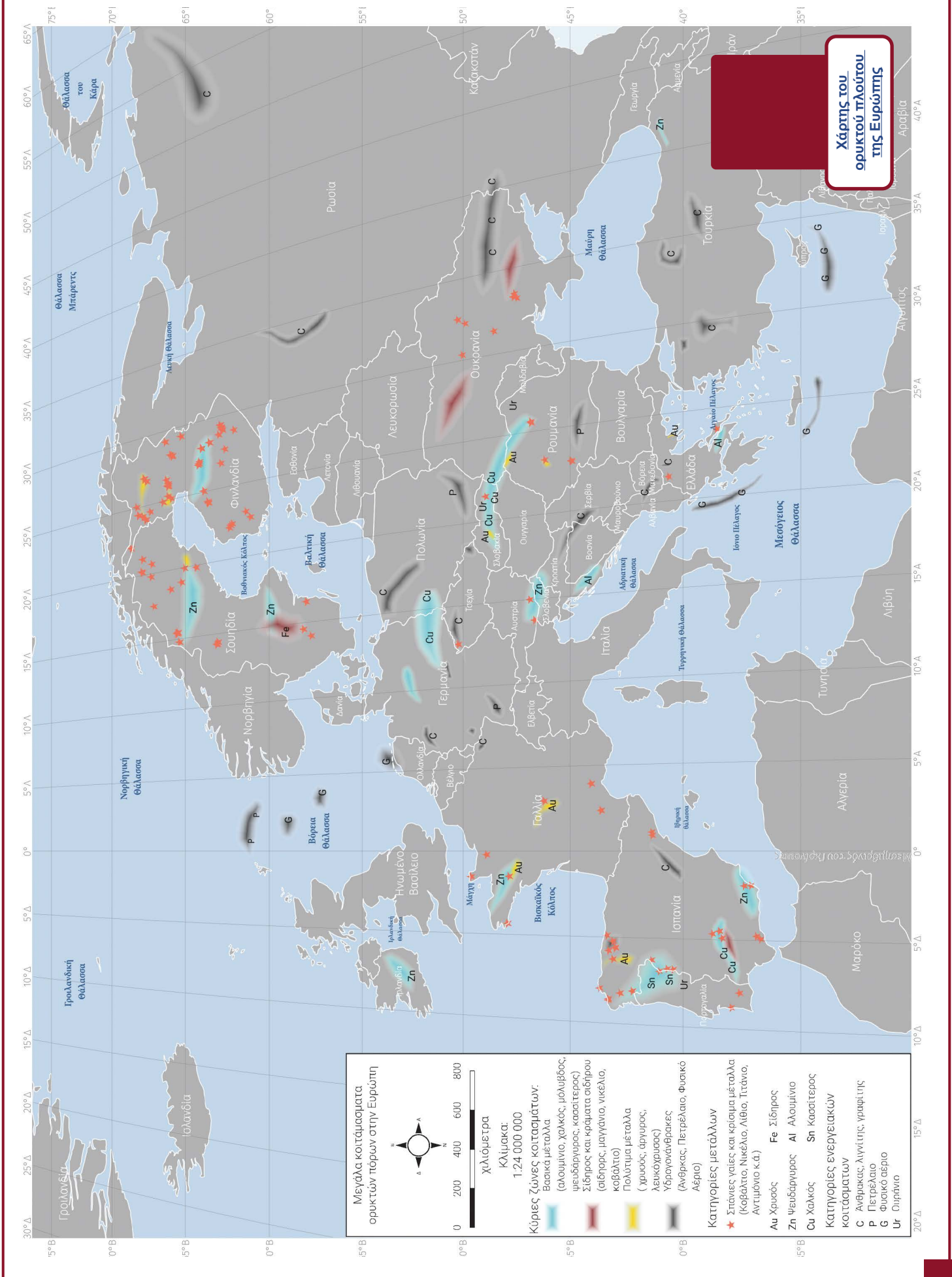
## Επιφανειακή γεωλογία της Ευρώπης



## Απλοποιημένη γεωλογική ιστορία της Ευρώπης



**Χάρτης του ορυκτού πλούτου της Ευρώπης**



**Μεγάλα κοιτάσματα ορυκτών πόρων στην Ευρώπη**

Κλίμακα: 1:24 000 000

**Κύριες ζώνες κοιτασμάτων:**

- Βασικά μέταλλα (αλουμίνιο, χαλκός, μολύβδος, ψευδάργυρος, κασσίτερος)
- Σίδηρος και κράματα σιδήρου (σίδηρος, μαγγάνιο, νικέλιο, κοβάλτιο)
- Πολύτιμα μέταλλα (χρυσός, άργυρος, λευκόχρυσος)
- Υδρογονάνθρακες (Ανθράκας, Πετρέλαιο, Φυσικό Αέριο)

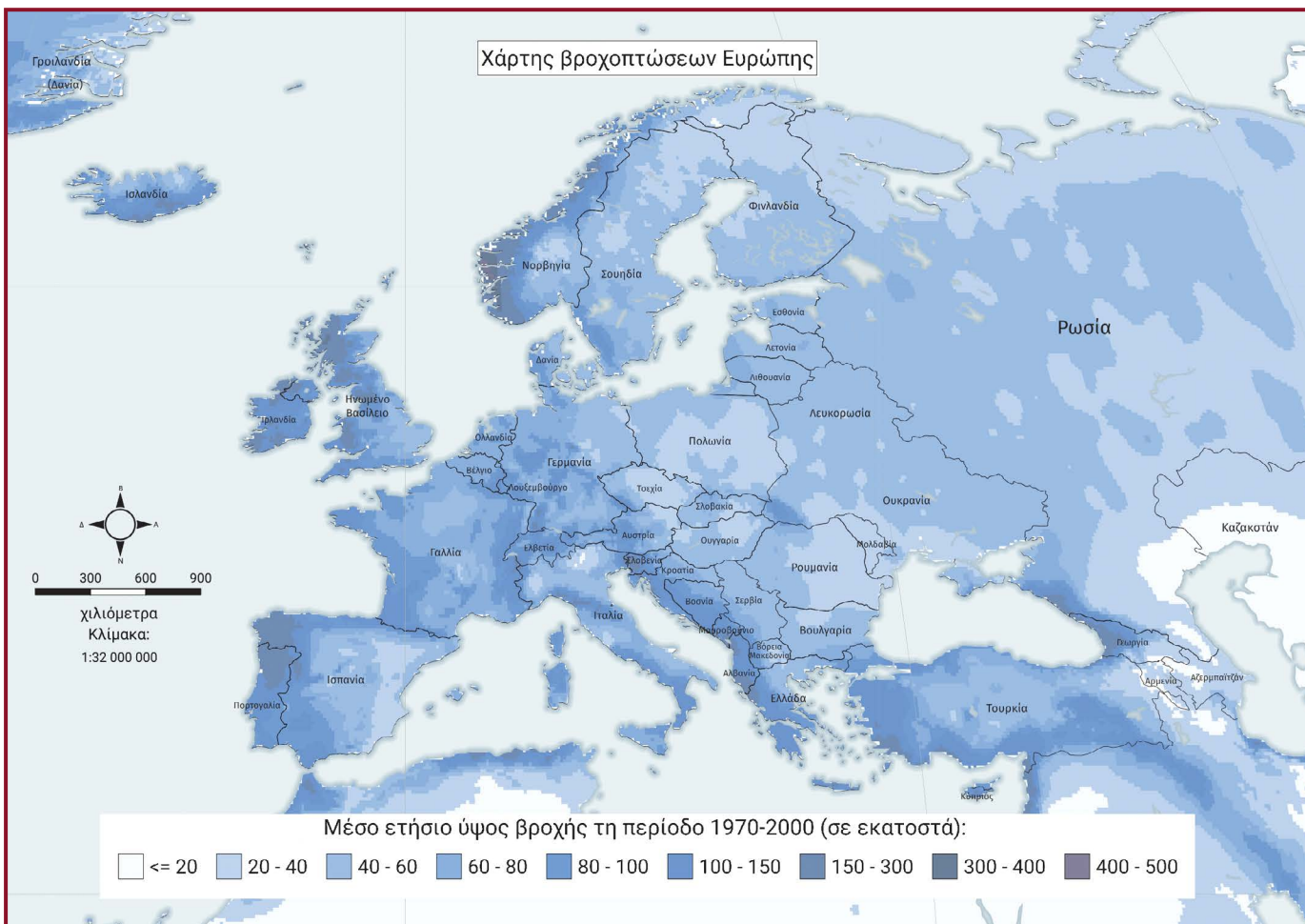
**Κατηγορίες μεταλλών**

- ★ Σπάνιες γαιές και κρίσιμα μέταλλα (Κοβάλτιο, Νικέλιο, Λίθιο, Τίτανιο, Αντιμόνιο κ.ά.)
- Au Χρυσός
- Fe Σίδηρος
- Zn Ψευδάργυρος
- Al Αλουμίνιο
- Cu Χαλκός
- Sn Κασσίτερος

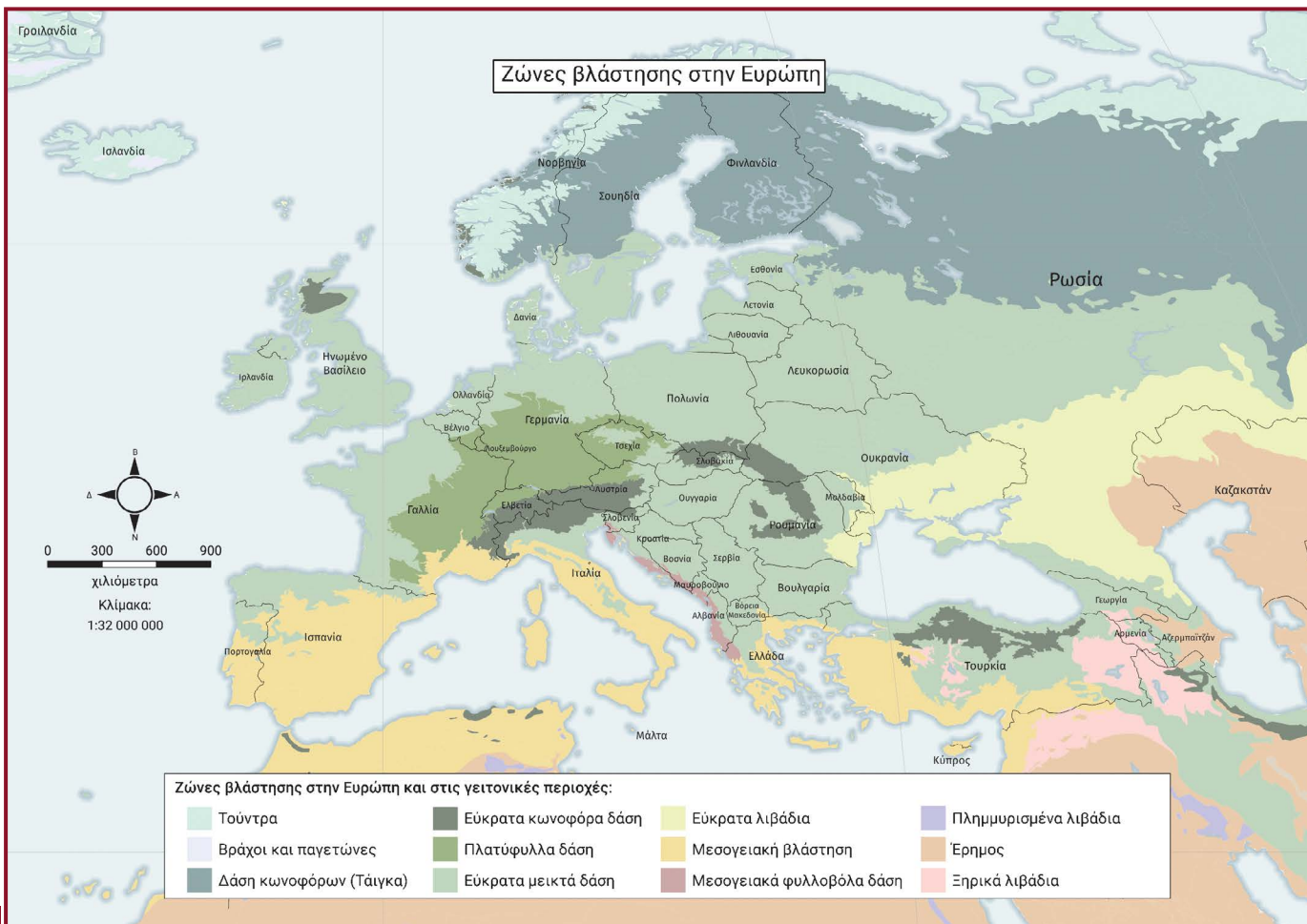
**Κατηγορίες ενεργειακών κοιτασμάτων**

- C Ανθράκας
- P Πετρέλαιο
- G Φυσικό αέριο
- Ur Ουράνιο

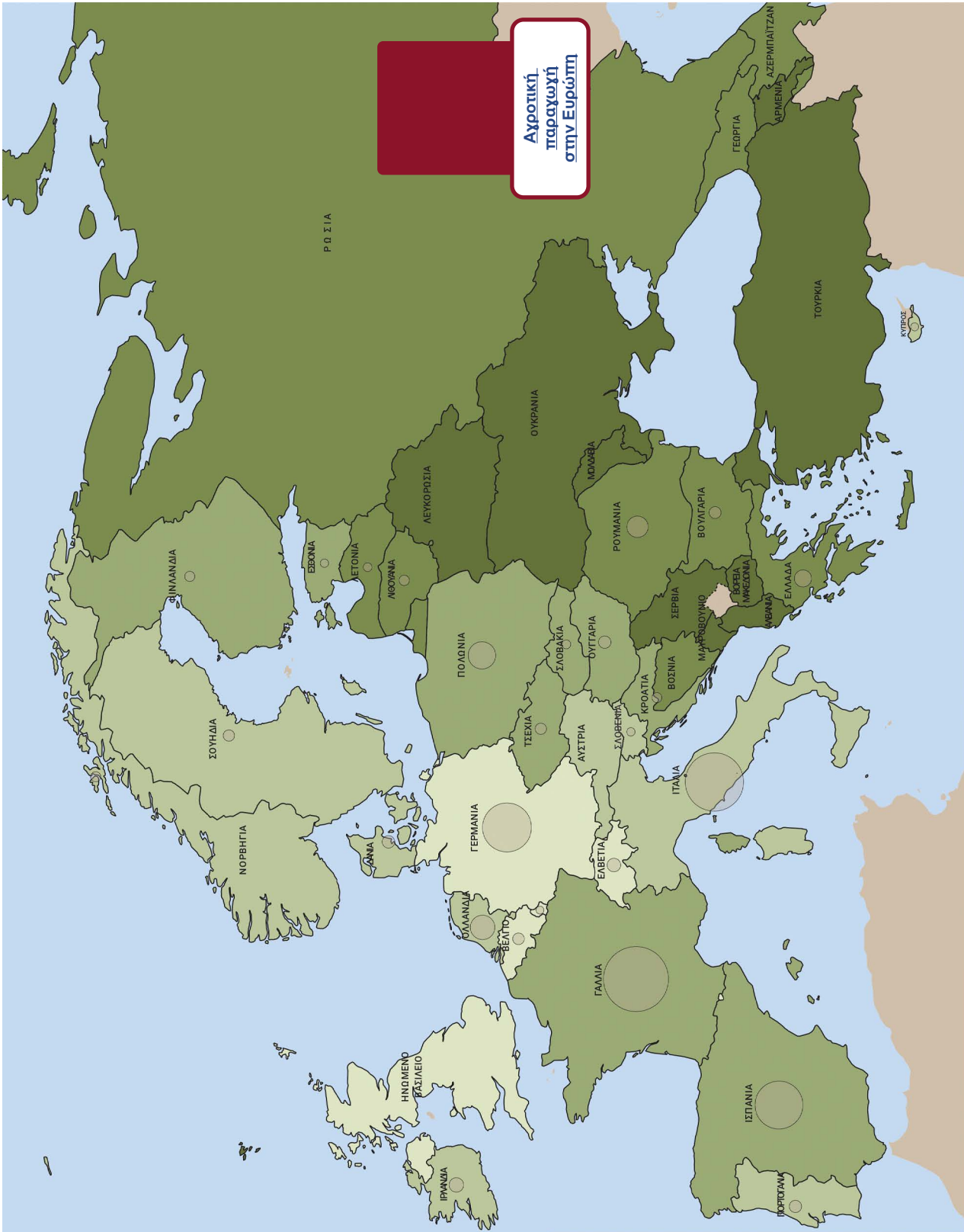
### Χάρτης βροχοπτώσεων Ευρώπης



### Ζώνες βλάστησης στην Ευρώπη



**Αγροτική παραγωγή στην Ευρώπη**



**Αγροτική παραγωγή στην Ευρώπη**

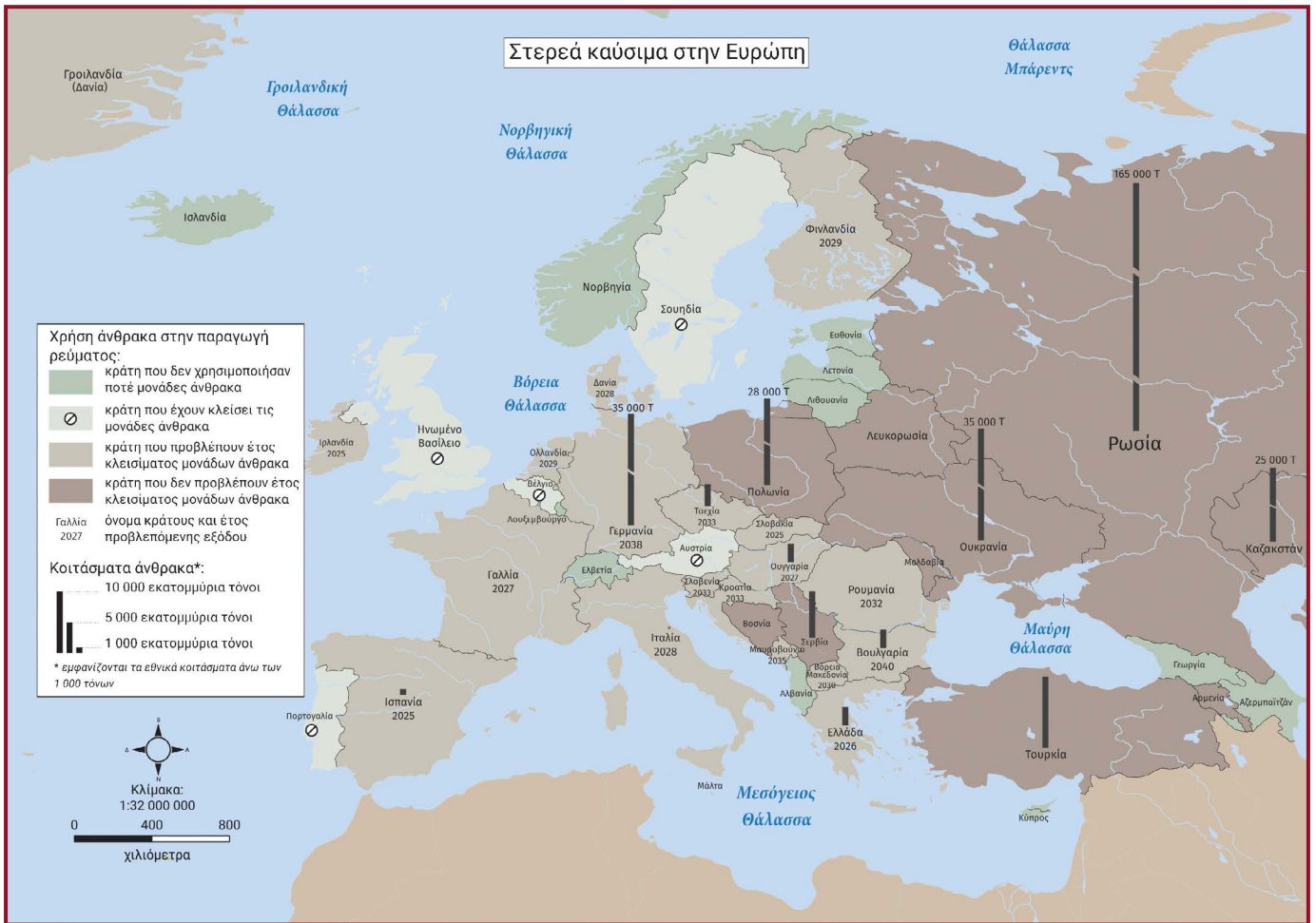
Μέγεθος της αεροσφαιρικής παραγωγής στα ετήσια (2022)

Προετιθέμενη αξία της αγροτικής παραγωγής το 2022 (σε εκατ. ευρώ)

0 - 1,03	50000
1,03 - 1,86	40000
1,86 - 3,66	30000
3,66 - 6	20000
6 - 18,67	10000

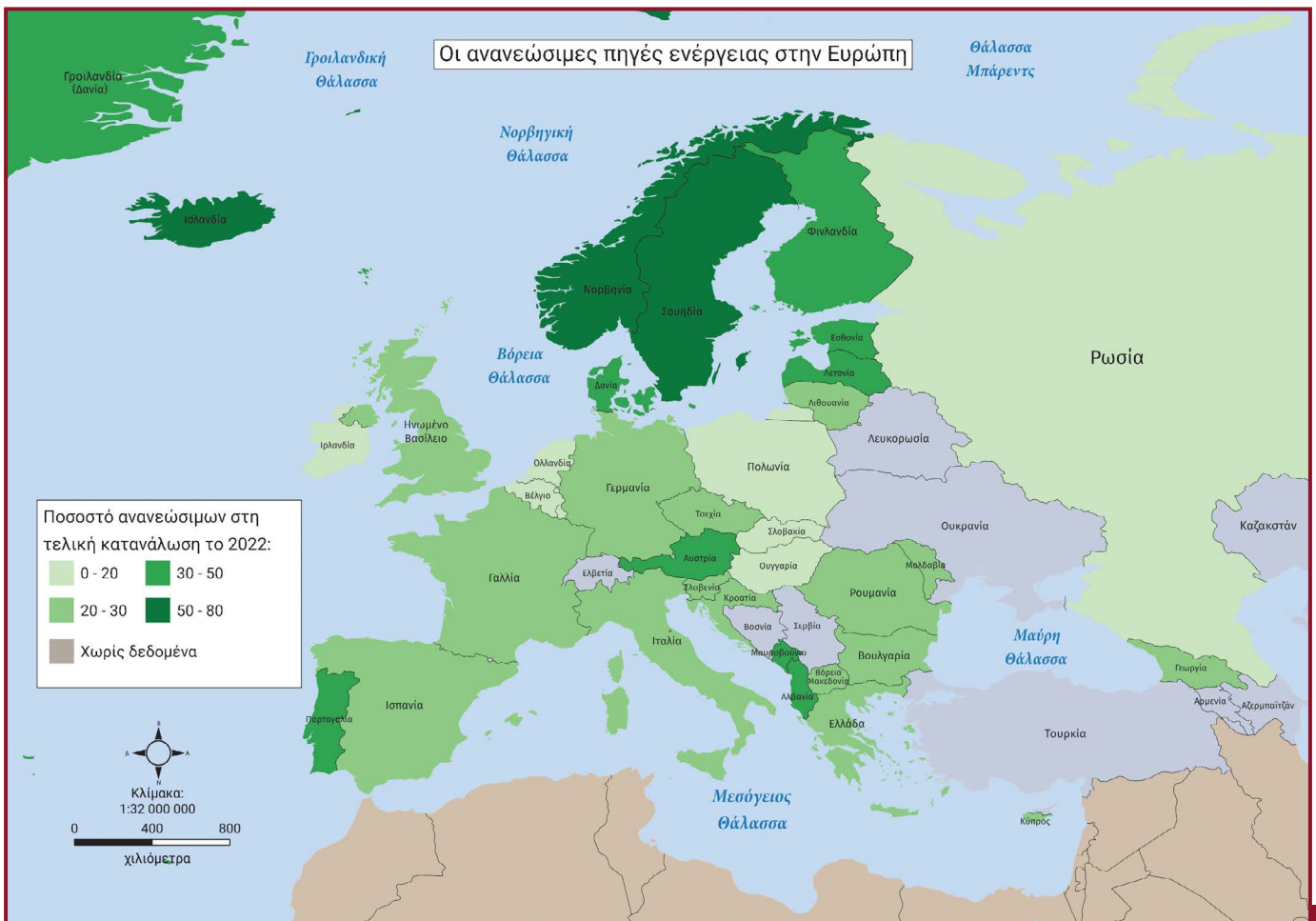
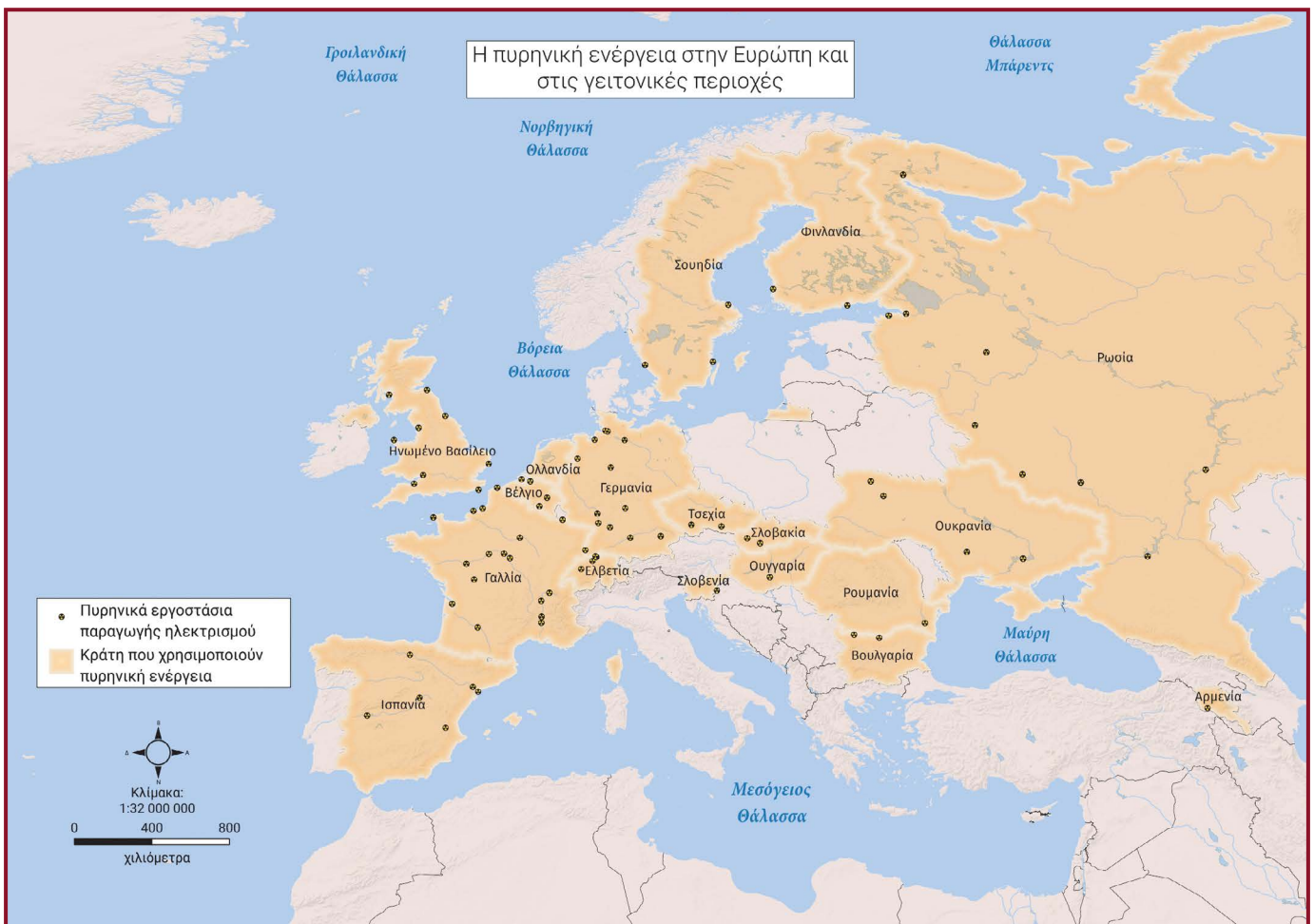
0 160 320 480 640  
Χιλόμετρα  
Κλίμακα: 1:24 000 000

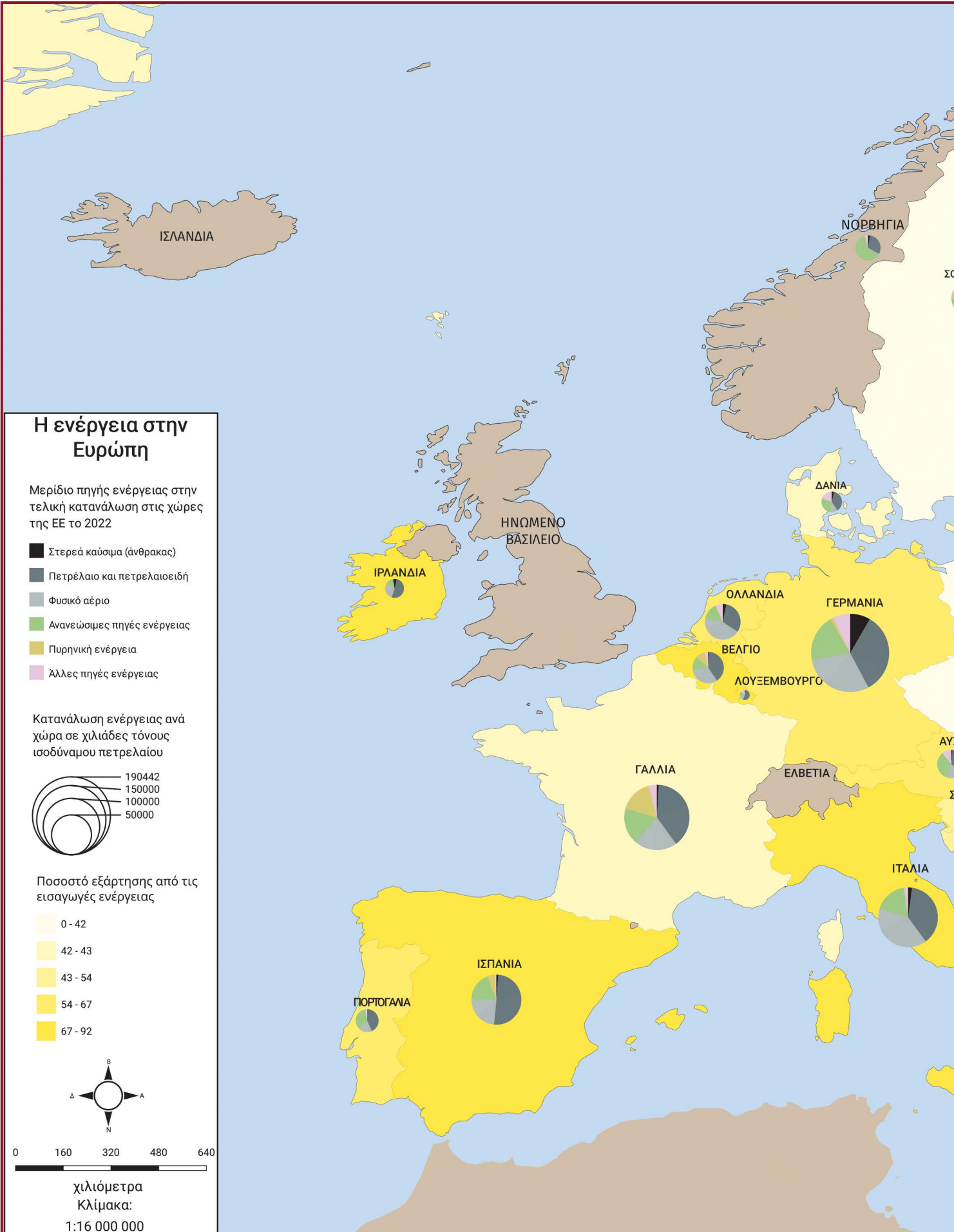
## Στερεά καύσιμα στην Ευρώπη



## Κύριες υποδομές εισαγωγής πετρελαίου και φυσικού αερίου στην Ευρώπη





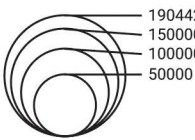


## Η ενέργεια στην Ευρώπη

Μερίδιο πηγής ενέργειας στην τελική κατανάλωση στις χώρες της ΕΕ το 2022

- Στερεά καύσιμα (άνθρακας)
- Πετρέλαιο και πετρελαιοειδή
- Φυσικό αέριο
- Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
- Πυρηνική ενέργεια
- Άλλες πηγές ενέργειας

Κατανάλωση ενέργειας ανά χώρα σε χιλιάδες τόνους ισοδύναμου πετρελαίου



Ποσοστό εξάρτησης από τις εισαγωγές ενέργειας

- 0 - 42
- 42 - 43
- 43 - 54
- 54 - 67
- 67 - 92



0 160 320 480 640

χιλιόμετρα  
Κλίμακα:  
1:16 000 000

ΙΣΛΑΝΔΙΑ

ΝΟΡΒΗΓΙΑ

ΔΑΝΙΑ

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

ΙΡΛΑΝΔΙΑ

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

ΒΕΛΓΙΟ

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

ΓΑΛΛΙΑ

ΕΛΒΕΤΙΑ

ΙΣΠΑΝΙΑ

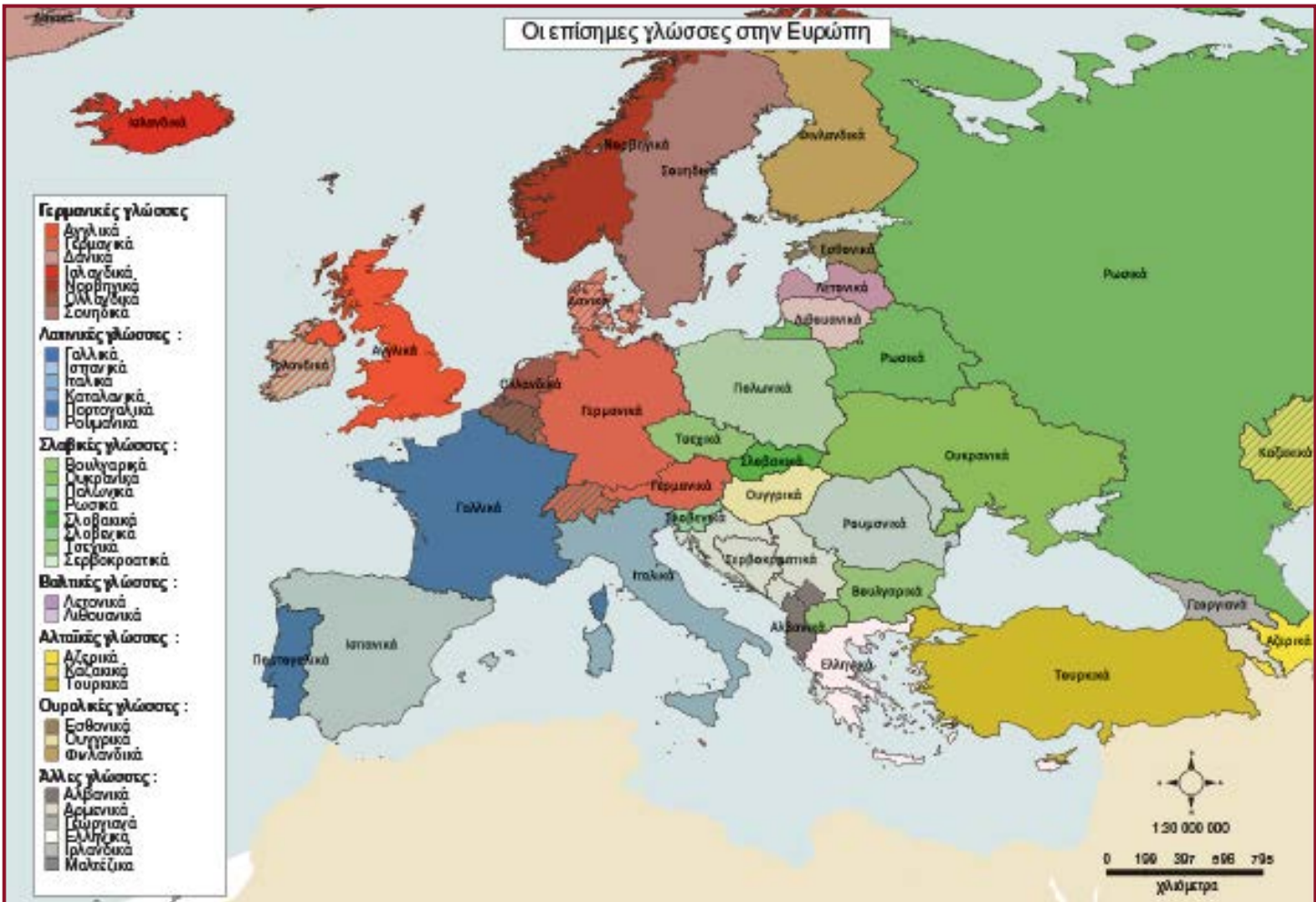
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

ΙΤΑΛΙΑ





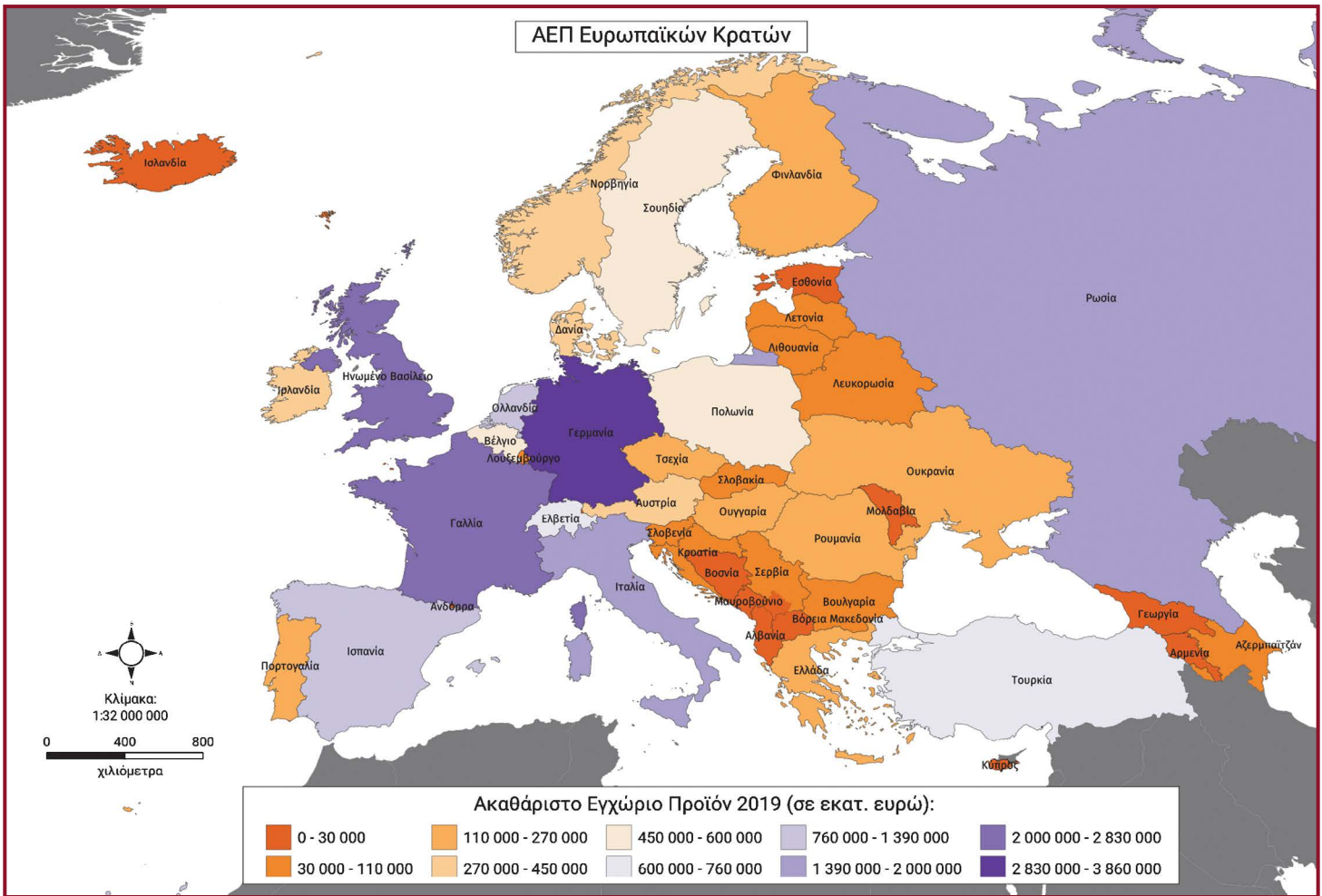
### Οι επίσημες γλώσσες στην Ευρώπη



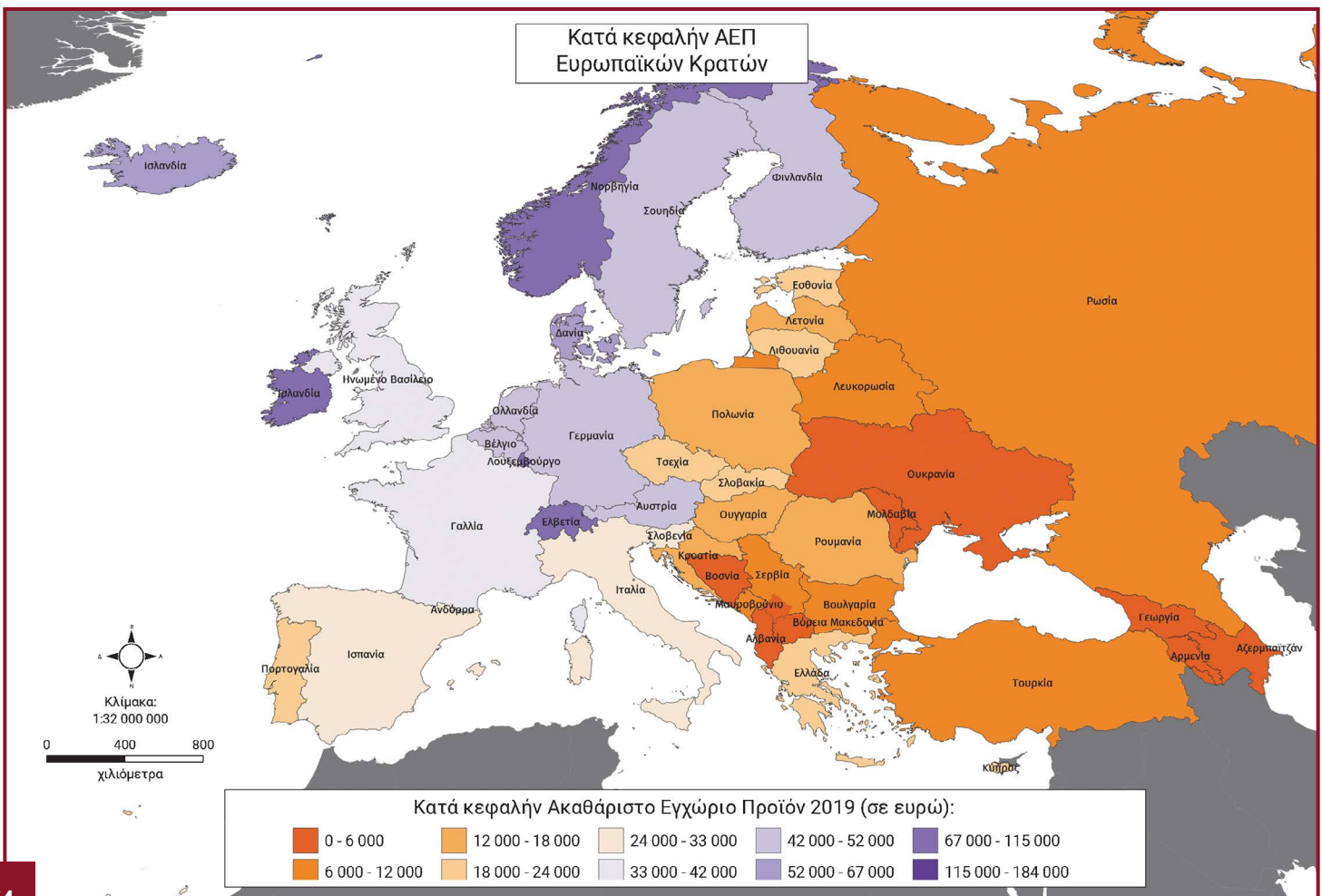
### Χάρτης θρησκειών Ευρώπης



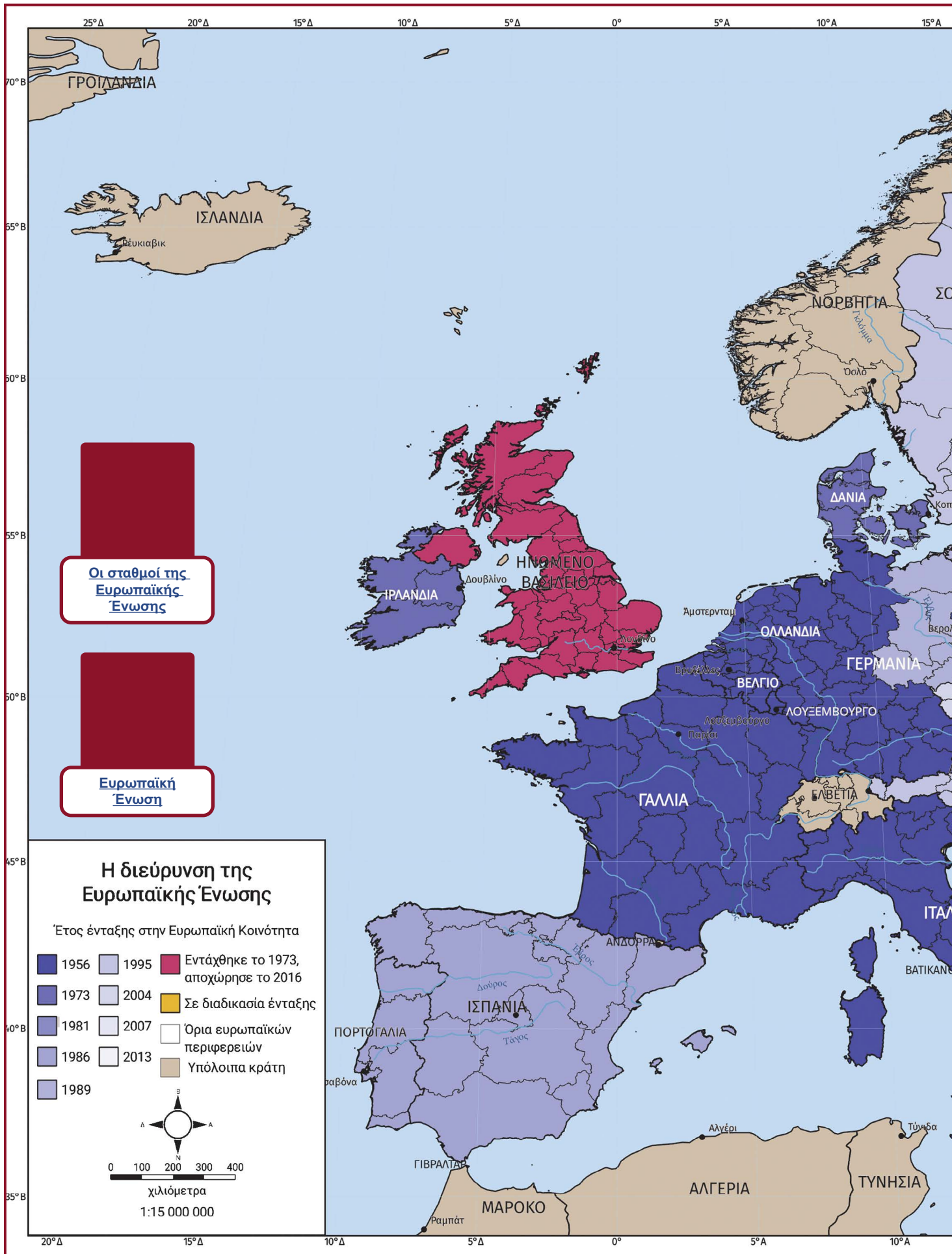
### ΑΕΠ Ευρωπαϊκών Κρατών

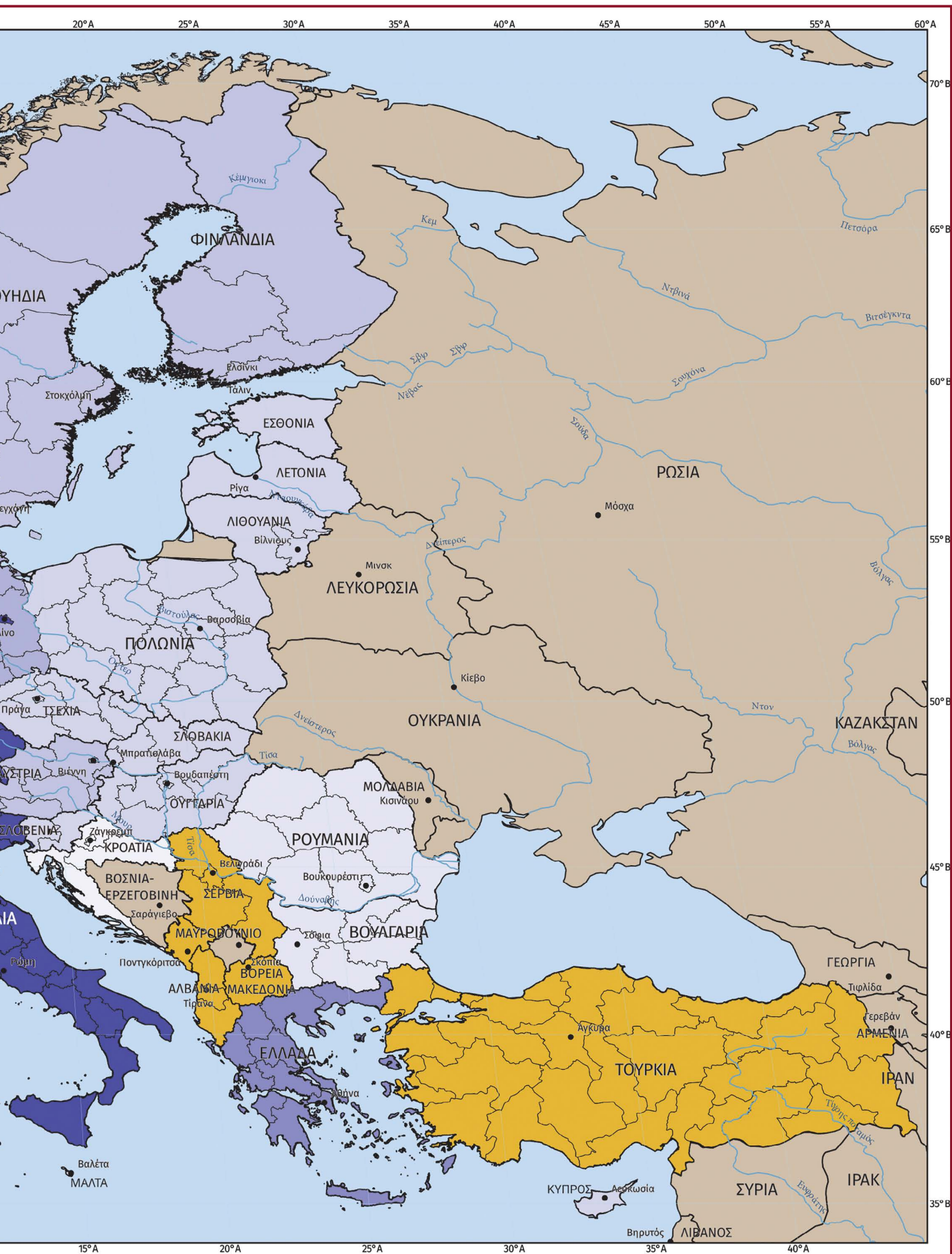


### Κατά κεφαλήν ΑΕΠ Ευρωπαϊκών Κρατών

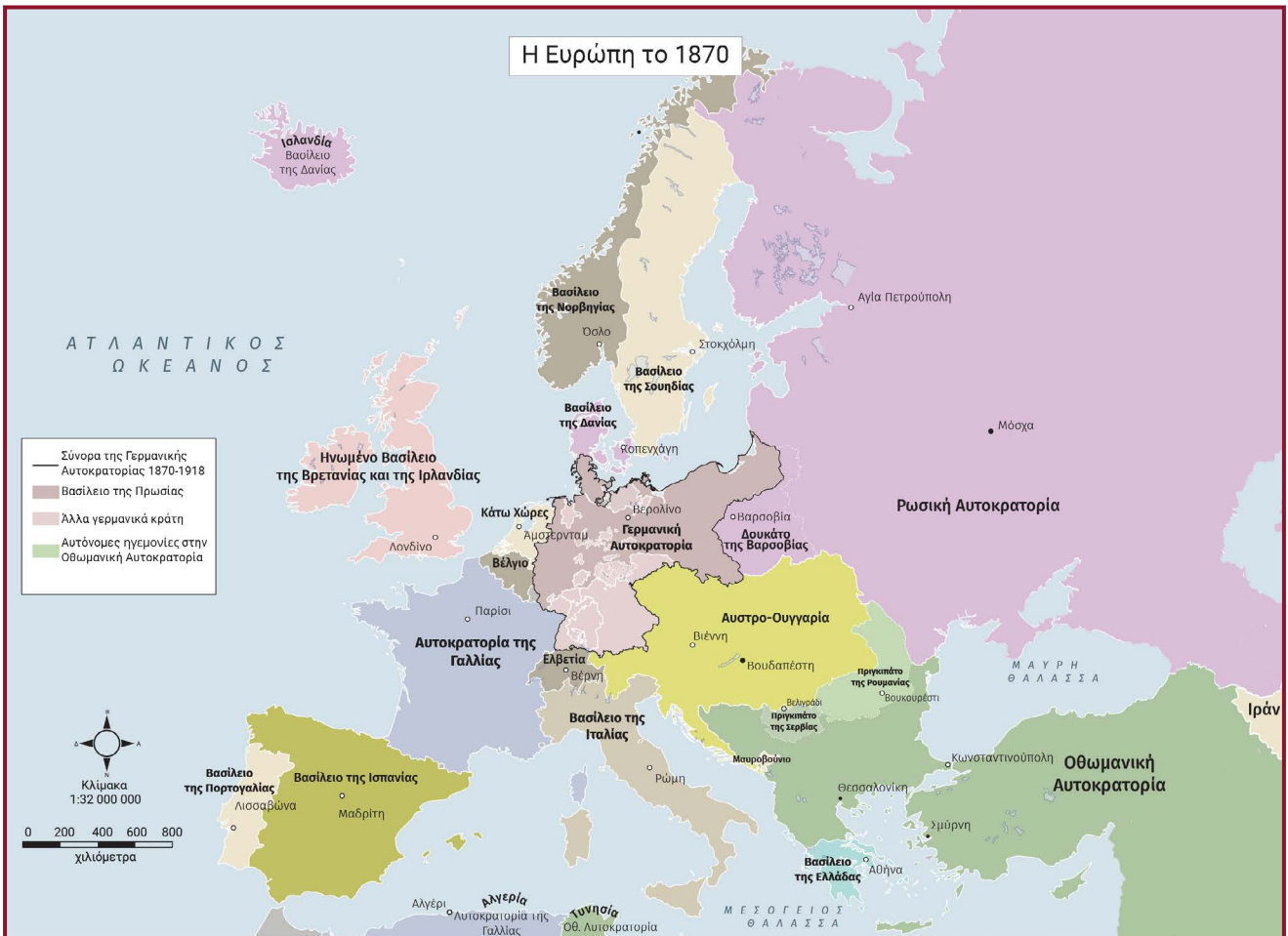




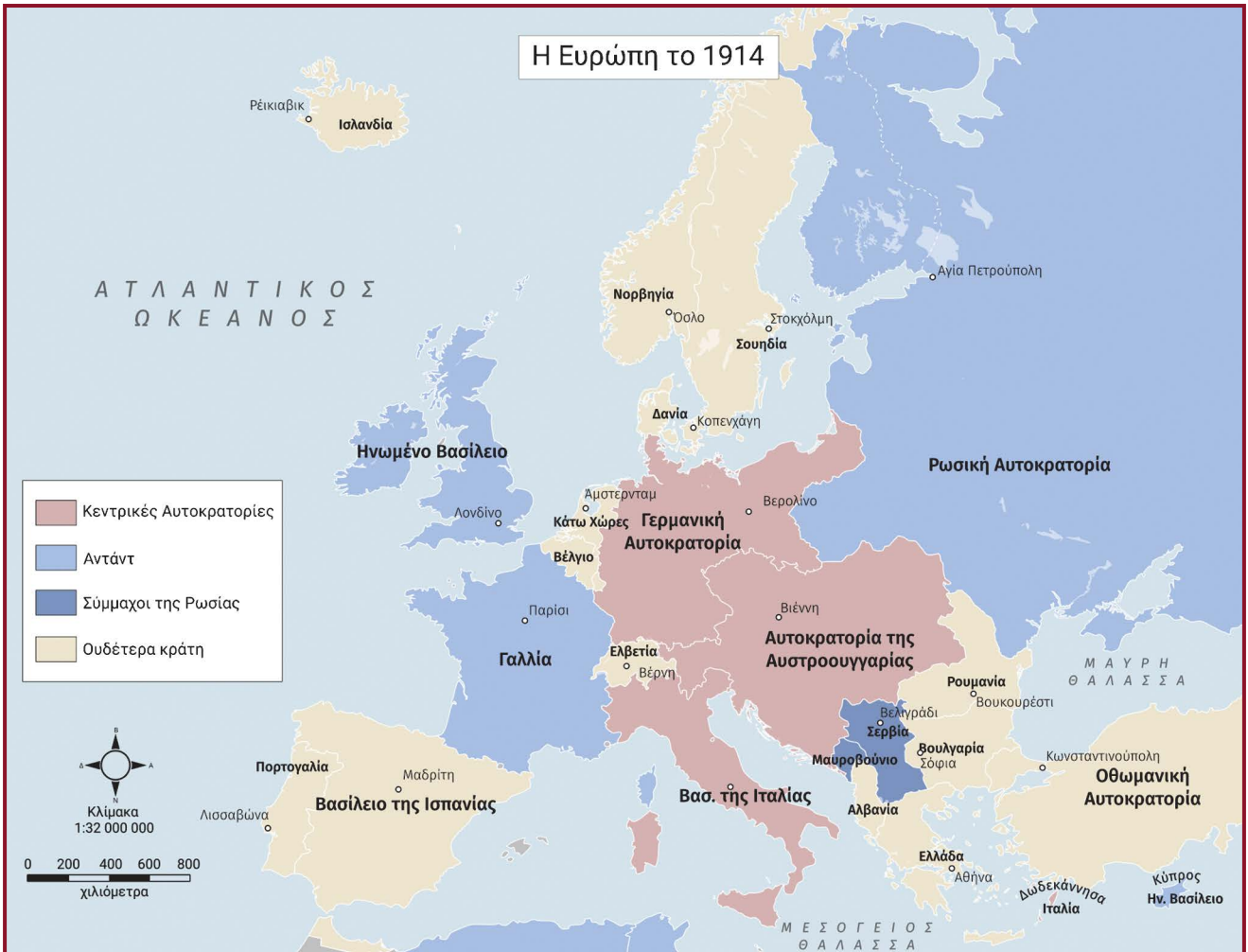




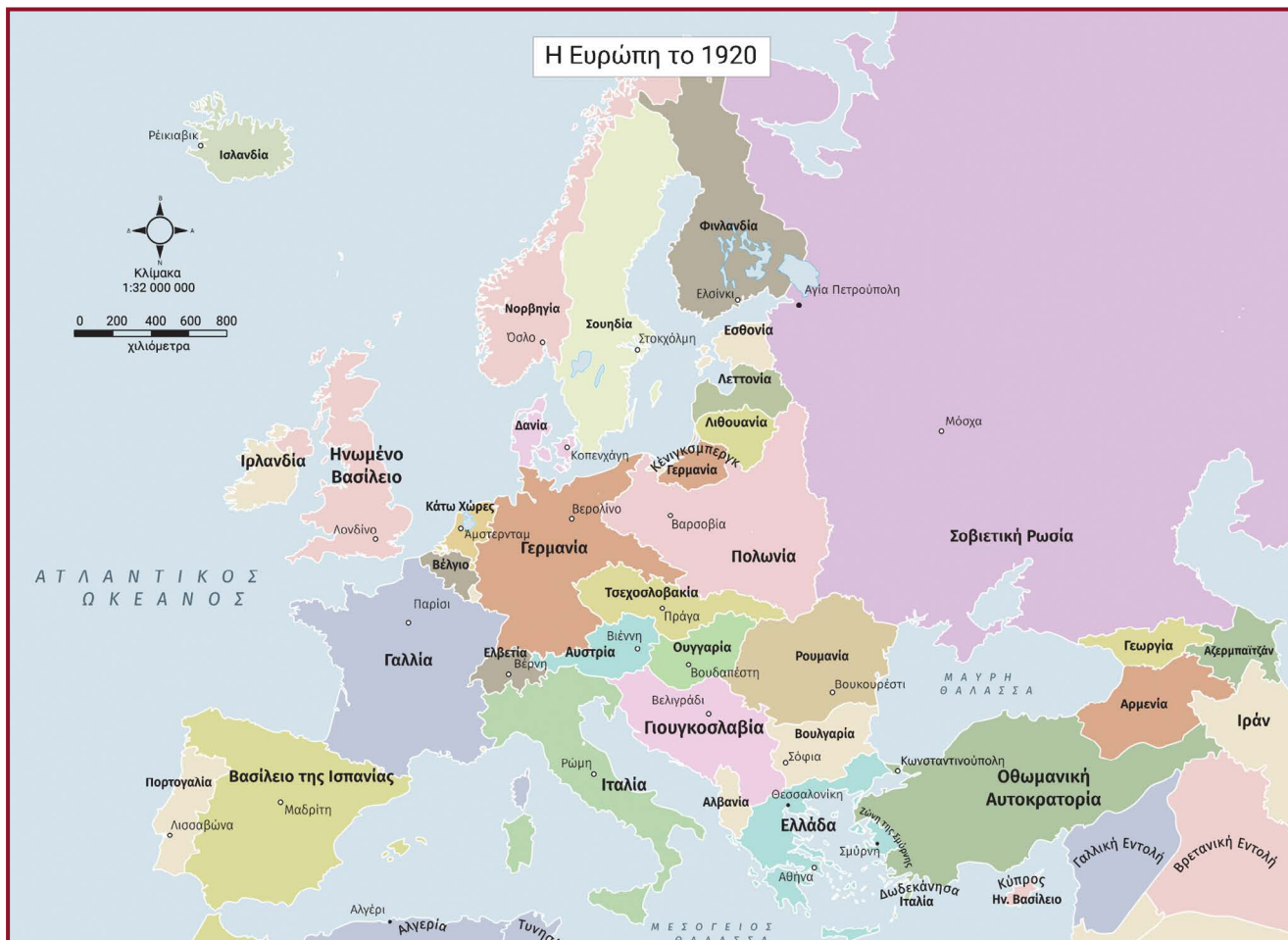
## Η Ευρώπη το 1870



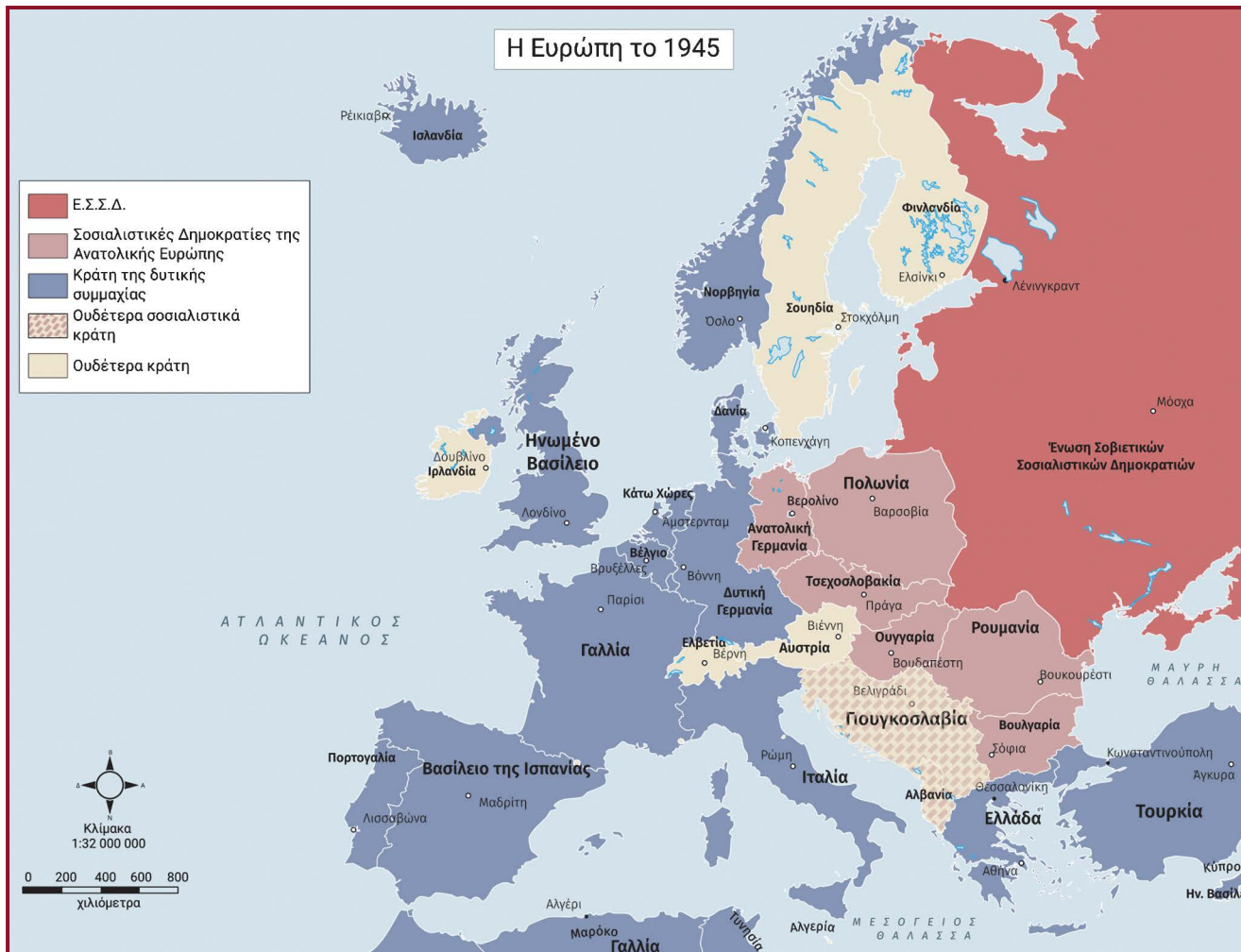
## Η Ευρώπη το 1914



### Η Ευρώπη το 1920



### Η Ευρώπη το 1945





## Πίνακας 193 + 3 κρατών μελών του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών

Σημεία	Όνομα Κράτους	Πρωτεύουσα	Έκταση (σε τετραγωνικά χιλιόμετρα)	Πληθυσμός	Κύριες γλώσσες	Ήπειρος
	Αγία Λουκία	Κάστρις	616	178 696	Γαλλικά, Αγγλικά, Κρεόλ	Αμερική
	Άγιος Βικέντιος και Γρεναδίνες	Κινγκστάουν	261	113 015	Αγγλικά	Αμερική
	Άγιος Μαρίνος	Σαν Μαρίνο	61	33 931	Ιταλικά	Ευρώπη
	Άγιος Χριστόφορος και Νέβις	Μπασέτερ	261	53 199	Αγγλικά	Αμερική
	Αζερμπαϊτζάν	Μπακού	85 900	10 139 177	Αζερικά	Ασία
	Αίγυπτος	Κάιρο	1 002 450	102 334 404	Αραβικά	Αφρική
	Αιθιοπία	Αντίς Αμπέμπα	1 104 300	114 963 588	Αμχαρικά, Ορόμο, Τιγραϊκά, Σομαλί, Αφάρ	Αφρική
	Αϊτή	Πορ Ο Πρενς	27 750	11 402 528	Γαλλικά, Κρεόλ	Αμερική
	Ακτή Ελεφαντοστού	Γιαμουσουκρό	322 462	26 378 274	Γαλλικά	Αφρική
	Αλβανία	Τίρανα	28 748	2 877 797	Αλβανικά	Ευρώπη
	Αλγερία	Αλγέρι	2 381 741	43 851 044	Αραβικά	Αφρική
	Ανατολικό Τιμόρ	Ντίλι	14 874	1 318 445	Τιμορεζικά	Ωκεανία
	Ανγκόλα	Λουάντα	1 246 700	32 866 272	Πορτογαλικά	Αφρική
	Ανδόρρα	Ανδόρα Λα Βέγια	468	77 265	Καταλανικά	Ευρώπη
	Αντίγκουα και Μπαρμπούντα	Σεντ Τζόνς	442	97 929	Αγγλικά	Αμερική
	Αργεντινή	Μπουένος Άιρες	2 780 400	45 195 774	Ισπανικά	Αμερική
	Αρμενία	Γερεβάν	29 743	2 963 243	Αρμενικά	Ευρώπη
	Αυστραλία	Κανμπέρα	7 692 024	25 499 884	Αγγλικά	Ωκεανία
	Αυστρία	Βιέννη	83 879	9 006 398	Γερμανικά	Ευρώπη
	Αφγανιστάν	Καμπούλ	652 230	38 928 346	Παστού	Ασία
	Βανουάτου	Πορτ Βίλα	12 189	307 145	Βανουατουανά, Αγγλικά, Γαλλικά	Ωκεανία
	Βατικανό*	Βατικανό	0.49	801	Ιταλικά, Λατινικά	Ευρώπη
	Βέλγιο	Βρυξέλλες	30 689	11 589 623	Ολλανδικά, Γαλλικά, Γερμανικά	Ευρώπη
	Βενεζουέλα	Καράκας	916 445	28 435 940	Ισπανικά	Αμερική
	Βιετνάμ	Χανόι	331 212	97 338 579	Βιετναμικά	Ασία
	Βολιβία	Λα Παζ	1 098 581	11 673 021	Ισπανικά	Αμερική

Σημεία	Όνομα Κράτους	Πρωτεύουσα	Έκταση (σε τετραγωνικά χιλιόμετρα)	Πληθυσμός	Κύριες γλώσσες	Ήπειρος
	Βόρεια Μακεδονία	Σκόπια	25 713	2 083 374	Σλαβομακεδονικά, Αλβανικά	Ευρώπη
	Βοσνία και Ερζεγοβίνη	Σαράγεβο	51 197	3 280 819	Βοσνιακά, Κροατικά, Σερβικά	Ευρώπη
	Βουλγαρία	Σόφια	110 994	6 948 445	Βουλγαρικά	Ευρώπη
	Βραζιλία	Μπραζιλία	8 515 767	212 559 417	Πορτογαλικά	Αμερική
	Γαλλία	Παρίσι	551 695	65 273 511	Γαλλικά	Ευρώπη
	Γερμανία	Βερολίνο	357 022	83 783 942	Γερμανικά	Ευρώπη
	Γεωργία	Τιφλίδα	69 700	3 989 167	Γεωργιανά	Ευρώπη
	Γκάμπια	Μπανζούλ	10 689	2 416 668	Αγγλικά	Αφρική
	Γκαμπόν	Λιμπρεβίλ	267 668	2 225 734	Γαλλικά	Αφρική
	Γκάνα	Ακκρά	238 533	31 072 940	Αγγλικά	Αφρική
	Γουατεμάλα	Γουατεμάλα	108 889	17 915 568	Ισπανικά	Αμερική
	Γουιάνα	Τζορτζτάουν	214 969	786 552	Αγγλικά	Αμερική
	Γουινέα	Κονάκρι	245 857	13 132 795	Γαλλικά	Αφρική
	Γουινέα-Μπισσάου	Μπισσάου	36 125	1 968 001	Πορτογαλικά	Αφρική
	Γρενάδα	Σεντ Τζόρτζς	344	112 523	Αγγλικά	Αμερική
	Δανία	Κοπεγχάγη	42 924	5 792 202	Δανικά	Ευρώπη
	Δομίνικα	Ροζό	751	71 625	Αγγλικά	Αμερική
	Δομινικανή Δημοκρατία	Σάντο Ντομίνγκο	48 671	10 847 910	Ισπανικά	Αμερική
	Ελ Σαλβαδόρ	Σαν Σαλβαδόρ	21 041	6 486 201	Ισπανικά	Αμερική
	Ελβετία	Βέρνη	41 290	8 654 622	Γερμανικά, Γαλλικά, Ιταλικά, Ρωμανικά	Ευρώπη
	Ελλάδα	Αθήνα	131 957	10 423 054	Ελληνικά	Ευρώπη
	Ερυθραία	Ασμάρα	120 000	6 344 000	Τιγρινιακά	Αφρική
	Εσθονία	Ταλίν	45 227	1 326 535	Εσθονικά	Ευρώπη
	Εσουατίνι	Μπαμπάνε	17 364	1 185 000	Αγγλικά, Σουάζι	Αφρική
	Ζάμπια	Λούσακα	752 612	18 383 955	Αγγλικά, Νιάντζα	Αφρική
	Ζιμπάμπουε	Χαράρε	390 757	14 862 924	Αγγλικά, Σόνα, Ντεμπελέ	Αφρική

Σημεία	Όνομα Κράτους	Πρωτεύουσα	Έκταση (σε τετραγωνικά χιλιόμετρα)	Πληθυσμός	Κύριες γλώσσες	Ήπειρος
	Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	Αμπου Ντάμπι	83 600	9 890 402	Αραβικά	Ασία
	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής	Ουάσινγκτον	9 833 517	331 002 651	Αγγλικά	Αμερική
	Ηνωμένο Βασίλειο	Λονδίνο	242 495	67 886 011	Αγγλικά	Ευρώπη
	Ιαπωνία	Τόκιο	377 975	126 476 461	Ιαπωνικά	Ασία
	Ινδία	Νέο Δελχί	3 287 263	1 380 004 385	Ινδικά, Αγγλικά	Ασία
	Ινδονησία	Τζακάρτα	1 904 569	273 523 615	Ινδονησιακά	Ασία
	Ιορδανία	Αμμάν	89 342	10 203 134	Αραβικά	Ασία
	Ιράκ	Βαγδάτη	437 072	40 222 493	Αραβικά, Κουρδικά	Ασία
	Ιράν	Τεχεράνη	1 648 195	83 992 949	Φαρσί	Ασία
	Ιρλανδία	Δουβλίνο	70 273	4 937 786	Ιρλανδικά, Αγγλικά	Ευρώπη
	Ισημερινή Γουινέα	Μαλάμπο	28 051	2 154 139	Ισπανικά, Γαλλικά, Πορτογαλικά	Αφρική
	Ισημερινός	Κίτο	276 841	17 643 054	Ισπανικά	Αμερική
	Ισλανδία	Ρέικιαβικ	103 000	341 243	Ισλανδικά	Ευρώπη
	Ισπανία	Μαδρίτη	505 992	47 431 256	Ισπανικά	Ευρώπη
	Ισραήλ	Ιερουσαλήμ	20 770	8 655 535	Εβραϊκά	Ασία
	Ιταλία	Ρώμη	301 340	60 461 826	Ιταλικά	Ευρώπη
	Καζακστάν	Νουρ-Σουλτάν	2 724 900	18 776 707	Καζακικά, Ρωσικά	Ασία
	Καμερούν	Γιαουντέ	475 442	26 545 864	Γαλλικά, Αγγλικά	Αφρική
	Καμπότζη	Πνομ Πεν	181 035	16 718 965	Καμπουτζιανά	Ασία
	Καναδάς	Οτάβα	9 984 670	37 742 154	Αγγλικά, Γαλλικά	Αμερική
	Κατάρ	Ντόχα	11 586	2 881 053	Αραβικά	Ασία
	Κεντροαφρικανική Δημοκρατία	Μπανγκί	622 984	4 829 767	Γαλλικά, Σανγκό	Αφρική
	Κένυα	Ναϊρόμπι	580 367	53 771 296	Σουαχίλι, Αγγλικά	Αφρική
	Κίνα	Πεκίνο	9 596 961	1 439 323 776	Κινεζικά	Ασία
	Κιργιζία	Μπισκέκ	199 951	6 524 195	Κιργιζικά, Ρωσικά	Ασία
	Κιριμπάτι	Ταράουα	811	119 438	Κιριμπάτι, Αγγλικά	Ωκεανία
	Κολομβία	Μπογκοτά	1 141 748	50 882 891	Ισπανικά	Αμερική
	Κομόρες	Μορόνι	2 235	869 601	Γαλλικά, Κομοριανά	Αφρική
	Κονγκό (Δημοκρατία του)	Μπραζαβιλ	342 000	6 142 018	Γαλλικά, Λινγκάλα, Κιτουμπά	Αφρική
	Κονγκό (Λαϊκή Δημοκρατία του)	Κινσάσα	2 344 858	89 561 403	Γαλλικά, Λινγκάλα, Κιτουμπά, Τοχουμπά, Σουαχίλι	Αφρική
	Κορέα (Δημοκρατία της)	Σεούλ	100 210	51 269 185	Κορεατικά	Ασία
	Κορέα (Λαϊκή Δημοκρατία της)	Πιονγκγιάνγκ	120 538	25 778 816	Κορεατικά	Ασία
	Κόστα Ρίκα	Σαν Χοσέ	51 179	5 094 118	Ισπανικά	Αμερική
	Κούβα	Αβάνα	109 884	11 326 616	Ισπανικά	Αμερική
	Κουβέιτ	Πόλη του Κουβέιτ	17 818	4 270 571	Αραβικά	Ασία
	Κροατία	Ζάγκρεμπ	56 594	4 105 493	Κροατικά	Ευρώπη
	Κύπρος	Λευκωσία	9 251	1 207 359	Ελληνικά, Τουρκικά	Ευρώπη

Σημεία	Όνομα Κράτους	Πρωτεύουσα	Έκταση (σε τετραγωνικά χιλιόμετρα)	Πληθυσμός	Κύριες γλώσσες	Ήπειρος
	Λάος	Βιεντιάν	236 800	7 275 560	Λαοσιανά	Ασία
	Λεσότο	Μασερού	30 355	2 142 249	Αγγλικά, Σεσόβο	Αφρική
	Λεττονία	Ρίγα	64 589	1 886 198	Λετονικά	Ευρώπη
	Λευκορωσία	Μινσκ	207 600	9 449 323	Λευκορωσικά, Ρωσικά	Ευρώπη
	Λίβανος	Βηρυτός	10 452	6 825 445	Αραβικά	Ασία
	Λιβερία	Μονρόβια	111 369	5 057 681	Αγγλικά	Αφρική
	Λιβύη	Τρίπολη	1 759 540	6 871 292	Αραβικά	Αφρική
	Λιθουανία	Βίλνιους	65 300	2 722 289	Λιθουανικά	Ευρώπη
	Λιχτενστάιν	Βαντούζ	160	38 128	Γερμανικά	Ευρώπη
	Λουξεμβούργο	Λουξεμβούργο	2 586	625 978	Γαλλικά, Γερμανικά	Ευρώπη
	Μαδαγασκάρη	Αντανανάριβο	587 041	27 691 018	Μαλαγασικά	Αφρική
	Μαλαισία	Κουάλα Λουμππούρ	330 803	32 365 999	Μαλαϊκά	Ασία
	Μαλάουι	Λιλόγγγουε	118 484	19 129 952	Αγγλικά	Αφρική
	Μαλδίβες	Μαλέ	298	540 544	Ντιβέχι	Ασία
	Μάλι	Μπαμάκο	1 240 192	20 250 833	Γαλλικά (de facto)	Αφρική
	Μάλτα	Βαλέτα	316	441 543	Μαλτεζικά, Αγγλικά	Ευρώπη
	Μαρόκο	Ραμπάτ	446 550	36 910 560	Αραβικά	Αφρική
	Μαρσάλ	Ματζούρο	181	59 190	Μαρσαλιανά, Αγγλικά	Ωκεανία
	Μαυρίκιος	Πόρτ Λουί	2 040	1 271 768	Αγγλικά, Γαλλικά	Αφρική
	Μαυριτανία	Νουακσότ	1 030 700	4 649 658	Αραβικά	Αφρική
	Μαυροβούνιο	Πονγκόριτσα	13 812	617 683	Μαυροβουνιακά	Ευρώπη
	Μεξικό	Πόλη του Μεξικού	1 964 375	128 932 753	Ισπανικά	Αμερική
	Μιανμάρ	Ναϊπίτο	676 578	54 409 800	Βιρμανικά	Ασία
	Μικρονησία	Παλίκιρ	702	115 023	Αγγλικά	Ωκεανία
	Μογγολία	Ουλάν Μπατόρ	1 564 116	3 278 290	Μογγολικά	Ασία
	Μοζαμβίκη	Μαπούτο	801 590	31 255 435	Πορτογαλικά	Αφρική
	Μολδαβία	Κισινάου	33 846	4 033 963	Μολδαβικά, Ρωσικά	Ευρώπη
	Μονακό	Μονακό	2.02	39 242	Γαλλικά	Ευρώπη
	Μπαγκλαντές	Ντάκα	147 570	164 689 383	Μπενγκάλι	Ασία
	Μπαρμάντος	Μπρίτζαου	430	287 375	Αγγλικά	Αμερική
	Μπαχάμες	Νασάου	13 878	393 244	Αγγλικά	Αμερική
	Μπαχρέιν	Μανάμα	10 887	164 117	Αραβικά	Ασία
	Μπελιζ	Μπελμόπαν	22 966	397 628	Αγγλικά	Αμερική
	Μπενίν	Πόρτο Νόβο	112 622	12 123 200	Γαλλικά	Αφρική
	Μποτσουάνα	Γκαμπορόνε	581 730	2 351 627	Αγγλικά, Σετσουάνα	Αφρική
	Μπουρκίνα Φάσο	Ουαγκαντούγκου	274 200	20 903 273	Γαλλικά, Αγγλικά, Μορρέ, Ντισουλά, Μπίσά, Φουλά	Αφρική
	Μπουρούντι	Γκιτεγκά	27 834	11 890 784	Κιρούντι, Γαλλικά, Αγγλικά	Αφρική
	Μπουτάν	Θίμπου	38 394	771 608	γουντζόνγκα	Ασία
	Μπρουνεί	Μπανταρ Σερί Μπεγκαουάν	5 765	437 479	Μαλαϊκά	Ασία
	Ναμίμπια	Βίντχοκ	825 615	2 540 905	Αγγλικά, Αφρικάνας	Αφρική

Σημεία	Όνομα Κράτους	Πρωτεύουσα	Έκταση (σε τετραγωνικά χιλιόμετρα)	Πληθυσμός	Κύριες γλώσσες	Ήπειρος
	Ναουρού	Γαρέν	21	10 824	Ναουροανά, Αγγλικά	Ωκεανία
	Νέα Ζηλανδία	Ουέλινγκτον	270 467	4 822 233	Αγγλικά, Μαορί	Ωκεανία
	Νεπάλ	Κατμαντού	147 516	29 136 808	Νεπαλικά	Ασία
	Νίγηρας	Νιαμέι	1 267 000	24 206 644	Γαλλικά	Αφρική
	Νιγηρία	Αμπουτζά	923 768	206 139 589	Αγγλικά	Αφρική
	Νικαράγουα	Μανάγκουα	130 373	6 624 554	Ισπανικά	Αμερική
	Νορβηγία	Όσλο	323 802	5 421 241	Νορβηγικά, Σάμι	Ευρώπη
	Νότια Αφρική	Πρετόρια, Κέιπ Τάουν, Μπλομφοντέιν	1 221 037	62 027 503	Αγγλικά, Αφρικάνας	Αφρική
	Νότιο Σουδάν	Τζουμπα	619 745	11 193 725	Αγγλικά, Αραβικά	Αφρική
	Ολλανδία	Άμστερνταμ	41 543	17 134 872	Ολλανδικά	Ευρώπη
	Ομάν	Μουσκάτ	309 500	5 106 626	Αραβικά	Ασία
	Ονδούρα	Τεγουσιγκάλπα	112 492	9 904 607	Ισπανικά	Αμερική
	Ουγγαρία	Βουδαπέστη	93 028	9 660 351	Ουγγρικά	Ευρώπη
	Ουγκάντα	Καμπάλα	241 550	45 741 007	Αγγλικά, Σουαχίλι	Αφρική
	Ουζμπεκιστάν	Τασκένδη	447 400	33 469 203	Ουζμπεκικά, Ρωσικά	Ασία
	Ουκρανία	Κίεβο	603 500	43 733 762	Ουκρανικά	Ευρώπη
	Ουρουγουάη	Μοντεβιδέο	176 215	3 473 730	Ισπανικά	Αμερική
	Πακιστάν	Ισλαμαμπάντ	881 913	220 892 340	Ουρντού	Ασία
	Παλαιστινιακά Έδαφη*	Ιερουσαλήμ	6 220	4 816 503	Αραβικά	Ασία
	Παλάου	Νγκερουμούντ	459	18 094	Αγγλικά, Παλαουανά	Ωκεανία
	Παναμάς	Παναμάς	75 417	4 314 767	Ισπανικά	Αμερική
	Παπούα Νέα Γουινέα	Πόρτ Μόρεσμπι	462 840	8 947 024	Αγγλικά, Χίρι Μότου Τοκ Πισίν	Ωκεανία
	Παραγουάη	Ασουσιόν	406 752	7 132 538	Ισπανικά, Γκουαρανι	Αμερική
	Περού	Λίμα	1 285 216	32 971 854	Ισπανικά	Αμερική
	Πολωνία	Βαρσοβία	312 696	37 846 611	Πολωνικά	Ευρώπη
	Πορτογαλία	Λισαβόνα	92 090	10 295 433	Πορτογαλικά	Ευρώπη
	Πράσινο Ακρωτήριο	Πράια	4 033	555 987	Πορτογαλικά	Αφρική
	Ρουάντα	Κιγκάλι	26 338	12 952 218	Κινιαρούαντα, Αγγλικά, Γαλλικά	Αφρική
	Ρουμανία	Βουκουρέστι	238 397	19 237 691	Ρουμανικά	Ευρώπη
	Ρωσία	Μόσχα	17 075 400	145 934 462	Ρωσικά	Ευρώπη
	Σαμόα	Άπια	2 831	198 414	Σαμοϊκά	Ωκεανία
	Σάο Τομέ και Πρίνσιπε	Σάο Τομέ	964	219 159	Πορτογαλικά	Αφρική
	Σαουδική Αραβία	Ριάντ	2 149 690	34 813 871	Αραβικά	Ασία
	Σενεγάλη	Ντακάρ	196 722	16 743 927	Γαλλικά	Αφρική
	Σερβία	Βελιγράδι	77 474	8 737 371	Σερβικά	Ευρώπη
	Σεϋχέλλες	Βικτόρια	459	98 347	Σεϋχελικά, Αγγλικά, Γαλλικά	Ασία
	Σιγκαπούρη	Σιγκαπούρη	724.2	5 850 342	Αγγλικά, Κινέζικα, Μαλαϊκά, Ταμίλ	Ασία
	Σιέρα Λεόνε	Φρίταουν	71 740	8 138 790	Αγγλικά	Αφρική
	Σλοβακία	Μπρατισλάβα	49 035	5 459 642	Σλοβακικά	Ευρώπη
	Σλοβενία	Λιουμπλιάνα	20 273	2 078 654	Σλοβενικά	Ευρώπη
	Σολομώνες Νήσοι	Χονιάρα	28 896	686 884	Αγγλικά	Ωκεανία
	Σομαλία	Μογκαντίσου	637 657	18 143 000	Σομαλικά, Αραβικά	Αφρική

Σημεία	Όνομα Κράτους	Πρωτεύουσα	Έκταση (σε τετραγωνικά χιλιόμετρα)	Πληθυσμός	Κύριες γλώσσες	Ήπειρος
	Σουδάν	Χαρτούμ	1 861 484	44 909 353	Αραβικά	Αφρική
	Σουηδία	Στοκχόλμη	450 295	10 099 265	Σουηδικά	Ευρώπη
	Σουρινάμ	Παραμαρίμπο	163 820	586 632	Ολλανδικά	Αμερική
	Σρι Λάνκα	Κολόμπο	65 610	21 413 249	Σιναλεζικά, Ταμίλ	Ασία
	Συρία	Δαμασκός	185 180	17 500 658	Αραβικά	Ασία
	Ταϊβάν**	Ταϊπέι	36 193	23 816 775	Κινεζικά	Ασία
	Ταϊλάνδη	Μπανγκόκ	513 120	69 799 978	Ταϊλανδικά	Ασία
	Τανζανία	Ντοντόμα	947 303	61 498 437	Σουαχίλι, Αγγλικά	Αφρική
	Τατζικιστάν	Ντουσάμπε	143 100	9 537 645	Τατζικικά, Ρωσικά	Ασία
	Τζαμάικα	Κίνγκστον	10 991	2 961 167	Αγγλικά	Αμερική
	Τζιμπουτί	Τζιμπουτί	23 200	988 000	Αραβικά, Γαλλικά	Αφρική
	Τόγκο	Λομέ	56 785	8 278 724	Γαλλικά	Αφρική
	Τόνγκα	Νουκουαλόφα	747	105 695	Τονγκανικά, Αγγλικά	Ωκεανία
	Τουβαλού	Φουναφούτι	26	11 792	Τουβαλουανά, Αγγλικά	Ωκεανία
	Τουρκία	Άγκυρα	783 562	84 339 067	Τουρκικά	Ασία
	Τουρκμενιστάν	Ασγκαμπάτ	488 100	6 031 200	Τουρκμενικά, Ρωσικά	Ασία
	Τρινιδάδ και Τομπάγκο	Πορτ οφ Σπέιν	5 130	1 399 488	Αγγλικά	Αμερική
	Τσαντ	Ντζαμένα	1 284 000	16 425 864	Γαλλικά, Αραβικά	Αφρική
	Τσεχία	Πράγα	78 866	10 708 981	Τσεχικά	Ευρώπη
	Τυνησία	Τύνις	163 610	11 818 619	Αραβικά	Αφρική
	Υεμένη	Σαναά	527 968	29 825 964	Αραβικά	Ασία
	Φιλιππίνες	Μανίλα	300 000	109 581 078	Φιλιππινέζικα, Αγγλικά	Ασία
	Φινλανδία	Ελσίνκι	338 424	5 540 720	Φινλανδικά	Ευρώπη
	Φίτζι	Σουβά	18 274	896 445	Αγγλικά, Φίτζι	Ωκεανία
	Χιλή	Σαντιάγο	756 096	19 116 201	Ισπανικά	Αμερική

\* ΚΡΑΤΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΕΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΟΗΕ

\*\* ΠΡΩΗΝ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΗΕ

Οι σημαίες των κρατών μελών της ΕΕ

Γλωσσάρι γεωγραφικών όρων





